GK.

Conseil d'Etat — Raad van State
LEGISLATION — 1 — WETGEVING
2856/2.
17 DEC. 1952
Transmis à M. Coordination
Overgemaakt aan de H. 2.

L. 2856/2.

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 19e April 1952 door de Minister van Economische Zaken en Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet "op het Handelsregister", heeft ter zitting van 13 November 1952 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes, le 19 avril 1952, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "sur le Registre du Commerce", a donné en sa séance du 13 novembre 1952 l'avis suivant :

I.

In de geest van het voorontwerp is de immatriculatie van een handelaar in het handelsregister een aantal inlichtingen met betrekking tot de persoon van de handelaar en zijn handelswerkzaamheden. Het ontwerp verplicht iedere handelaar om een immatriculatie te verzoeken in het handelsregister, gehouden op de griffie van de rechtbank van koophandel, in welker rechtsgebied hij voornemens is een bedrijf uit te oefenen. Enerzijds volgt daaruit dat een handelaar, die handel drijft in het rechtsgebied van verschillende rechtbanken, in het handelsregister van elk van die rechtbanken moet worden ingeschreven, en anderzijds dat een handelaar in hetzelfde handelsregister slechts een immatriculatie kan bezitten.

\+

\+ \+

De immatriculatie moet steeds de werkelijke toestand van de handelaar weergeven. Daar in die toestand met de tijd wijzigingen komen, wil het ontwerp door verschillende middelen er in voorzien dat de immatriculatie met de werkelijke toestand steeds overeenstemt.

Het voorontwerp van de Regering verplicht vooreerst de handelaar, in wiens toestand een wijziging is ingetreden, in zijn inschrijving een overeenkomstige wijziging aan te brengen door middel van een "als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving" of van een "wijzigende inschrijving". Eerstgenoemde inschrijving moet hij aanvragen indien de wijziging betrekking heeft

.../...

op zijn handelsbedrijf zelf (zo hij bijvoorbeeld zijn handelsbedrijf wijzigt of zo hij een nieuwe handelsinrichting opent in het rechtsgebied van de rechtbank in welker handelsregister hij geïmmatriculeerd is). De tweede inschrijving moet hij in elk ander geval aanvragen. Beide inschrijvingen verschillen van elkaar, omdat de eerstgenoemde, evenals de immatriculatie, door de handelaar vóór de wijziging die hij in zijn handelsbedrijf aanbrengt, moet worden aangevraagd, terwijl de tweede moet worden gevraagd binnen de maand na de wijziging, en omdat de straffen die gesteld zijn op de verplichting om die inschrijvingen aan te vragen, verschillen.

Voorts moet een handelaar, geïmmatriculeerd in het handelsregister van een rechtbank, wanneer hij in het rechtsgebied van een andere rechtbank een filiaal van zijn eerste handel of een tweede, van de eerste onderscheiden, zaak opent, niet alleen vooraf een immatriculatie in het handelsregister van die andere rechtbank aanvragen, maar moet hij ook, daar zijn toestand gewijzigd is, een "eigenlijke bijkomende inschrijving" van zijn immatriculatie aanvragen. Hier zij dadelijk opgemerkt dat tussen deze inschrijving en de "wijzigende inschrijving" geen verschil is, aangezien beide hetzelfde voorwerp hebben, binnen dezelfde termijn moeten worden genomen en dat, bij ontstentenis er van, dezelfde straf wordt toegepast.

Het voorontwerp verplicht bovendien de referendaris, die de immatriculatie of een bijkomende inschrijving van een in het handelsregister van de

.../...

rechtbank van een ander rechtsgebied geïmmatriculeerd handelaar verricht, aan de referendaris van die rechtbank een afschrift te doen toekomen van de immatriculatie of van de bijkomende inschrijving die hij verricht.

Alle immatriculaties van een handelaar zullen dus tegelijk volledig en identiek zijn en dezelfde gegevens bevatten.

\+

\+ +

Bovendien regelt het ontwerp de gerechtelijke en administratieve doorhaling der immatriculaties. Het stelt het centraal handelsregister in. Het stelt straffen op de uitgevaardigde voorschriften.

Ten slotte regelt het ontwerp de gerechtelijke rechtzettingen van onjuiste immatriculaties.

Dit is in grote trekken, de opzet van het voorontwerp.

\+

\+ +

.../...

De herziening van de wetten van 30 Mei 1924 en 9 Maart 1929 op het handelsregister zal, ingevolge de vele nieuwe taken welke zij aan de referendarissen van de rechtbanken van koophandel en de griffiers van de rechtbanken van eerste aanleg met rechtsmacht in handelszaken opdraagt, hun administratief werk merkelijk doen toenemen en hun verantwoordelijkheid heel wat verzwaren.

\+

\+ \+

II. ONDERZOEK DER ARTIKELEN.

Met het oog op een beter begrip, formuleert de Raad van State zijn opmerkingen naast de artikelen waarop zij betrekking hebben. Op die wijze was het niet nodig telkens ter inleiding van elke opmerking de inhoud van de besproken bepaling samen te vatten en kon een al te uitvoerig advies worden vermeden.

\+

\+ \+

.../...

Ontwerp van wet op het Handelsregister.

Opmerkingen.

AFDELING I - Algemeenheden.

Artikel 1.-

Ter griffie van elke rechtbank van koophandel of van elke burgerlijke rechtbank met consulaire rechtsmacht wordt een "Handelsregister" gehouden.

De referendaris of de griffier van de burgerlijke rechtbanken met consulaire rechtsmacht wordt met het houden van dit register belast.

Artikel 2.-

Het Handelsregister is bestemd om de door onderhavige wet voorgeschreven immatriculaties, bijkomende inschrijvingen en wijzigende inschrijvingen te bevatten.

Noch artikel 1 dat het handelsregister instelt, noch artikel 2 dat aangeeft wat het bevat, zeggen dat het handelsregister het repertorium is van alle handelaars van het Rijk.

Voorts dient artikel 2 geen onderscheid te maken tussen immatriculatie en inschrijving. In de geest van de Regering maken de bijkomende en wijzigende inschrijvingen deel uit van de immatriculatie, aangezien zij die gewoon aanvullen of wijzigen.

Ten slotte is een omschrijving nodig van de immatriculatie in het handelsregister die het grondbegrip van het ontwerp vormt.

Op grond van deze opmerkingen, worden die twee artikelen in de door de Raad van State voorgestelde tekst vervangen door een artikel 1 dat het handelsregister instelt en beschrijft, en door een artikel 2 met een definitie van de immatriculatie.

+

+ +

.../...

Artikel 3.-

Immatriculaties zijn :

1) de inschrijving die betrekking heeft op het drijven, door elke Belgische of buitenlandse, natuurlijke of rechtspersoon van een bepaalde handelsbedrijvigheid op grond waarvan de wet hem de hoedanigheid van handelaar toekent;

2) de inschrijving die betrekking heeft op een handelsbedrijvigheid verschillend van deze bedoeld bij 1) en uitgeoefend in een ander rechtsgebied als dat van de eerste vestiging;

3) de inschrijving die betrekking heeft op het drijven van een bepaalde handelsbedrijvigheid in een bijhuis, agentschap of elke andere bedrijfszetel, voor zover deze laatsten binnen een ander rechtsgebied als dat van de hoofdinrichting gelegen zijn.

Artikel 4.-

Bijkomende inschrijvingen zijn :

1) de eigenlijke bijkomende inschrijving, zijnde deze die in het handelsregister van de zetel van de hoofdinrichting dient gedaan te worden ter aanvulling van de bij de alinea's 2 en 3 van bovengeciteerd artikel 3 bedoelde immatriculatie ;

Aan een afzonderlijk onderzoek van de artikelen 3, 4, 5 en 6 kan hier met veel nut een algemene kritiek voorafgaan.

\+

\+ \+

1. Aangezien de bijkomende en wijzigende inschrijvingen alleen aanvullingen of wijzigingen zijn van de gegevens van een reeds bestaande immatriculatie, moet de opsomming van die gegevens voorafgaan aan de teksten welke voorschrijven ze aan te vullen en te wijzigen.

Waar het ontwerp echter eerst spreekt van de verplichting, inschrijvingen te nemen (artikelen 4, 5 en 6) en dan de gegevens van de immatriculatie opsomt (artikelen 11 en volgende), gaat het niet logisch te werk.

De door de Raad van State voorgestelde tekst geeft de opsomming van de gegevens van de immatriculatie in de artikelen 7 en volgende, en legt in de artikelen 16 en 17 de verplichting op bijkomende en wijzigende inschrijvingen te nemen.

2. Terwijl de "als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving""te onderscheiden is van de "eigenlijke bijkomende inschrijving" en van de "wijzigende inschrijving" omdat afzonderlijke strafbepalingen daarvoor zijn opgenomen (artikelen 36 en 38 van het ontwerp) en omdat eerstgenoemde vóór de uitoefening van een handel moet worden genomen, wat niet het geval is met de overige

.../...

2) de als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving die betrekking heeft :

a) hetzij op het drijven van een bepaalde handelsbedrijvigheid verschillend van deze reeds uitgeoefend in hetzelfde rechtsgebied ;

b) hetzij op het drijven van een bepaalde handelsbedrijvigheid in een bijhuis, agentschap of elke andere bedrijfszetel, gelegen in hetzelfde rechtsgebied als dit van de hoofdinrichting.

Artikel 5.-

Een wijzigende inschrijving in het handelsregister betreffende de wijzigingen die zich voorgedaan hebben aan de toestand van de handelaar zoals hij aangegeven werd bij de immatriculatie of de bijkomende inschrijving.

AFDELING II - De verplichting zich in het handelsregister in te schrijven.

Artikel 6.-

Elke Belgische of buitenlandse natuurlijke of rechtspersoon is gehouden vóór het drijven van elke handelsbedrijvigheid op grond waarvan de wet hem de hoedanigheid van handelaar toekent, te laten overgaan tot de inschrijving van deze bedrijvigheid onder de vorm van een immatriculatie of van een als dusdanig geldende bijkomende inschrijving.

Elke verandering die zich voordoet in de toestand van de handelaar na zijn aangifte ter immatriculatie of tot als dusdanig geldende bijkomende inschrijving dient het voorwerp uit te maken hetzij van de bij artikel 4, 1°, voorziene bijkomende inschrijving, hetzij van de bij artikel 5 voorziene wijzigende inschrijving.

twee (artikelen 6, eerste lid, en 23, vierde lid), heeft het geen nut een onderscheid te maken tussen "de eigenlijke bijkomende inschrijving" en "de wijzigende inschrijving", vermits dezelfde regelen daarop van toepassing zijn.

In de tekst welke de Raad van State voorstelt, worden de als immatricultatie geldende bijkomende inschrijvingen "aanvulling van het ingeschrevene" genoemd en heten de eigenlijke bijkomende inschrijvingen en de "wijzigende inschrijvingen" zonder onderscheid "wijziging van het ingeschrevene".

In overeenstemming met de terminologie van de wet van 30 Mei 1924, en van de Nederlandse wetgeving, ware het volgens de Raad van State beter het woord "inschrijving" als Nederlands equivalent voor "immatriculation" te gebruiken.

Aansluitend hierbij, stelt de Raad van State voor, de termen "inscription complémentaire" en "inscription modificative" onderscheidenlijk door "aanvulling (van het ingeschrevene)" en "wijziging (van het ingeschrevene)" weer te geven.

3. De artikelen 3, 4 en 5 van het ontwerp schrijven generlei verplichting voor, zij geven een opsomming van de verschillende gevallen van immatriculatie en inschrijving. Anderzijds verplicht artikel 6 in het algemeen, de belanghebbenden tot het nemen van een immatriculatie en verwijst het impliciet of uitdrukkelijk, wat de toepassingsvoorwaarden betreft, naar de artikelen 3, 4 en 5.

Met andere woorden, de artikelen 3, 4 en 5 van het ontwerp zijn een nauwkeurige commentaar op een onduidelijke verplichtende tekst. Uit een oogpunt van wetgevingstechniek is zodanig procédé niet aan te bevelen.

In de tekst welke de Raad van State voorstelt, zijn de verplichtingen tot inschrijving, tot aanvulling en tot wijziging, onderscheidenlijk geregeld in de artikelen 4, 16 en 17, welke eveneens de toepassingsvoorwaarden voor ieder van de drie verplichtingen bepalen.

\+

\+ \+

Onderzoek van artikel 3.

Het tweede en het derde lid van artikel 3 beantwoorden niet aan de bedoeling van de Regering.

Indien immers een handelaar twee verschillende handelsbedrijven in twee verschillende rechtsgebieden uitoefent, en hij een filiaal van een van die zaken opent in het rechtsgebied waar hij zijn andere zaak heeft, of wel een derde handelsbedrijf in een van die twee rechtsgebieden begint, moet hij niet zoals uit artikel 3, tweede en derde lid, zou kunnen worden opgemaakt, in dat gebied een tweede immatriculatie aanvragen; hij moet integendeel op grond van artikel 4, tweede lid, een bijkomende inschrijving vragen.

Artikel 4 van de door de Raad van State voorgestelde tekst verbetert het ontwerp en vervangt, inzake immatriculatie, de artikelen 3 en 6.

\+

\+ \+

.../...

Onderzoek van artikel 6.

1. Luidens dit artikel moet de immatriculatie of de bijkomende inschrijving van de nieuwe exploitant plaats hebben vooraleer deze het handelsbedrijf dat hij voornemens is voort te zetten, begint. Dit voorschrift is onmogelijk na te leven ingeval een handelsinrichting in werking, onder kosteloze of bezwarende titel, onder de levenden of wegens overlijden wordt overgedragen.

De Raad van State stelt derhalve in de artikelen 4, derde lid, en 16, tweede lid, van zijn tekst voor, een uitzondering te maken op de voorafgaande verplichting van immatriculatie en bijkomende inschrijving.

2. Het ontwerp, evenmin trouwens als de huidige wet (artikel 3 van de wet van 30 Mei 1924, gewijzigd bij de wet van 9 Maart 1929) geeft niet aan in welk handelsregister de immatriculatie of bijkomende inschrijving moet worden gevraagd voor een vennootschap waarvan de handels- of bedrijfszetel in een ander rechtsgebied is gelegen dan de maatschappelijke zetel.

Aangezien in ieder gebied een bestendig handelsbedrijf zal worden uitgeoefend, verplichten de artikelen 5 en 16 van de door de Raad van State voorgestelde tekst de vennootschap tot het aanvragen van een immatriculatie of bijkomdende inschrijving ter griffie van de rechtbanken van de twee gebieden.

+

+ +

.../...

De artikelen 3, 4, 5 en 6, van het ontwerp worden in de door de Raad van State voorgestelde tekst de artikelen 4, 5, 16 en 17.

+

+ +

Artikel 7.-

Met het oog op het bekomen van de immatriculatie in het handelsregister of de als dusdanig geldende bijkomende inschrijving, moet de verzoeker een overeenkomstig de hiernavolgende voorschriften opgemaakte aangifte indienen en, volgens het geval, de documenten opgelegd bij de artikelen 18 tot 20 van de wet, voorleggen.

1. De artikelen 7 en 23, tweede lid, van het ontwerp zijn tegenstrijdig. Volgens artikel 7 is de aangifte voor bijkomende inschrijving dezelfde als die welke ingeleverd wordt met het oog op de immatriculatie en moet zij overeenkomstig de artikelen 11 en volgende van het ontwerp gedaan worden.

Volgens artikel 23, tweede lid, integendeel is die aangifte veel beknopter en vermeldt zij alleen de identiteit van de aanvrager en de aanvulling van de immatriculatie. De Regering heeft deze tegenstrijdigheid weggenomen door aan artikel 23, tweede lid, de voorkeur te geven.

Aangezien de bijkomende inschrijving zich moet bepalen bij de aanvulling van een immatriculatie, ware het overbodig en niet te verantwoorden geweest alle gegevens der immatriculatie te herhalen, zoals artikel 7 dat verlangt.

2. De verplichting om sommige stukken naar aanleiding van de immatriculatie of de bijkomende inschrijving over te leggen, is niet op haar plaats in artikel 7, doch wel in de artikelen 18 en volgende, handelende over die verplichting.

3. De artikelen 9 en 18 tot 20 van het ontwerp zijn zo geredigeerd, dat artikel 7 overbodig is.

+

+ +

.../...

Artikel 8.-

De inschrijving in het handelsregister doet de hoedanigheid van handelaar vermoeden.

Om in overeenstemming te zijn met de bedoeling van de Regering, zou het ontwerp moeten doen blijken dat het hier een vermoeden juris tantum betreft. Artikel 3 van de door de Raad van State voorgestelde tekst maakt dit duidelijk.

\+

\+ \+

AFDELING III - De aangifte ter immatriculatie.

Artikel 9.-

De aangifte ter immatriculatie moet op de griffie van de rechtbank in wier rechtsgebied de handelsinrichting zal gelegen zijn, gedaan worden.

Al wie een leurhandelsactiviteit wenst te drijven moet zijn aangifte ter immatriculatie doen op de griffie der rechtbank van zijn woonplaats.

Deze bepaling is overgenomen in de artikelen 1 en 4 van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

Artikel 10.-

De aangifte ter immatriculatie geschiedt in vier door de verzoeker of een daartoe bijzonder gemachtigde persoon gedagtekende en ondertekende exemplaren.

Deze bepaling is opgenomen in artikel 6 van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

.../...

Artikel 11.-

De aangifte van een verzoeker, natuurlijk persoon, vermeldt :

1) zijn naam, voornamen, geslacht, beroep en woonplaats en desgevallend, zijn bij- of schuilnaam ;

2) zijn geboorteplaats en -datum;

3) zijn oorspronkelijke nationaliteit en, desgevallend, de nationaliteiten die hij verkregen heeft; in dit laatste geval dient de verzoeker de wijze en de datum der verkrijging nader te bepalen ;

4) de naam en voornamen van de echtgenoot, de datum van het huwelijk en de huwelijksvoorwaarden van de verzoeker ;

5) de datum der machtiging tot handel drijven, wanneer het een gehuwde vrouw of een minderjarige betreft ;

6) de benaming waaronder de verzoeker van zin is handel te drijven en het uithangbord van deze handel ;

7) de aard van de handelsbedrijvigheid of -bedrijvigheden, die hij zinnens is te drijven, vermeld volgens de belangrijkheid, die hij hen toekent. De Koning mag, met het oog op de toepassing van deze paragraaf, de benaming en de rangschikking der handelsbedrijvigheden regelen ;

8) de referten der stukken waaruit blijkt dat hij de voorwaarden vervult die door bijzondere wetten en reglementen vereist worden voor de uitoefening van de handelsbedrijvigheid waarvoor hij de immatriculatie aanvraagt ;

1. De moeilijkheid voor de belanghebbenden om in vele gevallen nauwkeurig aan te geven welk handelsbedrijf zij willen uitoefenen, het gevaar dat eenzelfde handelsbedrijf in de verschillende handelsregisters van het Rijk niet op dezelfde wijze zou worden aangegeven en de zware straffen voor onjuiste aangifte, eisen dat de wetgever uitdrukkelijk bepaalt, dat een koninklijk besluit de opsomming en de begripsomschrijving van de verschillende handelsbedrijven zal geven, en niet dat zodanig koninklijk besluit als een mogelijkheid wordt voorgesteld, wat in 7° het geval is.

Daar de aangifte van het handelsbedrijf zowel voor de natuurlijke personen op grond van artikel 11 van het ontwerp als voor de rechtspersonen op grond van artikel 12 verplicht is, moet de delegatie aan de Koning op beide artikelen slaan.

Dit alles ter verantwoording van artikel 9 van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

2. Vergelijkt men de 7°, 9° en 11° van artikel 11 van het ontwerp, dan is het duidelijk dat de Regering wenst dat de belanghebbenden gegevens van tweeerlei soort over hun handelsbedrijf verstrekken. Enerzijds moeten zij aangeven welk handelsbedrijf zij voornemens zijn uit te oefenen en waarvoor zij de immatriculatie aanvragen, alsmede het adres van de handelsinrichting waar zij dit bedrijf zullen uitoefenen.

.../...

9) het adres van de hoofdinrichting van de verzoeker en, desgevallend, van haar bijhuizen of bijkantoren in België of in de Kolonie en in het buitenland ;

10) de datum waarop de verzoeker zinnens is met zijn handelsverrichtingen een aanvang te nemen ;

11) de aard van alle handelsbedrijvigheden door de verzoeker uitgeoefend, op het ogenblik van zijn aangifte, zowel in de overige rechtsgebieden van het land, als in de Kolonie en in het buitenland, met opgave van de zetels der hoofdinrichtingen waar deze handelsbedrijvigheden uitgeoefend worden of werden alsmede, desgevallend, datum en nummer hunner immatriculatie ;

12) de niet-voorwaardelijke veroordelingen opgelopen sinds de inwerkingtreding dezer wet uit hoofde van de navolgende misdrijven :

a) bedrog betreffende de aard of de oorsprong, de identiteit, de hoedanigheid of de hoeveelheid der verkochte zaak, voorzien bij de artikelen 498 en 499 van het Strafwetboek of bij de bijzondere wetten ;

b) wanbedrijven voorzien bij de artikelen 454 tot 456, 500 en 501 van het Strafwetboek en door de beschikkingen van littera c, d en e, van paragraaf 1 van artikel 5 van het koninklijk besluit nr 89 van 30 November 1939 houdende aanvulling en samenstelling van de reglementering van de handel in zaaigranen, allerhande pootgoed, meststoffen en veevoeder;

Anderzijds moeten zij opgeven welke handelsbedrijven zij eventueel reeds uitoefenen en de adressen van de handelsinrichtingen waar zij uitgeoefend worden alsmede de immatriculatienummers.

Tegen het 9° van dit artikel kan dus worden ingebracht, enerzijds dat het de twee soorten van gegevens dooreenmengt door zowel het adres te eisen van de inrichting waar het handelsbedrijf waarvoor de immatriculatie wordt gevraagd, zal worden uitgeoefend, als het adres van de inrichtingen welke de belanghebbende bij zijn aangifte eventueel elders exploiteert, en, anderzijds, dat 9°, wat die laatste adressen betreft hetzelfde zegt als 11°.

Daar de Regering niet de bedoeling heeft in de aangifte het adres van de handelsinrichtingen welke de belanghebbende op het tijdstip van zijn immatriculatie niet meer exploiteert, te laten opgeven, moeten de woorden "of werden" in 11° vervallen.

Artikel 7 van de door de Raad van State voorgestelde tekst maakt een onderscheid tussen beide soorten van gegevens enerzijds in 6° en 7°, anderzijds in 10°.

3. In het weliswaar zeldzaam geval dat de belanghebbende zich voorneemt verschillende handelsbedrijven uit te oefenen, moet hij krachtens 7° aangeven welk betrekkelijk belang hij aan ieder van die bedrijven hecht. Veel vaker doet zich echter het geval voor dat hij elders reeds een of meer handelsbedrijven uitoefent

.../...

c) een der misdaden of wanbedrijven tegen de openbare trouw voorzien bij de eerste vier hoofdstukken van Titel 3 van Boek II van het Strafwetboek ;

d) een der misdaden of wanbedrijven voorzien bij artikelen 240, 241, 243, 246 tot 252 van het Strafwetboek ;

e) diefstal, afpersing, verduistering, aftroggelarij en heling ;

f) eenvoudige of bedrieglijke bankbreuk, fictief in omloop brengen van handelspapieren of inbreuk op de beschikkingen inzake de checks en overige contant of op zicht op beschikbare gelden betaalbare effecten ;

g) wanbedrijf voorzien bij het koninklijk besluit nr 55 van 23 December 1934 tot bescherming der voortbrengers, handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen strekkende tot het verdraaien van de normale voorwaarden der mededinging ;

13) de veroordelingen en ontzettingen van rechten opgelcpen uit hoofde van de misdrijven voorzien bij de artikelen 36 tot 39 van onderhavige wet ;

14) de vonnissen of arresten waarvan verzoeker het voorwerp zou geweest zijn in zake faillissement, gerechtelijk akkoord en uitstel van betaling, zoals deze nader bepaald zijn bij artikel 28, §§ 7, 8 en 9.

en zich voorneemt er een nieuwe te ondernemen; in dit geval moet hij krachtens het ontwerp niet aangeven welk betrekkelijk belang hij er ten opzichte van zijn eerste werkzaamheden aan hecht zodat een hierdoor onvolledige openbaarheid derden kan misleiden.

Deze opmerking rechtvaardigt de door de Raad van State voorgestelde tekst, welke in 11° de belanghebbende verplicht al zijn handelsbedrijven, zowel die welke hij reeds uitoefent als die welke hij gaat uitoefenen aan te geven, in de orde van het belang welke hij er aan hecht.

4. Of de handelaar een enkel handelsbedrijf in een of meer handelsinrichtingen uitoefent, dan wel of hij er handelsbedrijven van verschillende aard uitoefent, moet het voor derden, aan de hand van de tekst welke de Raad van State voor 7°, 10° en 11° voorstelt, steeds mogelijk zijn de plaats te vernemen welke de handelaar als het centrum van zijn belangen beschouwt, en die dan ook de bevoegdheid bepaalt van de rechtbank waar de handelaar kan gedagvaard worden en die eventueel van zijn faillissement kennis neemt. Ofschoon de aangifte waarvan sprake maar enige waarde heeft in zover zij met de feiten overeenstemt, is zij niettemin een kostbare aanwijzing.

+

+ +

Verder bevat de tekst van de Raad van State een aantal vormwijzigingen in artikel 11 van het ontwerp.

+

Artikel 12.-

De aangifte van de Belgische verzoeker rechtspersoon, vermeldt :

1° al wat bij artikel 11, in de §§ 1, 2, 3, 4, 11, 12, 13 en 14, voorgeschreven wordt betreffende de personen belast met het bestuur, het beheer van en het toezicht op de naamloze vennootschappen, de vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen, de samenwerkende vennootschappen, de kredietverenigingen en de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid ;

2° al wat bij artikel 11, in de §§ 1, 2, 3, 4, 8, 11, 12, 13 en 14 voorgeschreven wordt betreffende de vennoten onder een firma en de gecommanditeerde vennoten met bovendien opgave van de datum der machtiging tot handel drijven, wanneer het een gehuwde vrouw of een minderjarige betreft;

3° de maatschappelijke naam of de benaming der vennootschap, alsmede, desgevallend, haar uithangbord ;

4° het doel der vennootschap ;

5° de maatschappelijke zetel en het adres van de hoofdinrichting, en, desgevallend, de zetel van de bijhuizen of bijkantoren in België of in de Kolonie en in het buitenland ;

6° de datum waarop de vennootschap met de handelsverrichtingen in België een aanvang denkt te nemen en haar statutaire duur ;

1. In de opvatting van de Regering zijn de "personen bevoegd om namens de vennootschap te ondertekenen" juist de zaakvoerders of de beheerders van de vennootschap, zodat 7° van artikel 12 een nutteloze herhaling van 1° en 2° is.

Het bepaalde in 7° is dan ook in artikel 8 van de door de Raad van State voorgestelde tekst niet overgenomen.

\+

\+ \+

2. Terwijl de natuurlijke personen op straffe van strafrechtelijke sancties moeten opgeven welk bedrijf zij in feite zullen uitoefenen (artikel 11), verplicht 4° van onderhavig artikel de vennootschappen hun statutair maatschappelijk doel op te geven, dit wil zeggen niet wat zij in feite zullen doen, doch wel wat zij in rechte kunnen doen.

De tekst beantwoordt niet aan de bedoeling van de Regering, die wil dat de aangifte opgeeft welk handelsbedrijf werkelijk zal worden uitgeoefend.

Daarom verplicht de door de Raad van State voorgestelde tekst enerzijds het maatschappelijk doel (artikel 8, 2°) op te geven en anderzijds het handelsbedrijf welke de vennootschap voornemens is in feite uit te oefenen (artikel 8, 4°).

.../...

7° de naam, voornamen, geslacht, beroep en woonplaats en, desgevallend, bijnaam of schuilnaam der personen bevoegd om namens de vennootschap te ondertekenen, hun geboorteplaats en -datum, hun oorspronkelijke nationaliteit en, desgevallend, de verkregen nationaliteit, met nadere bepaling van de wijze en van de datum der verkrijging ;

8° de datum en het nummer der bijlagen van het Belgisch Staatsblad waarin de akten betreffende de vennootschap bekendgemaakt werden ;

9° de aard van alle door de verzoekster op het ogenblik van de aangifte uitgeoefende handelsactiviteiten zowel in België als in de Kolonie en in het buitenland alsmede de plaats waar de vroegere zetels gelegen waren en desgevallend de datum en het nummer van immatriculatie dezer activiteiten.

3. Evenals artikel 11 maken de 5° en 9° van artikel 12 een onderscheid tussen de gegevens betreffende het handelsbedrijf welke de vennootschap voornemens is uit te oefenen, en de gegevens met betrekking tot het handelsbedrijf welke de vennootschap reeds elders uitoefent. In zover mengt het 5° beide soorten van gegevens dooreen en zegt het, althans gedeeltelijk, hetzelfde als 9°.

Artikel 8 van de door de Raad van State voorgestelde tekst maakt in 4° en 5° enerzijds en in 7° anderzijds een onderscheid tussen beide soorten van gegevens.

4. Volgens de Regering wordt met de "akten betreffende de vennootschap", waarvan sprake in 8° van het ontwerp, eenvoudig het maatschappelijk contract bedoeld, dit wil zeggen de statuten.

Hiermede is in de door de Raad van State voorgestelde tekst rekening gehouden (zie artikel 8, 3°).

5. Naast een aantal vormwijzigingen zijn in de door de Raad van State voorgestelde tekst wijzigingen aangebracht in de volgorde van de vermeldingen opgesomd in artikel 12 van het ontwerp, met het oog op de overeenstemming met artikel 11.

\+

\+ \+

.../...

In het geval van een vennootschap onder gemeenschappelijke naam of van een vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting, is niet alleen de vennootschap handelaarster,maar volgens een vaste rechtspraak zijn ook de vennoten onder gemeenschappelijke naam en de gecommanditeerde vennoten elk voor zich handelaar, met het gevolg dat, gelet op het stilzwijgen van het ontwerp, die natuurlijke personen een eigen immatriculatie naast die van de vennootschap moeten aanvragen.

Dit wil de Regering echter niet.Wat zij wel bedoelt is dat die natuurlijke personen van de verplichting worden ontslagen. In artikel 10 van de voorgestelde tekst is die uitzondering opgenomen.

\+

\+ \+

Artikel 13.-

Indien de verzoekster een naamloze vennootschap, een vennootschap bij wijze van geldschie ting op aandelen of een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid is, dient zij, behalve wat in artikel 12 voorgeschreven wordt, in haar aangifte te vermelden :

1° het bedrag van het kapitaal, het aantal en de nominale waarde der aandelen waaruit het bestaat ;

2° wanneer het kapitaal niet volgestort werd, de namen, de beginletters der voornamen en de woonplaatsen der houders van niet volgestorte aandelen

1. De artikelen 13 en 14,die deel uitmaken van afdeling III met als titel "De aangifte ter immatriculatie", behandelen niet alleen de verplichting tot immatriculatie voor sommige vennootschappen maar ook de verplichting om wijzigende inschrijvingen aan te vragen. Deze laatste is hier niet op haar plaats en zou moeten komen in de afdelingen VI en VII, welke aan de bijkomende en wijzigende inschrijvingen zijn gewijd.

Deze beide verplichtingen behandelt de door de Raad van State voorgestelde tekst afzonderlijk in de artikelen 11, 12 en 22.

.../...

alsmede het aantal aandelen waarvan ieder hunner houder is en het hierop gestorte bedrag. Tot op het ogenblik van de volledige afbetaling dient het bedrag van het niet volgestorte kapitaal om het jaar te worden opgegeven door middel van wijzigende inschrijvingen.

Artikel 14.-

Indien de verzoekster een vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting is, dient zij, behalve wat in artikel 12 wordt voorgeschreven, eveneens het bedrag van de door de stille vennoten beloofde inbreng alsmede het bedrag van de door hen gedane geldstortingen in haar aangifte te vermelden.

Tot op het ogenblik van de volledige afbetaling dient het bedrag van de nog te storten inbrengen om het jaar aangegeven te worden door middel van wijzigende inschrijvingen.

2. De jaarlijkse aangifte ter wijzigende inschrijving van de toestand der schuldvordering van de vennootschap op de "houders van niet-volgestorte aandelen" zal veel schrifturen met zich brengen, wat zowel voor de vennootschap als voor de referendaris weinig practisch is.

Het handelsregister zou er nodeloos door bezwaard worden.

Aangezien anderzijds voor de bij artikel 13 bedoelde vennootschappen de toestand van die schuldvordering jaarlijks in het Staatsblad wordt bekendgemaakt krachtens artikel 51 van titel IX van boek I van het Wetboek van koophandel, kan de openbaarheid van het handelsregister gewoon hierin bestaan dat datum en nummer van de bijlagen van het Staatsblad waar de bekendmaking gebeurde worden opgegeven door middel van jaarlijkse wijzigende inschrijvingen.

De tekst door de Raad van State voorgesteld als artikel 22, eerste lid, komt daarop neer.

Voor de bij artikel 14 bedoelde vennootschappen kon artikel 22, tweede lid, van de door de Raad van State voorgestelde tekst zodanige vereenvoudiging niet bewerken.

3. Tot een jaarlijkse wijzigende inschrijving verplichten, zonder daarvoor een termijn te bepalen, maakt het zeer moeilijk de naleving van die verplichting te controleren.

Daarom wordt in artikel 22 van de door de Raad van State voorgestelde tekst een termijn voor die verplichting bepaald.

+

+ +

.../...

Artikel 15.-

Indien de verzoekster een samenwerkende vennootschap of een kredietvereniging is, dient zij, behalve hetgeen in artikel 12 wordt voorgeschreven, eveneens het laagste maatschappelijk kapitaal in haar aangifte te vermelden.

Deze bepaling komt voor in artikel 13 van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

+

+ +

Artikel 16.-

De aangifte van de buitenlandse verzoeker, rechtspersonen die in België een of meer bijhuizen of bijkantoren opent, moet behalve wat bij artikel 12 voorgeschreven is, vermelden :

1° desgevallend, de bij artikelen 13, 14 en 15 voor de Belgische vennootschappen voorziene vermeldingen ;

2° de rechterlijke of administratieve beslissingen houdende veroordeling, uit hoofde van misdrijven, voorzien bij artikel 8, 12°, van iedere met het bestuur of het beheer van de vennootschap belaste persoon ;

3° alle met het oog op de bescherming der schuldeisers van de verzoekende vennootschap ingeval van betalingsmoeilijkheden of onvermogen uitgesproken rechterlijke of administratieve beslissingen of welkdanige wettelijke genomen maatregelen.

1. In 2° moet vanzelfsprekend "artikel 11, 12°" worden gelezen.

2. Volgens het 2° van dit artikel moet de vreemde vennootschap opgeven voor welke misdrijven in de aard van die opgesomd in artikel 11, 12°, van het ontwerp, haar beheerders in het buitenland mochten zijn veroordeeld.

Deze verplichting is illusoir omdat het onmogelijk is hierop contrôle uit te oefenen. De Raad van State neemt derhalve deze bepaling niet over in artikel 14 van de tekst die hij voorstelt.

+

+ +

.../...

Artikel 17.-
Indien een handelszaak namens de eigenaar of eigenaars, natuurlijke of rechtspersonen, door een lasthebber geëxploiteerd of beheerd wordt, dient in de opgave, wat laatstvermelde persoon betreft, alles wat voor de verzoeker zelf voorzien is bij artikel 11, nummers 1, 2, 3, 4, 11, 12 en 13, alsmede een nauwkeurige omschrijving zijner bevoegdheid, vermeld te worden.

Deze bepaling is opgenomen in artikel 15 van de voorgestelde tekst.

\+

\+ +

AFDELING IV - Ter immatriculatie voor te leggen stukken.

Daar het overleggen van stukken niet alleen bij de immatriculatie, doch ook ter gelegenheid van de bijkomende en wijzigende inschrijvingen wordt geëist is enerzijds de titel van hoofdstuk IV onjuist en zou anderzijds die afdeling na de afdelingen VI en VII, handelend over de bijkomende en wijzigende inschrijvingen, moeten komen en niet er vóór.

Derhalve heeft de Raad van State, in de tekst die hij voorstelt, de overlegging van de stukken, die bij de opgaven moeten gevoegd worden, in hoofdstuk III ondergebracht, zodat de hoofdstukken I en II de inschrijvingen enerzijds en de aanvullingen en wijzigingen anderzijds behandelen.

\+

\+ +

.../...

Artikel 18.-

De Belgische of vreemde verzoeker, natuurlijke persoon dient bij zijn aangifte een eensluidend verklaard afschrift te voegen van de stukken waaruit blijkt dat hij de voorwaarden vervult die door de bijzondere wetten en reglementen vereist zijn voor de uitoefening van de handelsbedrijvigheid waarvoor hij de immatriculatie aanvraagt.

De Belgische verzoeker dient bovendien bij zijn aangifte een getuigschrift van goed gedrag en zeden te voegen.

Het bepaalde in artikel 7 volgens hetwelk de belanghebbenden in geval van bijkomende inschrijving verplicht zijn bij hun aangifte dezelfde stukken te voegen als die welke bij de immatriculatie zijn vereist, moet in artikel 18 komen.

Hiermede wordt in artikel 24 van de door de Raad van State voorgestelde tekst rekening gehouden.

\+

\+ \+

Artikel 19.-

De Belgische of buitenlandse verzoeker, rechtspersoon, moet een exemplaar overleggen van de bijlagen van het Belgisch Staatsblad, waarin zijn stichtingsakte bekendgemaakt werd en bij zijn aangifte een eensluidend verklaard afschrift te voegen van de stukken waaruit blijkt dat de vreemde personen opgesomd in 1° en 2° van artikel 12 van de onderhavige wet gemachtigd zijn in België te verblijven en er hun bedrijvigheid uit te oefenen.

1. De verplichting voor de vennootschappen om bij de aangifte ter immatriculatie een exemplaar te voegen van de bijlagen van het Belgisch Staatsblad waar de statuten zijn bekendgemaakt, zal het handelsregister onnodig bezwaren.

Wat in de praktijk steeds moeilijk is, wordt voor de oude vennootschappen die zich aan de nieuwe wet moeten onderwerpen onmogelijk, wanneer de bijlagen van het Belgisch Staatsblad uitgeput zijn. Voorts is die verplichting overbodig aangezien datum en nummer van die bijlagen in de immatriculatie zijn aangegeven (artikel 12, 8°, van het ontwerp; artikel 8, 3°, van de door de Raad van State voorgestelde tekst), zodat eenieder gemakkelijk inzage daarvan zal kunnen nemen.

.../...

Hij moet bovendien een getuigschrift van goed gedrag en zeden voorleggen dat zijn beheerders, zaakvoerders, volmachtdragers en andere gevolmachtigden zich dienen aan te schaffen.

De buitenlandse verzoeker, rechtspersoon, waarvan de stichtingsakte slechts bij uittreksel bekendgemaakt werd moet deze akte alsmede de akten van wijziging in drie door de bevoegde buitenlandse overheid eensluidend verklaarde afschriften voorleggen. Bij ieder dezer afschriften dient een gewoontegetuigschrift gevoegd, opgesteld in de vorm voorgeschreven door de wet of de heersende gebruiken van het land waar de maatschappelijke zetel van de vennootschap gelegen is en dat op nauwkeurige wijze de regels der verantwoordelijkheid van de vennootschap tegenover derden volgens de vreemde wet aangeeft. Deze afschriften en getuigschriften worden gebeurlijk vertaald door een beëdigd vertaler op kosten van de verzoeker.

Ten slotte is zodanige verplichting onvolledig daar de overlegging van de statuten alleen bij de immatriculatie wordt geëist en de vennootschap, gelet op het stilzwijgen van het ontwerp, bij een latere statutaire wijziging niet verplicht is de akte tot wijziging over te leggen.

Artikel 25 van de door de Raad van State voorgestelde tekst behelst geen verplichting meer om de statuten over te leggen maar artikel 21 verplicht de vennootschap, die om een wijzigende inschrijving verzoekt, datum en nummer van de bijlagen van het Belgisch Staatsblad op te geven, wanneer de inschrijving door een wijziging van de statuten noodzakelijk is geworden.

2. Op te merken valt dat de in artikel 12, 1° en 2°, opgesomde personen, van wie sprake in het eerste lid van onderhavig artikel, dezelfde zijn als die opgesomd in het tweede lid.

3. Het eerste en tweede lid van artikel 19 beantwoorden niet volledig aan de bedoeling van de Regering. Volgens die tekst moeten immers de documenten betreffende de beheerders der vennootschappen bij de door haar ingediende aangifte ter immatriculatie gevoegd worden en dus niet wanneer geen immatriculatie plaats heeft.

.../...

Veranderen nu de beheerders of komen er bij, dan is de vennootschap die deze verandering door middel van een wijzigende inschrijving (artikelen 5 en 12, 1° en 2°, van het ontwerp) moet aangeven, gelet op het stilzwijgen van artikel 19, niet verplicht documenten betreffende haar nieuwe beheerders over te leggen.

Dit toevallig gevolg van de tekst is niet te verantwoorden. De Regering, die dit standpunt deelt, verlangt integendeel dat de documenten met betrekking tot alle beheerders worden overgelegd.

Daarom heeft de Raad van State onder artikel 25 een tekst voorgesteld die de overlegging van documenten verplicht maakt, niet alleen op het tijdstip van de immatriculatie, maar ook van de wijzigende inschrijving, waartoe een verandering van de in artikel 12, 1° en 2°, van het ontwerp vermelde personen aanleiding geeft.

4. Het laatste lid van artikel 19 betreft alleen de vreemde vennootschappen en wordt een afzonderlijk artikel in de door de Raad van State voorgestelde tekst (artikel 26).

+

+ +

.../...

Artikel 20.-

Elke Belgische of buitenlandse verzoeker, natuurlijke of rechtspersoon, die de uitbating van zijn handelszaak toevertrouwd aan een buitenlands lasthebber of bediende, dient bij zijn aangifte een eensluidend verklaard afschrift te voegen van de stukken waaruit blijkt dat deze laatste gemachtigd is in België te verblijven en er zijn bedrijvigheid uit te oefenen.

1. Aangezien de verandering van lasthebber, krachtens de artikelen 5 en 17 van het ontwerp een wijzigende inschrijving van de immatriculatie medebrengt, moet de tekst, om aan de bedoelingen van de Regering te beantwoorden, eisen dat de documenten worden overgelegd niet alleen op het tijdstip der immatriculatie, maar tevens op het tijdstip van zodanige wijzigende inschrijving.

De tekst van artikel 20 behoeft te dien aanzien enige aanvulling.

2. Aangezien de immatriculatie daarentegen generlei gegevens over de bediende van de handelaar verstrekt, is voor een verandering in de bedienden geen wijzigende inschrijving nodig. Vermits de overlegging van documenten betreffende de vreemde bediende maar eenmaal, dit is de dag van de immatriculatie, kan gebeuren, wordt een nutteloze formaliteit als deze door de Regering prijsgegeven.

Artikel 27 van de tekst door de Raad van State voorgesteld betreft dus alleen de lasthebber, maar legt de verplichting op én op het tijdstip van de immatriculatie, én op het tijdstip van de wijzigende inschrijving, wanneer een verandering van lasthebber deze rechtvaardigt.

+

\+ +

.../...

AFDELING V. De immatriculatie.

Artikel 21.-

De referendaris of de griffier is er toe gehouden tot de immatriculatie over te gaan en mag deze niet weigeren tenzij wanneer de aangifte niet alle bij de wet voorgeschreven vermeldingen bevat of niet vergezeld is van een der stukken waarvan sprake in afdeling IV van onderhavige wet.

De referendaris of de griffier bekleedt de vier exemplaren van de aangifte met zijn visum en zet er het nummer van de immatriculatie op. Hij overhandigt er een exemplaar van aan de verzoeker.

1. Artikel 26 van het ontwerp toont aan, dat artikel 21, dat een verplichting voor de referendaris inhoudt, toepassing vindt en op de aangifte met de immatriculatie tot voorwerp, en op de aangiften met een bijkomende of wijzigende inschrijving tot voorwerp.

Artikel 29 van de door de Raad van State voorgestelde tekst is algemeen; het vervangt de artikelen 21 en 26 van het ontwerp en komt voor in hoofdstuk V dat gewijd is aan de verplichtingen van de referendaris.

2. In strijd met de tekst van artikel 21, is het volgens de Regering de plicht van de referendaris, de immatriculatie te weigeren aan de persoon wier aangifte onvolledig of niet van de verplichte documenten vergezeld is.

Artikel 29 van de voorgestelde tekst legt die verplichting aan de referendaris op

+ + +

Artikel 22.-

Elke op verzoek van een handelaar betekende dagvaarding zal, wanneer de vordering haar oorzaak vindt in een daad van koophandel, het nummer vermelden waaronder de immatriculatie van de verzoeker in het handelsregister geboekt staat.

Het ontwerp bevat een afdeling XII gewijd aan de openbaarheid van het handelsregister waarin het eerste, derde, vierde en vijfde lid van artikel 22 moeten plaats nemen. Zo ook is in het ontwerp een afdeling XI gewijd aan de sancties toepasselijk op de tekortkoming aan de ingevoerde verplichtingen, waar een geschikte plaats is voor het tweede lid van artikel 22.

.../..

Het ontbreken der vermelding van het nummer der immatriculatie in het handelsregister op het dagvaardingsexploot, zal de niet-ontvankelijkheid ten gevolge hebben, behoudens het geval dat op de terechtzitting of een uitgestelde terechtzitting het bewijs der immatriculatie van de verzoeker in het handelsregister geleverd wordt.

In zoverre zij hun handelszaak betreffen, dienen alle akten, balansen, fakturen, brieven en andere bescheiden der handelaars, alsmede alle op hun verzoek ingelaste advertentiën en gepubliceerde bekendmakingen, te vermelden: hun naam en hun firma en voluit geschreven of bij afkorting : "Handelsregister" of "Registre du Commerce" (H.R. of R.C.) met aanduiding van de zetel van de rechtbank van de hoofdinrichting en desgevallend van de zetel van de rechtbank van het bijhuis of het bijkantoor waarvan deze documenten uitgaan alsmede van de nummers der immatriculatie.

De gebouwen, kraampjes, voor uitstalling bestemde inrichtingen, die voor het handel drijven benuttigd worden, moeten op zichtbare wijze dezelfde aanduidingen dragen.

Op alle uitsluitend voor handelsdoeleinden gebruikte vervoermiddelen, dient op zichtbare wijze de vermelding aangebracht van de zetel der rechtbank van de hoofdinrichting en van het nummer der immatriculatie.

Op die wijze, zijn het eerste, derde, vierde en vijfde lid enerzijds en het tweede anderzijds onderscheidenlijk terug te vinden in de artikelen 40 en 41 van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

+

+ +

.../...

AFDELING VI. De aangifte ter bijkomende en wijzigende inschrijving.

Artikel 23.-

De aangiften ter bijkomende of ter wijzigende inschrijving geschieden in vier door de verzoeker of een daartoe bijzonder gemachtigde persoon gedagtekende en ondertekende exemplaren.

Behoudens hun voorwerp en het nummer van de immatriculatie vermelden zij de naam of de maatschappelijke naam van de aanvrager en, desgevallend, de benaming waaronder de handel zal gedreven worden.

De aangiften met het oog op een als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving dienen te gebeuren vóór de uitoefening van de activiteit waarop zij betrekking hebben en moeten ingediend worden op de griffie van de rechtbank van het rechtsgebied waarin de handelsinrichting zal gelegen zijn.

De aangiften ter eigenlijke bijkomende inschrijving of ter wijzigende inschrijving dienen te geschieden binnen de maand volgend op de datum der aan te geven feiten of akten. Wat de in het Staatsblad bekend te maken akten betreft, wordt de termijn op twee maanden gebracht.

1. De regelen inzake bijkomende en wijzigende inschrijving zijn duister omdat zij over de artikelen 4, 5, 6, tweede lid, 23, 24, 25 en 26 van het ontwerp verspreid liggen.

In de door de Raad van State voorgestelde tekst zijn zij alle samengebracht in een uitsluitend daaraan gewijd hoofdstuk II (artikelen 16 tot 23).

2. Het eerste lid van het artikel wordt artikel 18 van de voorgestelde tekst.

3. Het tweede lid van het artikel, dat de inhoud van de aangifte tot inschrijving voorschrijft, wordt het voorwerp van de artikelen 19 en 20 van de voorgestelde tekst die onderscheidenlijk het geval van de aanvulling en van de wijziging behandelen.

4. Het derde lid van het artikel, luidens hetwelk "de aangiften met het oog op een als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving dienen te gebeuren vóór de uitoefening van de activiteit" en dat zegt welke griffie bevoegd is om ze in ontvangst te nemen, wordt artikel 16, eerste lid van de voorgestelde tekst.

5. Zoals aangetoond in de bespreking van artikel 6, is de voorafgaande bijkomende inschrijving onmogelijk ingeval een

.../...

handelsonderneming in werking overgedragen wordt onder kosteloze of bezwarende titel onder de levenden of wegens overlijden.

Deze opmerking rechtvaardigt het tweede lid van artikel 16 van de voorgestelde tekst.

6. Aangezien de bijkomende inschrijving slechts een aanvulling is van een vroeger bestaande immatriculatie, ware het verkieslijk er op te wijzen, zoals trouwens in artikel 16 van de voorgestelde tekst wordt gedaan, dat zij moet worden aangevraagd op de griffie waar het handelsregister met genoemde immatriculatie berust.

7. Het laatste lid van het artikel wordt artikel 17 van de voorgestelde tekst.

8. Hoewel het in het artikel zelf niet uitdrukkelijk wordt gezegd, is de griffie, waar de eigenlijke bijkomende inschrijvingen en de wijzigende inschrijvingen moeten worden aangevraagd, diegene waar het handelsregister met de te wijzigen immatriculatie berust. Artikel 17 van de voorgestelde tekst geeft deze verduidelijking.

+

\+ +

.../...

Artikel 24.-

In geval van overlijden, dient de aangifte van overdracht, van overname of van uitscheiding van een handelsbedrijf door de erfgenamen en algemene legatarissen of hun gevolmachtigden gedaan te worden.

1. Hier moge aan herinnerd worden dat krachtens de artikelen 3, 4 en 6 van het ontwerp (4 en 16 van de voorgestelde tekst) de opvolger die de handel van de overledene verder drijft, verplicht is benevens de wijzigende inschrijving voorgeschreven in artikel 23, een immatriculatie te nemen of, indien hij reeds handelaar is, een bijkomende inschrijving van zijn immatriculatie te nemen.

Het eerste lid van artikel 23 van de voorgestelde tekst herinnert aan die verplichting.

\+

\+ \+

Artikel 25.-

De administratieve verklaringen van vermoedelijk overlijden dienen, op verzoek van de persoon die de exploitatie voortzet, het voorwerp van een aangifte ter wijzigende inschrijving uit te maken.

Artikel 25 van het ontwerp wordt het tweede lid van artikel 23, voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

AFDELING VII. De bijkomende en wijzigende inschrijvingen.

Artikel 26.-

Artikel 21 van onderhavige wet is op de wijzigende en bijkomende inschrijvingen toepasselijk, met uitzondering nochtans van die waartoe ambtshalve werd overgegaan.

De artikelen 26, 27 en 28 van het ontwerp strekken alleen om de referendarissen of de griffiers bepaalde verplichtingen op te leggen en houden geen verband met de regelen inzake

.../...

bijkomende en wijzigende inschrijvingen die voor bijzondere personen gelden. In de tekst door de Raad van State voorgestel worden zij onderscheidenlijk de artikelen 29, 30 en 31, om een hoofdstuk te vormen gewijd aan de verplichtingen van referendarissen en griffiers.

\+

\+ \+

Artikel 27.-

Wanneer een handelaar in België een nieuwe activiteit begint in een ander rechtsgebied als dat waarin hij zijn eerste activiteit uitoefent, of in België één of meerdere bijhuizen opënt in andere rechtsgebieden als deze van de hoofdinrichting, is de referendaris of de griffier ertoe gehouden, onverminderd de verplichting die ingevolge artikel 23 van onderhavige wet op de handelaar valt, aan de griffier van het rechtsgebied van de hoofdinrichting of van het rechtsgebied waarin de eerste activiteit uitgeoefend werd, een eensluidend verklaard afschrift van de aangifte tot immatriculatie over te maken. Deze gaat ambtshalve over tot de bijkomende inschrijving van genoemde aangifte.

1. Wat de Regering verlangt is dat, door het overmaken van griffie naar griffie zoals geregeld in artikel 27, alle immatriculaties welke een handelaar in het Rijk kan hebben, volledig en identiek zijn. Met de gegeven tekst drukt zij echter haar gedachte onjuist uit. Indien immers een handelaar, die twee onderscheiden handelszaken op twee verschillende plaatsen exploiteert, een filiaal van zijn eerste zaak opent in het rechtsgebied van de rechtbank waar zich deze laatste bevindt, zou de referendaris van deze rechtbank, naar de letter van de tekst en tegen de bedoelingen van diensteller in, niet verplicht zijn, een afschrift van de aangifte voor bijkomende inschrijving over te maken aan de referendaris van het andere rechtsgebied.

Artikel 30 van de tekst door de Raad van State voorgesteld beantwoordt aan de bedoelingen van de Regering.

2. Wanneer een handelaar die in een eerste rechtsgebied een immatriculatie heeft, in een

.../...

tweede rechtsgebied hetzij een filiaal van zijn eerste zaak, hetzij een tweede van de eerste onderscheiden zaak opent, is hij niet alleen verplicht, krachtens de artikelen 3 en 6, zijn immatriculatie in het handelsregister van het tweede rechtsgebied aan te vragen, maar moet hij ook krachtens de artikelen 5 en 6 een inschrijving vragen tot wijziging van zijn immatriculatie in het handelsregister van het eerste rechtsgebied.

Men ziet dus dat artikel 27, naast de wijzigende inschrijving door de handelaar genomen, een tweede wijzigende inschrijving met hetzelfde voorwerp, maar door de referendaris ambtshalve gedaan, invoert.

Deze tweede inschrijving lijkt inzover overbodig dat de Raad van State voorstelt enerzijds in artikel 30 van zijn aanbevolen tekst de referendaris niet te verplichten tot het doen van een wijzigende inschrijving, en anderzijds het gebruik van het overgemaakte document te laten regelen door het koninklijk besluit aangekondigd in artikel 49 van het ontwerp.

Artikel 28.-

Dienen het voorwerp van een wijzigende inschrijving uit te maken, de vonnissen of arresten, met kracht van gewijsde :

1° houdende rechtzetting van elke in het handelsregister voorkomende vermelding;

1. Met artikel 28 wil de Regering alleen aan de referendaris of aan de griffier enige verplichting opleggen; er zijn dan ook bezwaren tegen de vorm van het eerste lid van de gegeven tekst, dat verplichtingen ten aanzien van particulieren schijnt te bevatten.

.../...

2° houdende ontzetting of het onder gerechtelijke raad stellen van de handelaar of handlichting dezer maatregelen;

3° waarbij de echtscheiding, de scheiding van tafel en bed of de scheiding van goederen uitgesproken wordt;

4° houdende verklaring van afwezigheid;

5° waarbij een voorlopige beheerder of een bewaarder aangewezen wordt;

6° die gelden als verklaring van overname of van uitscheiding van een handelsbedrijf;

7° houdende faillietverklaring, sluiting der verrichtingen van het faillissement door vereffening of door gebrek aan of ontoereikendheid van de activa, intrekking der faillietverklaring, heropening van het faillissement, verklaring van verschoonbaarheid of houdende eerherstel;

8° houdende rechterlijke opdracht, uitgesproken ingevolge een verzoekschrift waarbij een gerechtelijk akkoord wordt aangevraagd, houdende bekrachtiging, nietigverklaring of ontbinding van een gerechtelijk akkoord;

9° waarbij uitstel van betaling toegestaan, verlengd of herroepen wordt;

2. Daar de beslissingen vermeld onder 1°, 3°, 6°, 7°, 8°, 9° en 10° van artikel 28, in de toestand van de handelaar zoals die bij de immatriculatie aangegeven is verandering brengen, moeten zij krachtens artikel 5 van het ontwerp het voorwerp zijn van wijzigende inschrijvingen door de handelaar aan te vragen.

De ambtshalve gedane wijzigende inschrijving is, even-goed als in het vorig artikel, overbodig gezien de wijzigende inschrijving welke de handelaar neemt.

Om de hierboven uiteengezette redenen, legt artikel 31 van de voorgestelde tekst geen inschrijving van ambtswege meer op en laat het de Koning het gebruik van het overgemaakte document regelen.

3. De beslissingen daarentegen die onder 2°, 4°, 5° en 11° van het artikel zijn vermeld brengen geen zodanige verandering en zijn niet het voorwerp van wijzigende inschrijvingen; het ontwerp treft dan ook geen voorzieningen om aan de inhoud van bedoelde vonnissen openbaarheid te verlenen.

Het laatste lid van artikel 31 van de tekst, welke de Raad van State voorstelt, regelt deze openbaarheid door de referendaris te gelasten ambtshalve een wijzigende inschrijving te nemen.

.../...

10° houdende veroordeling uit hoofde der bij artikelen 11, 12, 36, 37, 38, 39 van onderhavige wet bedoelde misdrijven;

11° waarbij de ontbinding, vereffening of nietigheid der handelsvennootschappen uitgesproken wordt.

De referendarissen of de griffiers der rechtsmachten, die bedoelde vonnissen of arresten uitgesproken hebben, maken een voor eensluidend verklaard afschrift hiervan, nadat zij kracht van gewijsde verkregen hebben, over aan de referendaris of aan de griffier van de Rechtbank in welker gebied de hoofdinrichting gelegen is.

De referendaris of de griffier gaat van ambtswege over tot de inschrijving dezer beslissingen en maakt een afschrift ervan over aan het Centraal Register, hetwelk de referendarissen of griffiers der rechtbanken in wier rechtsgebied de bijhuizen of bijkantoren van de betrokkene ingeschreven zijn, hierover bericht met het oog op een ambtelijke wijzigende inschrijving.

4. Aangezien de rechterlijke beslissingen vermeld onder 2°, 3°, 4° en 10° van artikel 28 niet noodzakelijk de hoedanigheid van handelaar van de persoon op wie zij betrekking hebben doen uitschijnen, bestaat er geen zekerheid dat ze steeds aan de verschillende handelsregisters zullen overgemaakt worden. Deze imperfectie in het ontwerp lijkt moeilijk te verhelpen.

5. Indien de rechterlijke beslissing het adres van de hoofdinrichting van de handelaar niet opgeeft, of er slechts een opgeeft terwijl de handelaar twee verschillende handelsbedrijven uitoefent, wordt het voor de referendaris of voor de griffier van de rechtbank die de belissing uitsprak, moeilijk en zelfs onmogelijk het afschrift er van over te maken, zoals het voorlaatste lid van artikel 28 dit voorschrijft.

Het voorlaatste lid van artikel 31 van de tekst door de Raad van State voorgesteld lost die moeilijkheid op door eenvoudig voor te schrijven, dat de referendaris of de griffier de rechterlijke beslissing rechtstreeks zal toezenden aan het Centraal Register, van waar het dan verder zal worden doorgestuurd naar de verschillende handelsregisters waarin de handelaar een immatriculatie bezit.

+

+ +

AFDELING VIII. De vordering tot rechtzetting en schrapping.

Artikel 29.-

Eenieder kan de rechtzetting bekomen van iedere onjuiste vermelding van immatriculaties of bijkomende en wijzigende inschrijvingen die hem nadeel berokkent.

1. Het is overbodig en niet zonder gevaar, een onderscheid te maken tussen de inschrijvingen en de immatriculatie aangezien de inschrijvingen gewoon de immatriculatie komen aanvullen of wijzigen en er deel van zijn (artikel 2 van de tekst welke de Raad van State voorstelt).

2. De regel dat de eiser door de onjuistheid waarvan hij de rechtzetting vraagt moet benadeeld zijn, is eenvoudig een toepassing van het algemeen beginsel : "Zonder belang, geen rechtsvordering"; die regel is dan ook overbodig en wordt best achterwege gelaten.

Deze twee opmerkingen rechtvaardigen artikel 33 van de tekst welke de Raad van State voorstelt.

\+

\+ \+

Artikel 30.-

De vordering tot rechtzetting wordt voor de rechtbank gebracht van de plaats waar de bedrijvigheid, waarop de recht te zetten vermelding betrekking heeft, uitgeoefend wordt.

De referendaris of de griffier der rechtsmachten, die de vonnissen of arresten tot rechtzetting uitgesproken hebben, dient een voor eensluidend verklaard afschrift hiervan, vanaf

1. Ingevolge artikel 28, 1°, is het tweede lid van artikel 30 overbodig geworden.

2. Met een voorbeeld kan worden aangetoond dat de bevoegdheidsregel neergelegd in het eerste lid van artikel 30 voor kritiek vatbaar is en wellicht van de bedoeling van de steller afwijkt. Wij weten dat een handelaar die zijn enig handelsbedrijf uitoefent in een

.../...

dat zij kracht van gewijsde verkregen hebben, over te maken aan de referendaris of aan de griffier van de rechtbank in wier rechtsgebied de hoofdinrichting gelegen is. Laatstvermelde gaat van ambtswege over tot de wijzigende inschrijving dezer beslissingen en maakt een afschrift ervan over aan het Centraal Register opdat zou gehandeld worden zoals bij artikel 28, laatste alinea voorgeschreven wordt.

hoofdinrichting te Brussel en in een filiaal te Gent, moet ingeschreven zijn in het handelsregister van de rechtbank van beide steden. Zelfs indien alleen zijn immatriculatie te Brussel onjuist is, zal hij niettemin krachtens artikel 30 zijn vordering te Gent kunnen instellen, doordat hij zijn handelsbedrijf eveneens aldaar uitoefent.

In werkelijkheid, en zo bedoelt het trouwens de Regering, moet de vordering tot rechtzetting ingesteld worden bij de rechtbank ter griffie waarvan het handelsregister met de onjuiste immatriculatie berust.

Aldus luidt de regel geformuleerd in artikel 36 van de tekst welke de Raad van State voorstelt.

\+

\+ \+

Artikel 31.-

Eenieder mag om de schrapping verzoeken :

1° van de immatriculaties en van de bijkomende en wijzigende inschrijvingen bekomen in strijd met artikel 21, alinea 1 en 26 van onderhavige wet;

1. Volgens de bedoeling van de Regering en overeenkomstig het algemeen beginsel, moet hij die de doorhaling vordert van een belang om in rechte op te treden doen blijken. Met artikel 34 van de voorgestelde tekst, dat hierin met artikel 33 overeenstemt, wordt de vordering voor de "belanghebbende" voorbehouden.

.../...

2° van de immatriculaties en van de bijkomende en wijzigende inschrijvingen der personen die, overeenkomstig artikel 18 van onderhavige wet, de voorwaarden niet vervullen, vereist door de bijzondere wetten en reglementen voor de uitoefening van de handelsbedrijvigheid waarvoor zij ingeschreven werden;

3° de immatriculaties en van de als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving welke, behoudens gewichtige redenen, binnen de twee maand geen daadwerkelijke handelsexploitatie ten gevolge hebben.

2. Vermits een verandering in het handelsbedrijf van de handelaar in geen geval een wijzigende inschrijving medebrengt, kan op grond van het 2° van artikel 31 geen doorhaling van zodanige inschrijving bekomen worden.

Derhalve is in artikel 34, 2°, van de voorgestelde tekst geen sprake van de wijzigende inschrijving.

3. Door aan de rechtbank van koophandel of aan de burgerlijke rechtbank met rechtsmacht in handelszaken bevoegdheid te verlenen tot het doorhalen van de immatriculatie of van de aanvullende inschrijving, van de handelaar die zonder een daartoe vereiste machtiging van het bestuur een handelsbedrijf uitoefent, lijkt artikel 31, 2°, onnodig af te wijken van het beginsel volgens hetwelk de strafvordering de burgerlijke vordering opschort, vermits het de strafrechter is die moet oordelen over het bestaan van het door de handelaar gepleegde wanbedrijf.

Een doorhaling uitgesproken door de rechter in handelszaken, met nadien een vrijspraak door de strafrechter, toont aan welk gevaar aan die afwijking verbonden is.

Artikel 34, 2°, van de tekst welke de Raad van State voorstelt, bepaalt derhalve dat de doorhaling eerst kan gebeuren na een rechterlijke eindbeslissing waarbij is vastgesteld dat de handelaar niet voldoet aan de vereisten, die voor het uitoefenen van zijn bedrijf bij de wet en de reglementen zijn gesteld.

.../...

4. Waar men gemakkelijk het belang inziet bij hem die de doorhaling vordert op grond van het 1° en het 2° van artikel 31 van het ontwerp, ziet men het belang hoegenaamd niet in bij hem die zijn vordering op het 3° steunt. Daarom heeft de Raad van State in artikel 34 van de tekst welke hij voorstelt, het bepaalde in artikel 31, 3°, van het ontwerp weggelaten.

\+

\+ \+

Artikel 32.-

De vordering tot schrapping wordt voor de rechtbank gebracht van de plaats waar de immatriculatie van de hoofdinrichting geschiedde.

Ieder vonnis of uitspraak tot schrapping in kracht van gewijsde gegaan maakt het voorwerp uit van een vermelding in het handelsregister, door de referendaris of de griffier aan te brengen in de rand van de immatriculatie; deze laatste brengt dit ter kennis van het Centraal Register hetwelk, met het oog op de schrapping, de referendarisser of de griffiers van de rechtbanken in wier rechtsgebied de immatriculatie van betrokkene geschiedde, verwittigt.

1. De oorzaak van de doorhaling ligt nu eens in de immatriculatie zelf (artikel 31, 1°), dan eens bij de handelaar (artikel 31, 2°).

Al wordt logischerwijze de rechtbank van de hoofdinrichting bevoegd verklaard om kennis te nemen van de vordering tot doorhaling wanneer deze gegrond is op artikel 31, 2°, zal een voorbeeld aantonen dat er bezwaren tegen zijn dezelfde rechtbank bevoegdheid te verlenen om kennis te nemen van die vordering wanneer zij op een vormgebrek in de immatriculatie (31, 1°) gegrond is.

Een handelaar die een enkel handelsbedrijf uitoefent in een hoofdinrichting te Brussel enerzijds en in een filiaal te Gent anderzijds moet een immatriculatie in het handelsregister van beide steden hebben. Is de immatriculatie te Gent in strijd met artikel 21 van het ontwerp, dan moet de eiser, krachtens

.../...

artikel 32, niettemin de doorhaling van die immatriculatie bij de rechtbank van koophandel te Brussel, dit is de plaats van de hoofdinrichting, vorderen.

De ware bedoeling van de Regering is in zodanig geval bevoegdheid te verlenen aan de rechtbank ter griffie waarvan het handelsregister met de immatriculatie berust.

Artikel 36 van de tekst welke de Raad van State voorstelt, bepaalt de bevoegdheid naargelang van de oorzaak der vordering.

2. Het bepaalde in het tweede lid van artikel 32 legt een verplichting op aan de referendaris en wordt artikel 32 van de voorgestelde tekst.

+

+ +

Een handelaar die een immatriculatie heeft in het handelsregister van een bepaalde rechtbank moet, wanneer hij een filiaal van zijn zaak of een nieuwe zaak in het rechtsgebied van een andere rechtbank opent, enerzijds zijn immatriculatie in het handelsregister van deze rechtbank en anderzijds een inschrijving tot wijziging van de eerste immatriculatie aanvragen. Voor het geval dat zowel in de immatriculatie als in de wijzigende inschrijving een onjuistheid of onwettelijkheid voorkomt, beveelt de Raad van State met artikel 35 van zijn tekst aan, voor te schrijven dat de vordering tot rechtzetting of tot doorhaling tegen de immatriculatie moet gericht worden.

+

+ +

.../...

AFDELING IX. De schrapping van ambtswege.

Artikel 33.-

Worden van ambtswege geschrapt, op verzoek van de Minister die de Economische Zaken in zijn bevoegdheid heeft, de inschrijvingen der personen die overeenkomstig artikel 18 van de onderhavige wet de voorwaarden niet vervullen welke bij de bijzondere wetten en reglementen vereist worden voor de uitoefening van de handelsbedrijvigheid waarvoor zij de inschrijving bekomen hebben.

Wanneer men de Minister van Economische Zaken en Middenstand zonder enige beperking de macht opdraagt om van ambtswege door te halen de inschrijvingen van de personen die niet, zoals artikel 18 van het ontwerp voorschrijft, voldoen aan de vereisten bij de bijzondere wetten en reglementen gesteld inzake uitoefening van het handelsbedrijf waarvoor zij een immatriculatie hebben, loopt men het gevaar dat de Minister zou vooruitlopen op de beslissingen van de rechtbanken in gevallen waarin juist zij uitspraak zouden moeten doen over het onregelmatig karakter van het handelsbedrijf.

Anderzijds stelt men bij de lezing van artikel 31, 2°, van het ontwerp vast dat iedere belanghebbende, van de rechtbank van koophandel doorhaling van de inschrijvingen kan bekomen in alle gevallen waar de Minister zulks van ambtswege doen kan.

Het ware verkieslijk en trouwens meer in de lijn van de traditie, dit artikel 33 weg te laten en te bepalen dat de Minister, evenals de belanghebbenden, de doorhaling van de inschrijvingen langs gerechtelijke weg kan bekomen.

+

+ +

.../...

AFDELING X. Het Centraal Handelsregister.

Artikel 34.-

Er wordt een Centraal Handelsregister opgericht waarin alle in de handelsregisters van het Koninkrijk voorkomende gegevens samengebracht worden. Vermeld register wordt gehouden door de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren en mag kosteloos door het publiek geraadpleegd worden.

1. De vrije inzage van het centraal register moet behandeld worden in afdeling XII van het ontwerp, die aan de openbaarheid is gewijd.

2. De bepalingen van artikel 34 van het ontwerp zijn onderscheidenlijk opgenomen in de artikelen 28 en 38 van de voorgestelde tekst.

AFDELING XI. Sancties.

Artikel 35.-

Is niet ontvankelijk, wanneer ze haar oorzaak vindt in een daad van koophandel, elke hoofd- of wedereis of vordering tot tussenkomst, ingesteld door een persoon die in België een handelsbedrijvigheid uitoefent waarvoor hij geen immatriculatie of regelmatige inschrijving bezit. De niet-ontvankelijkheid wordt door de rechtbank ambtshalve uitgesproken.

Zolang een rechtspersoon geen immatriculatie bezit, worden degenen die volgens de statuten gelast zijn met het beheer persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk gesteld tegenover derden voor alle door hen zelf of op hun bevel, namens de vennootschap, gestelde daden.

1. Daar het eerste lid van artikel 35 met het tweede niets gemeens heeft, doet de Raad van State die bepalingen afzonderlijk voorkomen in de artikelen 42 en 43 van de tekst welke hij voorstelt.

2. Uit een voorbeeld zal het duidelijk worden dat het eerste lid van artikel 35 niet strookt met de bedoeling van de Regering.

Een handelaar die twee verschillende handelsbedrijven uitoefent in twee verschillende rechtsgebieden moet, naar men weet, een immatriculatie hebben in het handelsregister van elk der overeenstemmende rechtbanken, en indien hij twee verschillende werkzaamheden in dezelfde plaats uitoefent, moeten zij beide in de immatriculatie vermeld staan. Naar de letter van artikel 35, eerste lid, van het ontwerp, zou, indien de handelaar slechts één

.../...

immatriculatie bezit in het eerste geval, of indien, in het tweede geval, zijn immatriculatie maar één van zijn bedrijven aangeeft, iedere door hem ingestelde rechtsvordering van koophandel ontvankelijk zijn, terwijl zodanige vordering, in de opvatting van de Regering, alleen ontvankelijk is wanneer zij haar oorzaak vindt in het handelsbedrijf dat het voorwerp van de immatriculatie was.

3. De rechter verplichten van ambtswege de niet-ontvankelijkheid van de vordering vast te stellen, is hem opleggen, voor elk geval afzonderlijk, in feite te ond rzoeken welk handelsbedrijf de eiser uitoefent en vervolgens in het handelsregister na te gaan of dat bedrijf er wel is aangegeven.

Zodanige verplichting zou moeten wegvallen omdat zij alleen hinderend kan zijn voor een vlotte procedure, wat in handelszaken dan toch het voornaamste is.

Deze drie opmerkingen rechtvaardigen artikel 42 van de tekst welke de Raad van State voorstelt.

\+

\+ \+

Artikel 36.-

Eenieder die handel drijft of een bijhuis, bijkantoor of een andere bedrijfszetel opent zonder een immatriculatie of een als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving te nemen wordt met een geldboete van 1.000 tot 10.000 frank gestraft.

1. De bepalingen van artikel 36 van het ontwerp zijn, op enkele vormwijzigingen na, overgenomen in artikel 44 van de voorgestelde tekst.

.../...

Wanneer deze inbreuk gepleegd wordt door diegene wien de immatriculatie of de als immatriculatie geldende bijkomende inschrijving, geweigerd geweest is of die uit het handelsregister geschrapt werd wordt een gevangenisstraf van één tot zes maand en een geldboete van 1.000 tot 100.000 frank opgelegd.

De rechtbank bij welke de zaak aanhangig is, beveelt de stopzetting van de bedrijvigheid of de bedrijvigheden waarvoor de veroordeelde de bepalingen voorzien bij de voorgaande twee alinea's overtreden heeft.

De beslissing tot stopzetting van de bedrijvigheid treedt in werking van de derde dag af na de datum der waarschuwing aan de veroordeelde door het Openbaar Ministerie gegeven.

Zo de beslissing overtreden wordt, doet de Procureur des Konings de zegels leggen op het lokaal of neemt hij elke andere gepaste maatregel en loopt de overtreder een gevangenisstraf op van één tot zes maand en een geldboete van 500 tot 1.000 frank.

De beslissing tot stopzetting van de bedrijvigheid houdt op gevolg te hebben zodra de immatriculatie of de als dusdanig geldende bijkomende inschrijving bekomen wordt.

2. Het ontwerp wijkt zonder enige reden af van het strafwettelijk grondbeginsel volgens hetwelk de straf in verhouding moet staan tot de zwaarte van het misdrijf.

Enerzijds, omdat het op het ontbreken van de immatriculatie, dat een licht misdrijf is, een geldboete stelt welke in feite de enorme som van twee millioen frank kan bedragen.

Anderzijds omdat op het misdrijf omschreven in het vijfde lid minder zware straffen staan, dan op het misdrijf omschreven in het eerste lid ofschoon het zwaarder is vermits de dader steeds te kwader trouw handelt en vaak in staat van herhaling is.

+

+ +

.../...

Artikel 37.-

Hij die wetens en willens een onjuiste aangifte ter immatriculatie of ter inschrijving in het handelsregister heeft gedaan wordt met een geldboete van 250 tot 5.000 frank gestraft.

Deze bepaling vindt men terug in artikel 45 van de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

Artikel 38.-

Hij die binnen de bij artikel 23, alinea 4 van onderhavige wet voorziene termijn geen eigenlijke bijkomende inschrijving of geen wijzigende inschrijving gevorderd heeft, wordt met een geldboete van 250 tot 5.000 frank gestraft.

De rechtbank beveelt de stopzetting van de bedrijvigheid welke door geen eigenlijke bijkomende inschrijving gedekt is. Deze beslissing treedt in werking van de derde dag af na de datum der waarschuwing aan de veroordeelde door het Openbaar Ministerie gegeven. Zo zij overtroden wordt, wordt de overtreder met een gevangenisstraf van één tot zes maand en een geldboete van 500 tot 1.000 frank gestraft.

De beslissing tot stopzetting van de bedrijvigheid houdt op gevolg te hebben zodra de eigenlijke bijkomende inschrijving verwezenlijkt werd.

1. De handelaar die een immatriculatie heeft in het handelsregister van een bepaalde rechtbank en die voornemens is in het rechtsgebied van een andere rechtbank een nieuwe handelsinrichting of een filiaal van zijn eerste zaak te openen, moet, naar men weet, een tweevoudige formaliteit vervullen. In de eerste plaats is hij gehouden, alvorens zijn nieuwe zaak te openen, om immatriculatie in het handelsregister van de tweede rechtbank te verzoeken (artikel 3 van het ontwerp; artikel 4 van de voorgestelde tekst). Vervolgens moet hij binnen één maand na de opening van zijn nieuwe zaak een "eigenlijke bijkomende inschrijving" van zijn eerste immatriculatie aanvragen (artikel 4, § 1, van het ontwerp).

Herhalen wij ter vereenvoudiging, dat de tekst welke de Raad van State voorstelt die inschrijving begrijpt onder de wijzigingen aangezien zij binnen dezelfde termijn als deze laatste moet worden aangevraagd (artikel 23, vierde lid, van het ontwerp), en op het ontbreken er van dezelfde straf staat (artikel 38, eerste lid, van het ontwerp).

.../...

2. De straf, bij artikel 38, eerste lid, op het ontbreken van die inschrijving gesteld, volstaat om de wet te doen eerbiedigen, en het in het tweede en derde lid gestelde verbod tot uitoefening van de handel is op zichzelf een overbodige bijkomende straf. Enerzijds omdat logische wijze, volgens het ontwerp, het verbod de handel uit te oefenen alleen de handelaar moet treffen die geen immatriculatie heeft en niet degene die er wel een heeft, maar die verzuimt een secundaire formaliteit te vervullen, welke formaliteit vaak haar practisch nut heeft verloren vermits de referendaris van de tweede rechtbank aan zijn collega van de eerste, een afschrift van de tweede immatriculatie toezendt (artikel 27 van het ontwerp, artikel 30 van de voorgestelde tekst).

Anderzijds zijn de rechtsvorderingen van koophandel welke de overtreder instelt ontvankelijk (artikel 35 van het ontwerp, artikel 42 van de voorgestelde tekst), en gaat het dus niet op, hem in rechte te laten optreden ten voordele van een handel waarvan hem de uitoefening verboden wordt.

Derhalve is in artikel 46 van de voorgestelde tekst alleen het eerste lid van artikel 38 overgenomen.

+

+ +

.../...

Artikel 39.-

De lasthebber, waarvan sprake in artikel 17 van onderhavige wet, die wetens en willens de over zijn persoon in de aangifte te vermelden gegevens niet verschaft heeft, wordt gestraft met een geldboete van 250 tot 5.000 frank.

Het bepaalde in artikel 39 wordt artikel 47 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

Artikel 40.-

Eenieder die krachtens artikelen 36, 37 of 38 en 39 veroordeeld wordt, verbeurt voor de toekomst het stemrecht en het recht op verkiesbaarheid voor de samenstelling der rechtbanken van koophandel.

Het bepaalde in artikel 40 wordt artikel 57 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

Artikel 41.-

Iedere inbreuk op artikel 22, alinea 3, 4, 5 wordt met een geldboete van 100 tot 1.000 frank gestraft.

Het bepaalde in artikel 41 wordt artikel 48 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

.../...

Artikel 42.-

Alle beschikkingen van het Eerste Boek van het Strafwetboek zijn toepasselijk op de bij onderhavige wet voorziene misdrijven.

Het bepaalde in artikel 42 wordt artikel 49 in de voorgestelde tekst.

+

+ +

AFDELING XII. De openbaarheid.

Artikel 43.-

Het Handelsregister mag kosteloos door het publiek geraadpleegd worden. Eenieder kan zich, op eigen kosten, door de referendaris of de griffier uittreksels uit het register doen afleveren. In bedoelde uittreksels wordt geen gewag gemaakt van de rechterlijke beslissingen nopens:

a) het faillissement, in geval van inoerherstelling;

b) het gerechtelijk akkoord en de opschorting van betaling zo de beslissingen uitgevoerd werden;

c) de ontzetting of de benoeming van een gerechtelijke raad wanneer een vonnis van opheffing gewezen werd;

d) de bij artikelen 36, 37,38 of 39 bedoelde veroordelingen;

e) de bij artikel 11, 12° bedoelde veroordelingen.

Het bepaalde in artikel 43 wordt artikel 37 in de voorgestelde tekst.

+

+ +

.../...

AFDELING XIII. Fiscale bepalingen.

Artikel 44.-

In artikel 59, 35° van het besluit van de Regent van 26 Juni 1947, inhoudende het Wetboek der zegelrechten, worden de woorden "tot verbetering" vervangen door de woorden "tot verbetering of schrapping".

Het bepaalde in artikel 44 wordt artikel 50 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

Artikel 45.-

Artikel 277 van het koninklijk besluit, nr 64, van 30 November 1939, inhoudende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, wordt vervangen door wat volgt :

"Er wordt voor de inschrijvingen in het handelsregister, met uitsluiting van de ambtshalve uitgevoerde bijkomende en wijzigende inschrijvingen, een recht geheven :

1° van 200 frank voor de immatriculatie;

2° van 100 frank voor alle bijkomende en wijzigende inschrijvingen.

De Franse term "inscription" dient voorbehouden te worden voor de "inscriptions complémentaire et modificative" en kan, zonder de nauwkeurigheid van de rechtstaal te kort te doen, niet gebruikt worden voor "immatriculation".

Deze opmerking rechtvaardigt artikel 51 van de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

.../...

Artikel 46.-

Artikel 278 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten wordt als volgt gewijzigd :

"De inschrijvingen in het handelsregister geven aanleiding tot het innen van een geldboete gelijk aan het viervoud van het daarop geheven recht, onverminderd de heffing van dit recht, wanneer zij volgens de terzake geldende wet laattijdig gevorderd worden.".

Artikel 46 verdient dezelfde opmerking als artikel 45. Zij rechtvaardigt artikel 52 van de aanbevolen tekst.

\+

\+ \+

Artikel 47.-

In artikel 162, 27°, van hetzelfde wetboek, aangevuld door artikel 8 van de wet van 13 Oogst 1947, worden de woorden "tot verbetering" vervangen door de woorden "tot verbetering of schrapping".

Het bepaalde in artikel 47 wordt artikel 53 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

AFDELING XIV. Overgangsbepaling.

Artikel 48.-

De overeenkomstig de wet van 30 Mei 1924, gewijzigd bij die van 9 Maart 1929, genomen inschrijvingen, blijven geldig tot op de bij koninklijk besluit vast te stellen datum, op welke datum zij dienen vernieuwd te worden, overeenkomstig de bepalingen van onderhavige wet.

De term "inscription" dient in de Franse tekst door "immatriculation" vervangen te worden.

Het bepaalde in artikel 48 wordt artikel 54 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

.../...

AFDELING XV. Algemene bepalingen.

Artikel 49.-

De uitvoeringsmaatregelen omtrent de inrichting en de werking van alsmede het toezicht op het handelsregister en het centraal register zullen bij koninklijk besluit bepaald worden.

Het toezicht op het handelsregister komt in feite neer op het toezicht over de referendarissen. Krachtens de wet van 20 April 1810, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr 184 van 5 Juli 1935, wordt dit toezicht, naar gelang van het geval, uitgeoefend door de Minister van Justitie, de Eerste-Voorzitter van het Hof van beroep en de Procureur-generaal bij dat Hof.

Daar het ontwerp geen wijziging brengt in de wet van 1810, kan de Koning geen nieuwe voorzieningen treffen in zake toezicht op de referendarissen.

Artikel 56 van de voorgestelde tekst draagt dan ook aan de Koning nog slechts de inrichting en de werking van het handelsregister op.

\+

\+ \+

Artikel 50.-

De wet van 30 Mei 1924, gewijzigd bij de wet van 9 Maart 1929, tot instelling van het handelsregister, wordt ingetrokken.

Het bepaalde in artikel 50 wordt artikel 58 in de voorgestelde tekst.

\+

\+ \+

.../...

Artikel 51.-

Onderhavige wet treedt in werking op

Dit artikel zou moeten aangevuld worden met de datum waarop het ontwerp van wet in werking treedt. Is het echter de bedoeling van de Regering, de wet op de normale datum van inwerkingtreding der wetten, dit is tien dagen na de bekendmaking er van in het Belgisch Staatsblad, van kracht te doen worden, dan is het artikel overbodig en kan het gerust wegvallen.

+

+ +

Overgangsmaatregelen zouden het ontwerp moeten komen aanvullen indien er in feite vermoedens bestaan dat vijandelijke goederen of goederen toebehorend aan personen aan wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat worden ten laste gelegd en goederen van verdachten, nog onder sequester zullen worden gesteld ter uitvoering van de besluitwet van 23 Juli 1944 of van de besluitwet van 17 Januari 1945.

Bestond er kans dat zich in de toekomst nog sequestraties voordoen, dan zou immers in de immatriculatie van de betrokken handelaars hiervan melding moeten kunnen gemaakt worden.

De referendarissen of de griffiers zouden er kunnen mede belast worden, uit dien hoofde, in de immatriculaties de nodige wijzigende inschrijvingen aan te brengen, zoals zij, volgens artikel 28 van het ontwerp, zullen moeten doen voor de gerechtelijke sequestraties.

De daartoe vereiste maatregelen zijn het voorwerp van artikel 55 van de tekst welke de Raad van State voorstelt.

+

III.

Tekst door de Raad van State opgesteld in aansluiting bij de voorgaande opmerkingen. Voor elk artikel van deze tekst wordt opgegeven aan welk artikel van de aan de Raad van State voorgelegde tekst de bepalingen zijn ontleend.

Ontwerp van wet op het handelsregister.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand is gelast in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

.../...

HOOFDSTUK I.

INSCHRIJVING IN HET HANDELSREGISTER.

Artikel 1.- (artikel 1)

Op de griffie van de rechtbank van koophandel houdt de referendaris, of op de griffie van de burgerlijke rechtbank met rechtsmacht in handelszaken houdt de griffier, een handelsregister waarin ieder handelaar wordt ingeschreven.

Artikel 2.- (artikel 2)

De inschrijving van een handelaar in het handelsregister bestaat uit de gezamenlijke vermeldingen betreffende die handelaar, welke door de wet vereist en overeenkomstig dezer voorschriften aangevuld en gewijzigd zijn.

Artikel 3.- (artikel 8)

De inschrijving in het handelsregister is, behoudens tegenbewijs, een vermoeden van de hoedanigheid van handelaar.

Artikel 4.- (artikelen 6 en 9)

Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon van Belgische of van vreemde nationaliteit die voornemens is enige handelsinrichting, het weze een hoofdinrichting, een

.../...

een filiaal of een bijkantoor, te exploiteren in het rechtsgebied van een rechtbank waar hij er geen exploiteert, moet vooraf verzoeken om in het handelsregister, gehouden op de griffie van die rechtbank, ingeschreven te worden.

Al wie voornemens is een leurhandel te drijven, moet vooraf verzoeken om in het handelsregister van de rechtbank van zijn woonplaats ingeschreven te worden.

Ingeval enige handelsinrichting in werking overgedragen wordt onder de levenden of wegens overlijden, onder kosteloze of bezwarende titel, moet de inschrijving van de nieuwe exploitant niet vóór de uitoefening van die handel worden gedaan, maar binnen de maand na de overdracht.

Artikel 5.-

Ieder Belgische handelsvennootschap moet bovendien ingeschreven worden in het handelsregister van de rechtbank, binnen welker rechtsgebied de maatschappelijke zetel is gevestigd.

Artikel 6.- (artikelen 7 en 10)

Het verzoek om inschrijving wordt ingediend door middel van een opgaaf in viervoud, die de verzoeker of zijn van een bijzondere volmacht voorziene lasthebber dagtekent en ondertekent.

.../...

Artikel 7.- (artikel 11)

Waar het geldt een natuurlijke persoon, wordt opgegeven :

1° zijn naam, voornamen, geslacht, beroep, woonplaats en bij voorkomend geval zijn bijnaam of schuilnaam ;

2° de plaats en datum van zijn geboorte ;

3° zijn nationaliteit en bij voorkomend geval zijn vroegere nationaliteiten; in dit laatste geval dient de aanvrager de wijze en de datum der verkrijging nader te bepalen ;

4° de naam en voornamen van de echtgenoot, de datum van het huwelijk en de huwelijksvoorwaarden ;

5° wanneer het een gehuwde vrouw of een minderjarige persoon betreft, wie de machtiging om handel te drijven heeft gegeven en de datum dezer machtiging ;

6° het handelsbedrijf of eventueel de handelsbedrijven van verschillende aard welke hij voornemens is uit te oefenen ;

7° het adres, de benaming en het eventueel uithangbord van de inrichting waar het handelsbedrijf zal worden uitgeoefend, waarbij tevens wordt vermeld of het een hoofdinrichting dan wel een filiaal is ;

8° de verwijzingen naar de stukken waaruit blijkt dat hij de voorwaarden vervult, eventueel door de wetten en reglementen gesteld om zodanig handelsbedrijf uit te oefenen ;

9° de datum waarop hij voornemens is dit handelsbedrijf te beginnen ;

.../...

10° de handelsbedrijven welke hij zowel in België als elders uitoefent, alsook de adressen en de inschrijvingsnummers van de hoofdinrichtingen, filialen of bijkantoren waar die bedrijven worden uitgeoefend ;

11° de bedrijven, opgegeven krachtens 6° en 10° van dit artikel, in de volgorde van de belangrijkheid die hij er aan toekent ;

12° de niet-voorwaardelijke veroordelingen die hij sinds de inwerkingtreding van deze wet heeft opgelopen wegens de navolgende misdrijven:

a) bedrog betreffende de aard of de oorsprong, de identiteit, de hoedanigheid of de hoeveelheid der verkochte zaak, welk bedrog is omschreven in de artikelen 498 en 499 van het Wetboek van Strafrecht of in de bijzondere wetten ;

b) wanbedrijven, omschreven in de artikelen 454 tot 456, 500 en 501 van het Wetboek van Strafrecht en in de bepalingen van littera c, d en e, paragraaf 1, artikel 5 van het koninklijk besluit nr 89 van 30 November 1939 houdende aanvulling en samenschakeling van de reglementering van de handel in zaaizaden, allerhande pootgoed, meststoffen en veevoeder ;

c) een der misdaden of wanbedrijven tegen de openbare trouw die omschreven zijn in de eerste vier hoofdstukken, titel III, boek II, van het Wetboek van Strafrecht ;

d) een der misdaden of wanbedrijven omschreven in de artikelen 240, 241, 243, 246 tot 252 van het Wetboek van Strafrecht ;

.../...

e) diefstal, afpersing, verduistering, oplichting en heling ;

f) eenvoudige of bedrieglijke bankbreuk, fictief in omloop brengen van handelspapier of inbreuk op de bepalingen betreffende de check en andere effecten contant of op zicht betaalbaar op beschikbare gelden ;

g) het wanbedrijf omschreven in het koninklijk besluit nr 55 van 23 December 1934 tot bescherming van de voortbrengers, handelaars en verbruikers tegen zekere handelwijzen strekkende tot het verdraaien van de normale voorwaarden der mededinging ;

h) de wanbedrijven omschreven in de artikelen 44 tot 48 ;

13° de vonnissen en arresten vermeld in artikel 31, §§ 7, 8 en 9, die tegen hem zouden uitgesproken zijn.

Artikel 8.- (artikel 12)

Waar het geldt een Belgische rechtspersoon, wordt opgegeven :

1° de firma of handelsnaam, eventueel de verkorte naming en de beginletters, alsook het adres van de maatschappelijke zetel ;

2° het statutaire doel ;

3° de datum en het nummer van de bijlagen van het Belgisch Staatsblad waarin de statuten zijn bekendgemaakt ;

.../...

4° het handelsbedrijf of eventueel de handelsbedrijven welke hij voornemens is uit te oefenen, opgesomd in de volgorde van de belangrijkheid die hij hun toekent;

5° het adres van de inrichting waar dit handelsbedrijf zal worden uitgeoefend ;

6° de datum waarop hij voornemens is dit handelsbedrijf te beginnen ;

7° de handelsbedrijven welke hij zowel in België als elders uitoefent, alsook de adressen en de inschrijvingsnummers van de hoofdinrichtingen, filialen of bijkantoren waar die bedrijven uitgeoefend worden ;

8° al wat voorgeschreven is in artikel 7, 1°, 2°, 3°, 4°, 10°, 12° en 13°, ten aanzien van de personen belast met het bestuur, het beheer en het toezicht in de naamloze vennootschappen, de vennootschappen bij wijze van geldschieting op aandelen, de coöperatieve vennootschappen, de kredietverenigingen en de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid ;

9° al wat voorgeschreven is in artikel 7, 1°, 2°, 3°, 4°, 8°, 10°, 12° en 13°, ten aanzien van de vennoten onder een firma en de gecommanditeerde vennoten, met bovendien opgave van de datum der machtiging tot handeldrijven, wanneer het een gehuwde vrouw of een minderjarige persoon betreft.

Artikel 9.-

De Koning geeft voor de toepassing van de artikelen 7, 6°, 10°, en 8, 4°, 7°, een opsomming en een begripsbepaling van de verschillende handelsbedrijven.

.../...

Artikel 10.-

Bij wijze van uitzondering op artikel 4 moeten de vennoten onder een firma en de gecommanditeerde vennoten in die hoedanigheid niet in het handelsregister worden ingeschreven.

Artikel 11.- (artikel 13)

De opgaaf van een naamloze vennootschap, van een vennootschap bij wijze van geldschieting op aandelen of van een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid houdt bovendien in het bedrag van het niet-volgestort kapitaal.

Artikel 12.- (artikel 14)

De opgaaf van een vennootschap bij wijze van enkele geldschieting houdt bovendien in het bedrag van de door de stille vennoten beloofde en van de door hem gedane inbrengen.

Artikel 13.- (artikel 15)

De opgaaf van een coöperatieve vennootschap en van een kredietvereniging houdt bovendien in het maatschappelijk minimumfonds.

Artikel 14.- (artikel 16)

De opgaaf van de vreemde rechtspersoon die in België een of meer filialen of bijkantoren opent, moet, behalve wat bij artikel 8 voorgeschreven is, inhouden :

.../...

1° de vermeldingen naar gelang van het geval voorgeschreven bij de artikelen 11, 12 en 13 voor de vennootschappen naar Belgisch recht ;

2° de rechterlijke of administratieve beslissingen uitgesproken of alle maatregelen wettelijk genomen tot bescherming der schuldeisers van de verzoekende vennootschap in geval van betalingsmoeilijkheden of onvermogen.

Artikel 15.- (artikel 17)

Indien een handelszaak namens de eigenaar, of deze een natuurlijke persoon is dan wel een rechtspersoon, geëxploiteerd wordt door een lasthebber, dient de opgaaf ten aanzien van laatstvermelde persoon in te houden al wat voor de verzoeker zelf bij artikel 7, 1°, 2°, 3°, 4°, 10° en 12°, voorgeschreven is, alsook een nauwkeurige omschrijving van zijn macht.

HOOFDSTUK II.

AANVULLING OF WIJZIGING VAN HET INGESCHREVENE.

Artikel 16.- (artikel 4, tweede en zesde lid)

Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon van Belgische of van vreemde nationaliteit die voornemens is enige handelsinrichting, het weze een filiaal, een bijkantoor of een hoofdinrichting, te exploiteren in het rechtsgebied van een rechtbank waar hij er reeds een exploiteert, moet vooraf om aanvulling van het ingeschrevene verzoeken op de griffie van de rechtbank waar het handelsregister met de inschrijving berust.

.../...

Ingeval enige handelsinrichting in werking overgedragen wordt onder de levenden of wegens overlijden, onder kosteloze of bezwarende titel, moet de aanvulling niet vóór de uitoefening van die handel worden gedaan, maar binnen de maand na de overdracht.

Artikel 17.- (artikelen 5 en 6)

Wanneer een van de vermeldingen van de inschrijving niet meer volledig overeenstemt met de toestand welke zij moet beschrijven, is de handelaar verplicht binnen de maand na de verandering in zijn toestand, om een wijziging van het ingeschrevene te verzoeken op de griffie van de rechtbank waar het handelsregister met de inschrijving berust.

Indien de wijziging de voorafgaande bekendmaking van een akte in het Belgisch Staatsblad onderstelt, wordt de termijn op twee maanden gebracht.

Artikel 18.- (artikel 23, eerste lid)

Het verzoek om aanvulling of wijziging wordt bij de referendaris ingediend door middel van een opgaaf in viervoud, die de verzoeker of zijn van een bijzondere volmacht voorziene lasthebber dagtekent en ondertekent.

Artikel 19.- (artikel 23, tweede lid)

Waar het een aanvulling geldt, wordt opgegeven:

1° de naam, de firma of de maatschappelijke naam, het adres en het inschrijvingsnummer van de verzoeker ;

.../...

2° de aard van de handelswerkzaamheid die hij voornemens is te beginnen ;

3° het adres van de nieuwe handelsonderneming, eventueel de benaming en uithangbord er van.

Artikel 20.- (artikel 23, tweede lid)

Waar het een wijziging geldt, wordt opgegeven:

1° de naam, de firma of de maatschappelijke naam, het adres en het inschrijvingsnummer van de verzoeker ;

2° de wijziging die in een of meer vermeldingen van de inschrijving moet worden aangebracht.

Artikel 21.- (artikel 19, tweede lid)

De opgaaf van een vennootschap met het oog op een aanvulling of een wijziging vermeldt bovendien, indien deze door een wijziging van de statuten noodzakelijk zijn geworden, op welke datum en in welk nummer van de bijlagen van het Belgisch Staatsblad de akte tot wijziging is bekendgemaakt.

Artikel 22.- (artikel 13, 2°, en artikel 14, tweede lid)

De vennootschappen, vermeld in artikel 13 en bij voorkomend geval in artikel 14, moeten ieder jaar binnen de maand na de bekendmaking bij artikel 51, titel IX, Wetboek van Koophandel voorgeschreven en nadat het kapitaal is volgestort, om een wijziging verzoeken, met vermelding van de datum en het nummer van de bijlagen van het Belgisch Staatsblad waarin die bekendmaking is geschied.

.../...

De vennootschap, vermeld in artikel 12 en bij voorkomend geval in artikel 14, moet ieder jaar in de loop van de maand Januari, totdat de inbrengen van de stille vennoten volledig zijn gestort, om een wijziging verzoeken, met vermelding van het bedrag van de door hen niet gedane inbrengen.

Artikel 23.- (artikelen 24 en 25)

Onverminderd de gebeurlijke toepassing van de artikelen 4 of 16, zijn de opvolgers van de handelaar, of zij al dan niet de handel verder drijven, verplicht door middel van een wijziging van het ingeschrevene het overlijden van hun rechtsvoorganger aan te geven, en bij voorkomend geval de afstand of de opheffing van de handel.

Naar aanleiding van de administratieve verklaring van vermoedelijk overlijden van een handelaar, moet eveneens hij die de handel verder exploiteert om een wijziging van het ingeschrevene verzoeken.

HOOFDSTUK III.

STUKKEN BIJ DE OPGAAF TE VOEGEN.

Artikel 24.- (artikel 18)

De verzoeker die een natuurlijke persoon van Belgische of vreemde nationaliteit is, moet bij zijn opgaaf een eensluidend verklaard afschrift voegen van de stukken waaruit blijkt dat hij voldoet aan de voorwaarden, vereist door de bijzondere wetten en regle-

.../...

menten met het oog op de uitoefening van het handelsbedrijf waarvoor hij om zijn inschrijving verzoekt of om een aanvulling daarvan.

De Belgische verzoeker moet bovendien bij zijn opgaaf een getuigschrift van goed zedelijk gedrag voegen.

Artikel 25.- (artikel 19, eerste en tweede lid)

De Belgische en vreemde rechtspersonen moeten bij hun opgaaf voor inschrijving voegen het getuigschrift van goed zedelijk gedrag van de personen in artikel 8, 8° en 9°, opgesomd. Zijn deze personen vreemdelingen, dan moet de aangever bij zijn opgaaf voegen de eensluidend verklaarde afschriften van de stukken waaruit blijkt dat zij gemachtigd zijn in België te verblijven en er hun bedrijf uit te oefenen. Die zelfde stukken moeten eveneens worden gevoegd bij de opgaaf met het oog op een wijziging, welke door de vervanging van de personen opgesomd in artikel 8, 8° en 9°, of door de verhoging van hun aantal noodzakelijk is geworden.

Artikel 26.- (artikel 19, derde lid)

Wanneer slechts een uittreksel van de statuten van een vreemde rechtspersoon in het Belgisch Staatsblad werd bekendgemaakt, moet de aangever als bijlage bij zijn opgaaf voor inschrijving, deze akte overleggen in drie afschriften die de bevoegde vreemde overheid eensluidend heeft verklaard. Bij elk afschrift

.../...

moet een getuigschrift omtrent de gewoonte worden gevoegd, dat de regelen inzake aansprakelijkheid van de vennootschap jegens derden volgens de vreemde wet aangeeft. Die afschriften en getuigschriften worden bij voorkomend geval op kosten van de verzoeker vertaald door een beëdigde vertaler.

Artikel 27.- (artikel 20).

In het geval bedoeld in artikel 15, moet de verzoeker die een natuurlijke persoon of rechtspersoon van Belgische of vreemde nationaliteit is, bij zijn opgaaf voor inschrijving of voor wijziging van het ingeschrevene voegen een eensluidend verklaard afschrift van de stukken waaruit blijkt dat de vreemde lasthebber gemachtigd is in België te verblijven en er zijn bedrijf uit te oefenen.

HOOFDSTUK IV.

HET CENTRAAL HANDELSREGISTER.

Artikel 28.- (artikel 34).

Op het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand wordt een centraal handelsregister gehouden, waarin samengebracht worden al de inschrijvingen die in al de handelsregisters van het Rijk voorkomen.

.../...

HOOFDSTUK V.

VERPLICHTINGEN VAN REFERENDARISSEN EN GRIFFIERS.

Artikel 29.- (artikel 21 en 26).

De referendaris of de griffier is er toe gehouden de inschrijvingen, aanvullingen en wijzigingen te doen die hem worden gevraagd. Hij moet dit echter weigeren, wanneer men klaarblijkelijk verzuimd heeft een van de punten te vermelden welke de opgaaf moet bevatten, of wanneer een van de daarbij te voegen stukken ontbreekt.

Hij tekent de vier exemplaren van de opgaaf voor gezien en zet er het inschrijvingsnummer op. Hij geeft een exemplaar aan de verzoeker terug.

Artikel 30.- (artikel 27).

De referendaris of de griffier die een inschrijving of een aanvulling doet, is er toe gehouden, indien de opgaaf of de aangevulde inschrijving uitwijst dat de verzoeker elders is ingeschreven, een eensluidend verklaard afschrift van de door hem ontvangen opgaaf over te maken aan de griffies van de rechtbanken in welker handelsregister de verzoeker is ingeschreven.

.../...

Artikel 31.- (artikel 28).

Een eensluidend verklaard afschrift van de vonnissen of arresten, in kracht van gewijsde gegaan :

1° houdend rechtzetting van een inschrijving in het handelsregister;

2° houdende het ontzetten of het onder gerechtelijke raadsman stellen van de handelaar of het opheffen dezer maatregelen;

3° houdende uitspraak van echtscheiding, scheiding van tafel en bed of scheiding van goederen ten aanzien van echtgenoten, van wie één handelaar is;

4° houdende verklaring van afwezigheid van een handelaar;

5° houdende aanwijzing van een voorlopig beheerder of een sequester van de goederen van een handelaar of tot opheffing van deze maatregelen;

6° geldende als verklaring van afstand of van opheffing van een handel;

7° houdende faillietverklaring, sluiting der verrichtingen van het faillissement door vereffening of door gebrek aan of ontoereikendheid van de activa, intrekking der faillietverklaring, heropening van het faillissement, verklaring van verschoonbaarheid of niet-verschoonbaarheid, eerherstel;

.../...

8° houdende aanwijzing van een rechter op een verzoek om een gerechtelijk akkoord, tot homologatie, nietigverklaring of ontbinding van een gerechtelijk akkoord;

9° waarbij uitstel van betaling wordt toegestaan, verlengd of herroepen;

10° houdende veroordeling wegens de misdrijven, omschreven in de artikelen 7, 12°, en 44 tot 48;

11° waarbij ontbinding, vereffening of nietigverklaring van handelsvennootschappen wordt uitgesproken,

moet door de referendaris of de griffier van het gerecht dat die vonnissen of arresten heeft uitgesproken, overgemaakt worden aan de Minister belast met het houden van het centraal handelsregister, die een afschrift er van zal overmaken aan de referendaris of de griffier van iedere rechtbank in welker handelsregister de handelaar, hij weze een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, is ingeschreven.

Met betrekking tot de vonnissen en arresten, bedoeld in 2°, 4°, 5°, 7°, 10° en 11° van dit artikel moet de referendaris of de griffier de inschrijving ambtshalve wijzigen.

Artikel 32.- (artikel 32, tweede lid).

Ieder vonnis of arrest tot doorhaling, dat in kracht van gewijsde is gegaan, wordt in het handelsregister door de referendaris of de griffier vermeld op de kant van de inschrijving; deze brengt dit ter kennis

.../...

van het centraal handelsregister, dat met het oog op de doorhaling de referendarissen of de griffiers van de rechtbanken, in welker rechtsgebied de belanghebbende is ingeschreven, verwittigt.

HOOFDSTUK VI.

RECHTZETTING EN DOORHALING.

Artikel 33.- (artikel 29).

Ieder belanghebbende kan in rechten de rechtzetting van elke onjuiste vermelding in een inschrijving vorderen.

Artikel 34.- (artikel 31).

De Minister en ieder belanghebbende kunnen in rechten de doorhaling verderen :

1° van de inschrijvingen, aanvullingen en wijzigingen, aanvaard met overtreding van artikel 29;

2° van de inschrijvingen of aanvullingen van degene, ten aanzien van wie een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing vaststelt dat zij niet voldoen aan de voorwaarden, krachtens de bijzondere wetten en reglementen vereist voor de uitoefening van het handelsbedrijf dat het voorwerp van die inschrijving of van die aanvulling uitmaakt.

.../...

Artikel 35.-

Ingeval een handelaar, in het handelsregister van een rechtbank ingeschreven, een nieuwe inschrijving in het handelsregister van een andere rechtbank neemt of er een aanvulling doet, dan kan de wijziging welke hij in het eerste handelsregister verplicht is te doen, niet het voorwerp zijn van een vordering tot rechtzetting of tot doorhaling, indien het gebrek dat in de wijziging voorkomt, ook voorkomt in de inschrijving of de aanvulling waarvan de wijziging het gevolg is. In zodanig geval moet de vordering tegen die inschrijving of die aanvulling worden ingesteld.

Artikel 36.- (artikel 30, eerste lid, en artikel 32, eerste lid).

De vordering tot rechtzetting en de vordering tot doorhaling staan ter kennisneming van de rechtbank in welker griffie het handelsregister berust met de inschrijving die geheel of gedeeltelijk moet doorgehaald worden of waarvan een vermelding moet worden rechtgezet. In het geval bedoeld in artikel 34, 2°, is bevoegd de rechtbank in welker rechtsgebied de hoofdinrichting van de handelaar is gevestigd.

HOOFDSTUK VII.

OPENBAARHEID VAN HET HANDELSREGISTER EN VAN HET CENTRAAL HANDELSREGISTER.

Artikel 37.- (artikel 43).

Het handelsregister ligt voor eenieder kosteloos ter inzage. Iedereen kan zich op eigen kosten

.../...

door de referendaris of de griffier uittreksels uit het register doen afgeven. Deze uittreksels vermelden niet de rechterlijke beslissingen betreffende :

a) het faillissement, in geval van eerherstel;

b) het gerechtelijk akkoord of het uitstel van betaling, na de uitvoering van het gerechtelijk akkoord of de betaling van de schulden;

c) de ontzetting of de benoeming van een gerechtelijk raadsman, wanneer een vonnis van opheffing gewezen werd;

d) de bij de artikelen 44 tot 48 bedoelde veroordelingen;

e) de bij artikel 7, 12°, bedoelde veroordelingen.

Artikel 38.- (artikel 34).

Het centraal handelsregister ligt voor eenieder kosteloos ter inzage.

Artikel 39.- (artikel 22, derde, vierde en vijfde lid).

Alle akten, brieven, facturen, advertenties, bekendmakingen en andere stukken uitgaande van handelaars en hun handel betreffende moeten vermelden : hun naam, hun firma of handelsnaam en, voluit geschreven of bij afkorting, "handelsregister" of "registre du commerce" (H.R. of R.C.) met opgave van de zetel van de rechtbank van de hoofdinrichting en, bij voorkomend geval, van de zetel van de rechtbank van de filiaal of het bijkantoor waarvan deze documenten uitgaan, alsmede van de inschrijvingsnummers.

.../...

De gebouwen, stalletjes, voor uitstalling bestemde inrichtingen die voor de uitoefening van een handel gebruikt worden, dragen op zichtbare wijze dezelfde aanduidingen.

Alle vervoermiddelen die uitsluitend voor handelsdoeleinden gebruikt worden, dragen op zichtbare wijze de vermelding van de zetel der rechtbank van de hoofdinrichting en het inschrijvingsnummer.

Artikel 40.- (artikel 22, eerste lid).

Elke op verzoek van een handelaar betekende dagvaarding vermeldt, wanneer de vordering haar oorzaak vindt in een handelsbedrijf, het nummer waaronder de verzoeker in het handelsregister is ingeschreven.

HOOFDSTUK VIII.

SANCTIES.

Artikel 41.- (artikel 22, tweede lid).

Het ontbreken der vermelding van het nummer van de inschrijving in het handelsregister op het dagvaardingsexploot heeft de niet-ontvankelijkheid ten gevolge, tenzij gedurende het geding bewezen wordt dat de eiser in het handelsregister is ingeschreven.

Artikel 42.- (artikel 35, eerste lid).

Niet ontvankelijk is elke hoofdvordering, tegenvordering of vordering tot tussenkomst die haar oorzaak vindt in een handelsbedrijf, waarvoor de handelaar die zodanige vordering instelt niet is ingeschreven.

.../...

Artikel 43.- (artikel 35, tweede lid).

Zolang een rechtspersoon niet is ingeschreven, worden degenen die volgens de statuten met het beheer belast zijn, persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk gesteld jegens derden voor alle daden door hen zelf of op hun bevel namens de vennootschap verricht.

Artikel 44.- (artikel 36).

Al wie een handelsbedrijf uitoefent waarvoor hij niet is ingeschreven, wordt gestraft met geldboete van duizend frank tot tien duizend frank.

Wordt dit misdrijf gepleegd door iemand aan wie de inschrijving of de aanvulling werd geweigerd of die in het handelsregister werd doorgehaald, is de straf gevangenisstraf van één maand tot zes maanden en geldboete van duizend frank tot honderd duizend frank.

De rechtbank waarbij de zaak aanhangig is, beveelt de stopzetting van het bedrijf waarvoor de veroordeelde de voorgaande bepalingen heeft overtreden.

Het openbaar ministerie betekent de beslissing tot stopzetting van het handelsbedrijf aan de veroordeelde. Deze moet binnen drie dagen dat bevel opvolgen.

Volgt de veroordeelde dat bevel niet op, dan doet het openbaar ministerie de zegels leggen op het lokaal waarin de handel uitgeoefend wordt of neemt hij enige andere gepaste maatregel en wordt de overtreder gestraft met gevangenisstraf van een maand tot zes maanden en met geldboete van vijfhonderd frank tot duizend frank.

.../...

Het bevel vervalt zodra de inschrijving of de aanvulling is bekomen.

Artikel 45.- (artikel 37).

Al wie wetens een onjuiste opgaaf voor inschrijving, aanvulling of wijziging doet, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd vijftig frank tot vijf duizend frank.

Artikel 46.- (artikel 38).

Al wie niet binnen de bij artikel 17 gestelde termijn om een wijziging verzoekt, wordt gestraft met geldboeten van tweehonderd vijftig frank tot vijf duizend frank.

Artikel 47.- (artikel 39).

De lasthebber die, in het geval van artikel 15, wetens verzuimt de hem betreffende gegevens te vermelden in de opgaaf, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd vijftig frank tot vijf duizend frank.

Artikel 48.- (artikel 41).

Iedere inbreuk op artikel 39 wordt gestraft met geldboete van honderd frank tot duizend frank.

Artikel 49.- (artikel 42).

Alle bepalingen van boek I, Wetboek van strafrecht, zijn van toepassing op de bij deze wet omschreven misdrijven.

.../...

HOOFDSTUK IX.

FISCALE BEPALINGEN.

Artikel 50.- (artikel 44).

In artikel 59, 35°, van het besluit van de Regent van 26 Juni 1947 inhoudende het Wetboek der zegelrechten, worden de woorden "tot verbetering" vervangen door "tot rechtzetting of tot doorhaling".

Artikel 51.- (artikel 45).

Artikel 277 van het koninklijk besluit nr 64 van 30 November 1939, inhoudende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Een recht van tweehonderd frank wordt geheven voor de inschrijvingen in het handelsregister en een recht van honderd frank voor de aanvullingen of wijzigingen.

De ambtshalve voorgeschreven aanvullingen of wijzigingen worden vrijgesteld van dat recht.".

Artikel 52.- (artikel 46).

Artikel 278 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten wordt door de volgende bepaling vervangen :

.../...

"De inschrijvingen, aanvullingen en wijzigingen in het handelsregister geven aanleiding tot het innen van een geldboete gelijk aan het viervoud van het daarop geheven recht, onverminderd de heffing van dit recht, wanneer zij volgens de terzake geldende wet laat gevorderd worden.".

Artikel 53.- (artikel 47).

In artikel 162, 27°, van hetzelfde wetboek, aangevuld door artikel 8 van de wet van 13 Augustus 1947, worden de woorden "tot verbetering" vervangen door de woorden "tot rechtzetting of tot doorhaling".

HOOFDSTUK X.

OVERGANGSBEPALINGEN.

Artikel 54.- (artikel 48).

§ 1. De inschrijvingen die genomen zijn overeenkomstig de wet van 30 Mei 1924, gewijzigd bij die van 9 Maart 1929, blijven geldig tot op een datum die de Koning vaststelt.

§ 2. De Koning bepaalt wie de inschrijving zo nodig hernieuwt voor de handelaars aan wie op het tijdstip van de inwerkingtreding van de wet het beheer over hun goederen onttrokken is.

.../...

Artikel 55.-

De Dienst van het sequester geeft de Minister, belast met het houden van het centraal register, kennis van elke sequestratie van de goederen van een in België gevestigde handelaar.

De Minister op zijn beurt deelt dit mede aan de referendaris of de griffier van de rechtbank in welker register de handelaar is ingeschreven.

De referendaris of de griffier wijzigt ambtshalve de inschrijving.

HOOFDSTUK XI.

ALGEMENE BEPALING.

Artikel 56.- (artikel 49).

De uitvoeringsmaatregelen omtrent de inrichting en de werking van het handelsregister en het centraal register worden bij koninklijk besluit bepaald.

HOOFDSTUK XII.

AANVULLENDE BEPALING.

Artikel 57.- (artikel 40).

Artikel 4 van de wet van 13 Juni 1924 betreffende het kiesrecht, de verkiesbaarheid en de verkiezingen met het oog op de samenstelling der rechtbanken van koophandel wordt aangevuld met de volgende bepaling

.../..

"Voor de rechtbanken van koophandel zijn geen kiezers en zijn niet verkiesbaar de personen veroordeeld bij toepassing van de artikelen 44 tot 48 van de handelsregisterwet.".

Artikel 58.- (artikel 50).

De wet van 30 Mei 1924 houdende instelling van het handelsregister, zoals zij is gewijzigd bij de wet van 9 Maart 1929, is opgeheven.

Gegeven te , .

VAN 's KONINGSWEGE :

De Minister van Economische Zaken en Middenstand,

I.

Selon l'esprit de l'avant-projet, l'immatriculation d'un commerçant au registre du commerce est un ensemble de renseignements relatifs à la personne du commerçant et à ses activités commerciales. Le projet oblige chaque commerçant à demander son immatriculation au registre du commerce tenu au greffe du tribunal de commerce dans le ressort duquel il se propose d'exercer une activité. Il en résulte d'une part, qu'un commerçant qui exerce le commerce dans le ressort de plusieurs tribunaux, doit être immatriculé au registre du commerce de chacun d'eux; et, d'autre part, qu'un commerçant ne peut avoir qu'une seule immatriculation au même registre du commerce.

\+

\+ \+

L'immatriculation ne doit pas cesser de représenter la situation réelle du commerçant. Cette situation se modifiant au cours du temps, le projet tend à assurer, par divers moyens, la coïncidence continuelle de l'immatriculation avec la réalité des choses.

L'avant-projet établi par le Gouvernement impose d'abord au commerçant dont la situation vient à changer, d'apporter à son immatriculation un changement corrélatif au moyen d'une "inscription complémentaire tenant lieu d'immatriculation" ou d'une "inscription modificative". Il devra demander la première si le

.../...

changement porte sur son activité commerciale elle-même (s'il modifie, par exemple, son activité commerciale ou s'il ouvre un nouvel établissement commercial dans le ressort du tribunal au registre duquel il est immatriculé). Il devra demander la seconde dans tout autre cas. Ces deux inscriptions se distinguent l'une de l'autre parce que la première, comme l'immatriculation, doit être demandée par le commerçant préalablement au changement qu'il apporte à son activité commerciale, alors que la seconde doit être demandée dans le mois du changement; et parce que les peines qui sanctionnent l'obligation de demander ces inscriptions sont différentes.

En second lieu, lorsqu'un commerçant, immatriculé au registre du commerce d'un tribunal, ouvre une succursale de son premier commerce ou entreprend une seconde activité commerciale distincte de la première, dans le ressort d'un autre tribunal, il a non seulement l'obligation de demander préalablement son immatriculation au registre du commerce de ce tribunal, mais il doit aussi, car sa situation a changé, demander une "inscription complémentaire proprement dite" de sa première immatriculation. Il convient de remarquer immédiatement que cette inscription ne se distingue pas de"l'inscription modificative" puisqu'elle a le même objet, qu'elle doit être prise dans le même délai et que son absence est sanctionnée de la même peine.

L'avant-projet impose, en outre, au référendaire qui procède à l'immatriculation ou à une inscription complémentaire d'un commerçant immatriculé au registre du commerce du tribunal d'un autre ressort de transmettre au référendaire de ce tribunal copie de l'immatriculation ou de l'inscription complémentaire à laquelle il procède.

Toutes les immatriculations d'un commerçant seront donc à la fois complètes et identiques et comprendront les mêmes renseignements.

\+

\+ +

Le projet organise, en outre, la radiation judiciaire et administrative des immatriculations. Il crée le registre central du commerce. Il sanctionne pénalement ses prescriptions.

Le projet, enfin, organise les rectifications judiciaires des immatriculations inexactes.

Telles sont les grandes lignes de l'avant-projet.

\+

\+ +

La revision des lois des 30 mai 1924 et 9 mars 1929 sur le registre du commerce impliquera pour les nombreux devoirs nouveaux qu'elle imposera aux référendaires des tribunaux de commerce et aux greffiers des tribunaux de première instance exerçant la juridiction consulaire, un alourdissement notable des charges administratives qui pèsent sur eux ainsi qu'un accroissement non négligeable de leurs responsabilités.

\+

\+ +

.../...

II. EXAMEN DES ARTICLES.

Pour faciliter l'intelligence de ses observations, le Conseil d'Etat formule celles-ci en regard des articles qu'elles concernent. Cette manière de procéder évite un développement superflu de l'avis en dispensant de résumer au seuil de chaque observation la substance de la disposition qu'elle concerne.

\+

\+ \+

.../...

Projet de loi sur le Registre du Commerce.	Observations.

SECTION I - Généralités.

Article 1er.-

Il est tenu au greffe de chaque tribunal de commerce ou de chaque tribunal civil exerçant la juridiction consulaire, un "Registre du Commerce".

Le référendaire ou le greffier du tribunal civil exerçant la juridiction consulaire est chargé de tenir ce registre.

Article 2.-

Le registre du commerce est destiné à contenir les immatriculations, les inscriptions complémentaires et les inscriptions modificatives prescrites par la présente loi.

Ni l'article 1er, qui institue le registre du commerce, ni l'article 2 qui indique ce qu'il contient, ne précisent que le registre constitue le répertoire de tous les commerçants du Royaume.

D'autre part, l'article 2 ne devrait point distinguer l'immatriculation des inscriptions. Dans la pensée du Gouvernement, en effet, les inscriptions complémentaires et modificatives font partie de l'immatriculation puisqu'elles n'en sont que le complément ou la modification.

Enfin, l'immatriculation au registre du commerce étant la notion fondamentale du projet, devrait être définie.

Compte tenu de ces observations, ces deux articles sont remplacés, dans le texte proposé par le Conseil d'Etat, par un article 1er qui institue et décrit le registre du commerce et par un article 2 qui définit l'immatriculation.

+

+ +

.../...

Article 3.-

Constituent des immatriculations :

1) l'inscription relative à l'exercice, par toute personne physique ou morale, belge ou étrangère, d'une activité commerciale déterminée en raison de laquelle la loi lui confère la qualité de commerçant;

2) l'inscription relative à une activité commerciale différente de celle visée au 1°, exercée dans un ressort autre que celui du premier établissement;

3) l'inscription relative à l'exercice d'une activité commerciale déterminée dans une succursale, agence ou tout autre siège d'opérations pour autant que ces derniers soient situés dans un ressort autre que celui de l'établissement principal.

Article 4.-

Constituent des inscriptions complémentaires :

1) l'inscription complémentaire proprement dite qui est celle qui doit être portée au Registre du Commerce du siège de l'établissement principal en complément des immatriculations visées aux alinéas 2 et 3 de l'article 3 ci-dessus;

2) l'inscription complémentaire tenant lieu d'immatriculation qui est relative :

Une critique générale des articles 3, 4, 5 et 6 doit précéder leur examen particulier.

\+

\+ +

1. Sachant tout d'abord que les inscriptions complémentaires et modificatives ne sont que des compléments et des modifications apportées aux mentions d'une immatriculation préexistante, l'énumération des mentions de l'immatriculation doit précéder les textes qui prescrivent de les compléter et de les modifier.

Imposant, au contraire, l'obligation de prendre des inscriptions (articles 4, 5 et 6) avant d'énumérer les mentions de l'immatriculation (articles 11 et suivants), le projet tombe dans l'obscurité.

Le texte proposé par le Conseil d'Etat énumère les mentions de l'immatriculation aux articles 7 et suivants, et impose l'obligation de prendre des inscriptions complémentaires et modificatives aux articles 16 et 17.

2. Alors que les "inscriptions complémentaires tenant lieu d'immatriculation" se distinguent des "inscriptions complémentaires proprement dites" et des "inscriptions modificatives" parce que des peines distinctes les sanctionnent (articles 36 et 38 du projet) et parce que la première est préalable alors que les deux autres ne le sont pas (articles 6, alinéa 1er, et 23, alinéa 4), la distinction entre "les inscriptions complémentaires proprement dites" et "les inscriptions modificatives" est inutile parce que les règles qui leur sont applicables sont les mêmes.

a) soit à l'exercice d'une activité commerciale déterminée, différente de celle déjà exercée dans le même ressort;

b) soit à l'exercice d'une activité commerciale déterminée, dans une succursale, agence ou tout autre siège d'opérations situés dans le même ressort que celui de l'établissement principal.

Article 5.-

Constitue une inscription modificative, toute autre inscription au registre du commerce relative aux changements intervenus dans la situation du commerçant telle qu'elle a fait l'objet de l'immatriculation ou de l'inscription complémentaire.

SECTION II.- De l'obligation de s'inscrire au registre du commerce.

Article 6.-

Toute personne physique ou morale, belge ou étrangère, est préalablement à l'exercice de toute activité commerciale en raison de laquelle la loi lui confère la qualité de commerçant, tenue de faire procéder à l'inscription de la dite activité sous forme d'une immatriculation ou d'une inscription complémentaire en tenant lieu.

Tout changement intervenu dans la situation du commerçant depuis sa déclaration aux fins d'immatriculation ou d'inscription complémentaire en tenant lieu doit faire l'objet soit de l'inscription complémentaire prévue à l'article 4, 1°, soit de l'inscription modificative prévue à l'article 5 ci-dessus.

Dans le texte proposé par le Conseil d'Etat, les inscriptions complémentaires tenant lieu d'immatriculation seront appelées "inscriptions complémentaires", et les "inscriptions modificatives" désigneront sans distinction les "inscriptions complémentaires proprement dites" et les "inscriptions modificatives".

En ce qui concerne le texte néerlandais, le Conseil d'Etat estime qu'il est préférable de ne point s'écarter de la terminologie de la loi du 30 mai 1924 et de la législation des Pays-Bas et de rendre "immatriculation" par "inschrijving".

Dans le même ordre d'idées, il propose d'employer les termes "aanvulling"(van het ingeschrevene)et "wijziging" (van het ingeschrevene) pour exprimer respectivement les notions"d'inscription complémentaire" et "d'inscription modificative".

3. Les articles 3, 4 et 5 du projet sont dépourvus de tout caractère obligatoire et énumèrent les différents cas d'immatriculation et d'inscription. L'article 6, d'autre part, impose d'une manière générale aux intéressés l'obligation de prendre des immatriculations et se réfère tacitement ou expressément, quant aux conditions d'application, aux articles 3, 4 et 5.

En d'autres termes, les articles 3, 4 et 5 du projet constituent un commentaire précis d'un texte obligatoire imprécis. Un tel procédé de législation est critiquable.

Dans le texte proposé par le Conseil d'Etat, les obligations de prendre des immatriculations, des inscriptions complémentaires et des inscriptions modificatives, sont contenues respectivement dans les articles 4, 16 et 17, qui précisent également les conditions d'application de chacune des trois obligations.

+

Examen de l'article 3.

Les alinéas 2 et 3 de l'article 3 trahissent les intentions du Gouvernement.

Si, en effet, un commerçant exerce deux activités commerciales distinctes dans deux ressorts distincts, et s'il ouvre une succursale d'un de ses commerces dans le ressort où il exerce l'autre, ou bien s'il entreprend une troisième activité commerciale dans l'un des deux ressorts, il ne doit point, comme peut le laisser croire l'article 3, alinéas 2 et 3, demander dans ce ressort une seconde immatriculation; il doit, au contraire, en vertu de l'article 4, alinéa 2, demander une inscription complémentaire de son immatriculation.

L'article 4 du texte proposé par le Conseil d'Etat corrige l'inexactitude du projet et remplace, du point de vue de l'immatriculation, ses articles 3 et 6.

\+

\+ \+

Examen de l'article 6.

1. Aux termes de cet article, l'immatriculation ou l'inscription complémentaire du nouvel exploitant doivent être préalables à l'exercice de l'activité commerciale qu'il se propose de poursuivre. Il est impossible de satisfaire à cette prescription dans le cas de transmission à titre gratuit ou onéreux, entre vifs ou pour cause de mort, d'un établissement commercial en activité.

.../...

Le Conseil d'Etat propose donc dans les articles 4, alinéa 3, et 16, alinéa 2, de son texte, une exception au caractère préalable de l'immatriculation et de l'inscription complémentaire.

2. Le projet, comme la loi actuelle d'ailleurs (article 3 de la loi du 30 mai 1924, modifiée par la loi du 9 mars 1929), n'indique pas quel est le registre du commerce auquel une société, dont l'établissement commercial ou industriel et le siège social sont sis en deux ressorts distincts, doit demander son immatriculation ou une inscription complémentaire de celle-ci.

Considérant que dans chacun des deux ressorts une activité commerciale permanente sera exercée, les articles 5 et 16 du texte proposé par le Conseil d'Etat obligent la société à demander l'immatriculation ou l'inscription complémentaire aux greffes des tribunaux des deux ressorts.

\+

\+ \+

Les articles 3, 4, 5 et 6 du projet correspondent aux articles 4, 5, 16 et 17 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

\+ \+

.../...

Article 7.-

En vue d'obtenir l'immatriculation au registre du commerce ou l'inscription complémentaire en tenant lieu, le requérant doit introduire une déclaration conforme aux prescriptions qui suivent et présenter les documents imposés, selon le cas, par les articles 18 à 20 de la loi.

1. Les articles 7 et 23, alinéa 2, du projet sont contradictoires. Selon l'article 7, la déclaration aux fins d'iscription complémentaire est identique à celle que l'on introduit aux fins d'immatriculation et doit être conforme aux articles 11 et suivants du projet.

Selon l'article 23, alinéa 2, au contraire, cette déclaration est infiniment plus brève et ne contient que l'identification du requérant et le complément qu'elle apporte à l'immatriculation. Cette contradiction est résolue par le Gouvernement en faveur de l'article 23, alinéa 2.

L'inscription complémentaire devant se borner à compléter une immatriculation, la répétition de toutes les mentions de l'immatriculation, selon le voeu de l'article 7, eût été superflue et inexplicable.

2. L'obligation de produire certains documents au moment de l'immatriculation ou de l'inscription complémentaire ne trouve pas sa place dans l'article 7 mais dans les articles 18 et suivants consacrés à cette obligation.

3. Les articles 9 et 18 à 20 du projet rendent l'article 7 inutile.

+

+ +

.../...

Article 8.-
L'inscription au registre du commerce fait présumer la qualité de commerçant.

Le projet devrait prévoir, conformément à l'intention du Gouvernement, qu'il ne s'agit que d'une présomption juris tantum. L'article 3 du texte proposé par le Conseil d'Etat donne cette précision.

+

+ +

SECTION III. De la déclaration aux fins d'immatriculation.

Article 9.-
La déclaration aux fins d'immatriculation doit être faite au greffe du tribunal dans le ressort duquel l'établissement commercial sera situé.

Quiconque désire exercer une activité commerciale ambulante doit faire sa déclaration aux fins d'immatriculation au greffe du tribunal de son domicile.

Cette disposition est contenue dans les articles 1er et 4 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

+

+ +

Article 10.-
La déclaration aux fins d'immatriculation est faite en quatre exemplaires, datés et signés par le requérant ou par une personne spécialement mandatée à cet effet.

Cette disposition est contenue dans l'article 6 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

+

+ +

.../...

Article 11.-

La déclaration du requérant, personne physique, indique :

1) ses nom, prénoms, sexe, profession et domicile et s'il y a lieu son surnom ou pseudonyme;

2) le lieu et la date de sa naissance;

3) sa nationalité d'origine et, le cas échéant, les nationalités qu'il a acquises; dans ce dernier cas, le requérant doit en préciser le mode et la date d'acquisition;

4) le nom et les prénoms du conjoint, la date du mariage et le régime matrimonial du requérant;

5) la date de l'autorisation de faire le commerce, s'il s'agit d'une femme mariée ou d'un mineur;

6) la dénomination sous laquelle le requérant entend exercer le commerce et l'enseigne de celui-ci;

7) la nature de l'activité ou des activités commerciales qu'il entend exercer, mentionnées dans l'ordre de l'importance qu'il leur attribue. Le Roi peut, en vue de l'application du présent paragraphe, régler la dénomination et la classification des activités commerciales;

8) les références des pièces attestant qu'il réunit les conditions requises par les lois et les règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité commerciale pour laquelle il sollicite l'immatriculation;

1. La difficulté que rencontrent souvent les intéressés à préciser l'activité commerciale qu'ils veulent exercer, le danger de voir des activités commerciales identiques déclarées de façons différentes dans tous les registres du commerce du Royaume et les sévères sanctions pénales qui frappent la déclaration inexacte, exigent que le législateur prévoie d'une manière certaine et non pas éventuelle, comme le fait le 7°, un arrêté royal qui définira et énumérera les diverses activités commerciales.

D'autre part, la déclaration de l'activité commerciale étant obligatoire tant pour les personnes physiques en vertu de l'article 11 du projet, que pour les personnes morales en vertu de l'article 12, la délégation donnée au Roi doit s'appliquer aux deux articles.

Ces considérations justifient l'article 9 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

2. Le rapprochement des 7°, 9° et 11° de l'article 11 du projet montre que le Gouvernement désire que les intéressés donnent sur leur activité commerciale deux ordres de renseignements distincts. Ils doivent, d'une part, préciser l'activité commerciale qu'ils se proposent d'exercer et pour laquelle ils demandent leur immatriculation ainsi que l'adresse de l'établissement commercial où ils l'exerceront.

Et, d'autre part, ils doivent indiquer les activités commerciales distinctes qu'ils exercent éventuellement déjà, ainsi que les adresses des établissements commerciaux où elles sont exercées et les numéros d'immatriculation.

9) l'adresse de l'établissement principal du requérant et éventuellement de ses succursales ou agences en Belgique ou dans la Colonie et à l'étranger;

10) la date à laquelle le requérant compte commencer ses opérations commerciales;

11) la nature de toutes les activités commerciales exercées au moment de la déclaration par le requérant tant dans les autres ressorts du pays que dans la colonie et à l'étranger avec l'indication des sièges des principaux établissements où ces activités sont ou ont été exercées ainsi que le cas échéant, la date et le numéro d'immatriculation de celles-ci;

12) les condamnations non conditionnelles encourues depuis l'entrée en vigueur de la présente loi du chef des infractions suivantes :

a) tromperies sur la nature ou l'origine, l'identité, la qualité ou la quantité de la chose vendue prévues par les articles 498 et 499 du Code pénal ou par les lois particulières;

b) délits prévus par les articles 454 à 456, 500 et 501 du Code pénal et par les dispositions des litteras c, d et e du paragraphe 1er de l'article 5, de l'arrêté royal n°89 du 30 novembre 1939 complétant et coordonnant la réglementation du commerce des semences, des plants de toutes espèces, des engrais et des substances destinées à l'alimentation des animaux.

Le 9° de l'article est donc critiquable d'une part parce qu'il mêle les deux ordres de renseignements en exigeant indistinctement l'adresse de l'établissement où l'activité commerciale, pour laquelle l'immatriculation est demandée, sera exercée et celles des établissements que l'intéressé exploite éventuellement ailleurs au moment de sa déclaration et, d'autre part, parce que, quant à ces dernières adresses, le 9° fait double emploi avec le 11°.

Le Gouvernement n'ayant pas l'intention de voir figurer dans la déclaration, l'adresse des établissements commerciaux que l'intéressé n'exploite plus au moment de son immatriculation, les mots "ou ont été" que l'on trouve au 11° doivent disparaître.

L'article 7 du texte proposé par le Conseil d'Etat distingue les deux ordres de renseignements en ses 6° et 7°, d'une part, et 10°, d'autre part.

3. Dans le cas, assez rare en fait, où l'intéressé se propose d'entreprendre plusieurs activités commerciales distinctes, le 7° lui impose de déterminer l'importance relative qu'il attribue à chacune d'elles. Au contraire, dans le cas beaucoup plus fréquent où l'intéressé, qui exerce ailleurs déjà une ou plusieurs activités commerciales, se propose d'en entreprendre une nouvelle, le projet ne lui imposant pas de déterminer l'importance relative qu'il attribue à cette activité par rapport aux premières, organise une publicité dont le caractère incomplet peut tromper les tiers.

c) un des crimes ou délits contre la foi publique prévus dans les quatre premiers chapitres du Titre III du Livre II du Code pénal;

d) un des crimes ou délits prévus par les articles 240, 241, 243, 246 à 252 du Code pénal;

e) vol, extorsion, détournement, escroquerie et recel;

f) banqueroute simple ou frauduleuse, circulation fictive d'effets de commerce ou infraction aux dispositions sur le chèque et autres titres à un paiement au comptant ou à vue sur fonds disponibles;

g) le délit prévu par l'arrêté royal n°55 du 23 décembre 1934 protégeant les producteurs, commerçants et consommateurs contre certains procédés tendant à fausser les conditions normales de la concurrence;

13) les condamnations et interdictions, encourues du chef des infractions prévues aux articles 36 à 39 de la présente loi;

14) les jugements ou arrêts dont le requérant aurait été l'objet en matière de faillite, concordat et sursis de paiement tels qu'ils sont précisés à l'article 28, §§ 7, 8 et 9.

Cette observation justifie le texte proposé par le Conseil d'Etat, dont le 11° impose à l'intéressé d'énumérer toutes ses activités commerciales, tant celles qu'il exerce déjà que celles qu'il va exercer, dans l'ordre d'importance qu'il leur attribue.

4. Que le commerçant exerce dans un ou plusieurs établissements commerciaux une activité commerciale unique, ou qu'il y exerce plusieurs activités commerciales distinctes, les 7°, 10° et 11° du texte proposé par le Conseil d'Etat apprendront toujours aux tiers le lieu que le commerçant considère comme le centre de ses intérêts, et qui détermine la compétence du tribunal où l'on peut l'assigner et qui connaîtra éventuellement de sa faillite. Sans doute, cette déclaration ne vaudra-t-elle que dans la mesure où elle correspond aux faits. Elle n'en constitue pas moins une indication précieuse.

\+

\+ \+

Le texte du Conseil d'Etat apporte, en outre, à l'article 11 du projet quelques modifications de forme.

\+

\+ \+

Article 12.-

La déclaration du requérant belge, personne morale, mentionne :

1° tout ce qui est prescrit à l'article 11, aux §§ 1er, 2, 3, 4, 11, 12, 13 et 14 en ce qui concerne les personnes chargées de l'administration, de la gestion et de la surveillance des sociétés anonymes, des sociétés en commandite par actions, des sociétés coopératives, des unions de crédit et des sociétés de personnes à responsabilité limitée;

2° tout ce qui est prescrit à l'article 11, aux §§ 1er, 2, 3, 4, 8, 11, 12, 13 et 14 en ce qui concerne les associés en nom collectif et les associés commandités avec en outre l'indication de la date de l'autorisation de faire le commerce s'il s'agit d'une femme mariée ou d'un mineur;

3° la raison sociale ou la dénomination de la société ainsi que, s'il échet, son enseigne;

4° l'objet de la société;

5° le siège social et l'adresse de l'établissement principal et éventuellement le siège des succursales ou agences en Belgique ou dans la Colonie et à l'étranger;

6° la date à laquelle la société compte commencer ses opérations commerciales en Belgique et son terme statutaire;

1. Dans la pensée du Gouvernement, les "personnes disposant de la signature sociale " étant précisément les gérants ou les administrateurs de la société, le 7° de l'article 12 fait double emploi avec les 1° et 2°.

La disposition contenue au 7° n'apparaît donc pas à l'article 8 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

2. Alors que les personnes physiques doivent indiquer, sous peine de sanction pénale, l'activité qu'elles vont en fait exercer (article 11), au contraire, le 4° du présent article oblige les sociétés à déclarer leur objet social statutaire, c'est-à-dire non pas ce qu'en fait elles vont faire, mais ce qu'en droit elles peuvent faire.

Le texte trahit la volonté du Gouvernement qui désire que la déclaration précise l'activité commerciale qui sera effectivement exercée.

C'est pourquoi le texte proposé par le Conseil d'Etat impose d'une part la déclaration de l'objet social (article 8, 2°) et, d'autre part, l'activité commerciale que la société se propose en fait d'exercer (article 8, 4°).

3. Comme dans l'article 11, les 5° et 9° de l'article 12 distinguent les renseignements relatifs à l'activité commerciale que la société se propose d'exercer de ceux qui sont

.../...

7° les nom, prénoms, sexe, profession, domicile et s'il y a lieu le surnom ou pseudonyme des personnes disposant de la signature sociale, la date et le lieu de leur naissance, leur nationalité d'origine et, le cas échéant, la nationalité acquise en précisant le mode et la date d'acquisition;

8° la date et le n° des annexes du Moniteur belge dans lesquelles les actes intéressant la société ont été publiés;

9° la nature de toutes les activités commerciales exercées par le requérant au moment de sa déclaration tant en Belgique que dans la Colonie et à l'étranger ainsi que la situation des établissements antérieurs et, le cas échéant, la date et le n° d'immatriculation de ces activités.

relatifs à l'activité commerciale que la société requérante exerçait ailleurs déjà. A cet égard, le 5° mêle les deux ordres de renseignements et fait, en partie, double emploi avec le 9°.

L'article 8 du texte proposé par le Conseil d'Etat distingue en ses 4° et 5°, d'une part, et 7°, d'autre part, les deux ordres de renseignements.

4. Selon le Gouvernement, les "actes intéressant la société" dont parle le 8° du projet désignent uniquement le pacte social, c'est-à-dire les statuts.

Le texte proposé par le Conseil d'Etat tient compte de cette intention (voir article 8, 3°).

5. Outre diverses modifications de forme apportées au projet, le texte proposé par le Conseil d'Etat modifie l'ordre des mentions énumérées à l'article 12 du projet pour le mettre en harmonie avec l'article 11.

\+

\+ \+

Au cas de société en nom collectif et de société en commandite simple, non seulement l'être social est commerçant, mais en vertu d'une jurisprudence constante, les associés en nom collectif et les associés commandités le sont également chacun et, dans le silence du projet, ces personnes physiques sont astreintes à prendre une immatriculation distincte de celle de la société.

Telle n'est pas la volonté du Gouvernement qui désire faire échapper ces personnes physiques à l'obligation.

L'article 10 du texte proposé par le Conseil d'Etat contient cette exception.

\+

\+ +

Article 13.-

Si le requérant est une société anonyme, une société en commandite par actions ou une société de personnes à responsabilité limitée, il doit, outre ce qui est prescrit à l'article 12, mentionner dans sa déclaration :

1° le montant du capital, le nombre et la valeur nominale des titres qui le représentent;

2° lorsque les actions ne sont pas entièrement libérées, les noms, initiales des prénoms et domiciles des possesseurs de titres non libérés avec, en outre, la mention du nombre de titres possédés par chacun d'eux et du montant versé sur ces derniers. Le montant du capital non libéré fera l'objet de déclarations annuelles sous forme d'inscriptions modificatives jusqu'à libération entière.

1. Les articles 13 et 14, qui font partie de la section III intitulée "De la déclaration aux fins d'immatriculation", contiennent non seulement une obligation relative à l'immatriculation de certaines sociétés, mais aussi une obligation de demander des inscriptions modificatives qui n'est pas ici à sa place et devrait se trouver dans les sections VI et VII consacrées aux inscriptions complémentaires et modificatives.

Ces deux obligations sont distinguées par les articles 11, 12 et 22 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

2. La déclaration annuelle aux fins d'inscription modificative, de la situation de la créance de la société sur les possesseurs de titres non libérés entraînera de longues écritures et sera, par conséquent, peu pratique pour la société comme pour le référendaire.

.../...

Article 14.-

Si le requérant est une société en commandite simple, il doit, outre ce qui est prescrit à l'article 12, mentionner dans sa déclaration le montant de l'apport promis et celui de l'apport effectué par les commanditaires.

Le montant des apports non effectués fera l'objet de déclarations annuelles, reçues sous forme d'inscriptions modificatives, jusqu'à libération entière.

Elle alourdira le registre du commerce.

D'autre part, pour les sociétés visées par l'article 13, la situation de cette créance étant publiée annuellement au Moniteur en vertu de l'article 51 du Titre IX du Livre 1er du Code de commerce, l'objet de la publicité organisée au registre du commerce peut se réduire à l'indication , par inscriptions modificatives annuelles, de la date et du numéro des annexes du Moniteur où fut faite la publication.

Tel est l'objet de l'article 22, alinéa 1er, du texte proposé par le Conseil d'Etat.

Pour les sociétés visées à l'article 14 du projet, l'article 22, alinéa 2, du texte proposé par le Conseil d'Etat ne pouvait procéder à cette simplification.

3. Imposer l'annualité de l'inscription modificative sans en préciser la date, c'est rendre difficile le contrôle de cette obligation.

L'article 22 du texte proposé par le Conseil d'Etat précise le délai de l'obligation.

+

+ +

.../...

Article 15.-

Si le requérant est une société coopérative ou une union de crédit, il doit, outre ce qui est prescrit à l'article 12, mentionner dans sa déclaration le minimum du fonds social.

Cette disposition est contenue dans l'article 13 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

\+ \+

Article 16.-

La déclaration du requérant, étranger, personne morale, qui ouvre en Belgique une ou plusieurs succursales ou agences, doit, outre ce qui est prescrit à l'article 12, mentionner :

1° les indications prévues, selon le cas, pour les sociétés de droit belge par les articles 13, 14 et 15;

2° les décisions judiciaires ou administratives comportant condamnation du chef d'infractions analogues à celles prévues à l'article 8, 12°, contre toute personne chargée de l'administration ou de la gestion de la société;

3° les décisions judiciaires ou administratives prononcées ou toutes mesures légalement prises en vue de protéger les créanciers de la société requérante en cas de difficultés de paiement ou d'insolvabilité.

1. Au 2°, c'est évidemment l'article "11, 12°" qu'il faut lire.

2. Le 2° de l'article exige que la société étrangère déclare les infractions analogues à celles qui sont énumérées par l'article 11, 12°, du projet et pour lesquelles les administrateurs auraient été condamnés à l'étranger.

Cette obligation est illusoire parce que le contrôle de son exécution n'est guère possible. Le Conseil d'Etat, par conséquent, ne reproduit pas cette disposition dans l'article 14 du texte qu'il propose.

\+

\+ \+

.../...

Article 17.-

Si un fonds de commerce est exploité ou géré au nom du ou des propriétaires, personnes physiques ou morales, par un mandataire, la déclaration comporte pour ce qui concerne ce dernier tout ce qui est prescrit pour le requérant lui-même à l'article 11, nos 1, 2, 3, 4, 11, 12 et 13, ainsi que l'indication précise de ses pouvoirs.

Cette disposition est reproduite dans l'article 15 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

\+ \+

SECTION IV.- Des documents à fournir aux fins d'immatriculation.

La production de documents étant exigée non seulement à l'occasion de l'immatriculation mais aussi à celle d'inscriptions complémentaires et modificatives, la section IV est, d'une part, mal intitulée et devrait, d'autre part, suivre et non précéder les sections VI et VII consacrées aux inscriptions complémentaires et modificatives.

Aussi, dans le texte proposé par le Conseil d'Etat, la production des documents à annexer aux déclarations fait-elle l'objet du chapitre III, les chapitres I et II étant respectivement consacrés à l'immatriculation d'une part et aux inscriptions complémentaires et modificatives d'autre part.

\+

\+ \+

Article 18.-

Le requérant belge ou étranger, personne physique doit annexer à sa déclaration une copie certifiée conforme des documents attestant qu'il réunit les conditions requises par les lois et règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité commerciale pour laquelle il demande son immatriculation.

Le requérant belge doit en outre joindre à sa déclaration un certificat de bonnes vie et moeurs.

La disposition de l'article 7 qui, en cas d'inscription complémentaire, oblige les intéressés à annexer à leur déclaration les mêmes documents que ceux qui sont exigés en cas d'immatriculation, doit trouver sa place dans l'article 18.

L'article 24 du texte proposé par le Conseil d'Etat tient compte de cette observation.

\+

\+ \+

Article 19.-

Le requérant belge ou étranger, personne morale, doit produire un exemplaire des annexes du Moniteur belge dans lesquelles a été publié son acte constitutif et annexer à sa déclaration une copie certifiée conforme des documents attestant que les personnes étrangères énumérées aux 1° et 2° de l'article 12 de la présente loi sont autorisées à séjourner en Belgique et à y exercer leur activité.

1. L'obligation imposée aux sociétés de joindre à leur déclaration aux fins d'immatriculation, un exemplaire des annexes du Moniteur belge où sont publiés leurs statuts alourdira le registre du commerce.

Toujours pénible en pratique, son exécution sera impossible aux sociétés anciennes qui devront se soumettre à la loi nouvelle, lorsque les annexes du Moniteur belge sont épuisées. Elle est, en outre, inutile, puisque la date et le numéro des dites annexes étant indiqués dans l'immatriculation (article 12, 8°, du projet: article 8, 3°, du texte proposé par le Conseil d'Etat), quiconque aisément en prendra connaissance.

.../...

Il doit en outre produire le certificat de bonnes vie et moeurs que ses administrateurs, gérants, fondés de pouvoir et autres mandataires sont tenus de se procurer.

Le requérant étranger, personne morale, dont l'acte constitutif n'a été publié que par extrait, doit produire cet acte ainsi que les actes modificatifs en trois copies certifiées conformes par l'autorité compétente étrangère. A chacune de ces copies est annexé un certificat de coutume rédigé dans la forme prescrite par la loi ou les usages du pays où la société a son siège social et qui décrit avec précision les règles de responsabilité de la société envers les tiers selon la loi étrangère. Ces copies et ces certificats sont éventuellement traduits aux frais du requérant par traducteur juré.

Elle est incomplète enfin, puisque la production des statuts n'étant exigée qu'au moment de l'immatriculation, leur modification postérieure n'entraîne point pour la société, dans le silence du projet, l'obligation de produire l'acte modificatif.

L'article 25 du texte proposé par le Conseil d'Etat supprime l'obligation de produire les statuts mais son article 21 oblige la société, qui demande une inscription modificative, à indiquer la date et le numéro des annexes du Moniteur belge, lorsque l'inscription est rendue nécessaire par une modification des statuts.

2. Il est digne de remarquer que les personnes énumérées à l'article 12, 1° et 2°, et que désigne le premier alinéa du présent article, sont les mêmes que celles qu'énumère le second alinéa.

3. Les alinéas 1er et 2 de l'article 19 ne remplissent pas complètement les voeux du Gouvernement. En effet, les documents concernant les administrateurs de la société devant être annexés à la déclaration introduite par elle aux fins d'immatriculation, aucune production de documents ne peut être exigée en l'absence d'immatriculation.

.../...

Aussi, lorsque les administrateurs changent ou que leur nombre augmente, la société qui doit indiquer ce changement par inscription modificative (articles 5 et 12, 1° et 2°, du projet), n'a pas, dans le silence de l'article 19, l'obligation de produire des documents au sujet de ses nouveaux administrateurs.

Cette conséquence fortuite du texte est injustifiable et est repoussée par le Gouvernement qui désire, au contraire, que les documents soient produits au sujet de tous les administrateurs.

C'est pourquoi l'article 25 du texte proposé par le Conseil d'Etat impose la production des documents non seulement au moment de l'immatriculation mais encore à celui de l'inscription modificative provoquée par un changement des personnes énumérées à l'article 12, 1° et 2°, du projet.

4. Le dernier alinéa de l'article 19 ne concernant que les sociétés étrangères, fait l'objet dans le texte proposé par le Conseil d'Etat d'un article distinct (article 26).

\+

\+ \+

Article 20.-

Tout requérant, personne physique ou morale, belge ou étranger, qui confie l'exploitation d'un fonds de commerce à un mandataire ou à un employé

1. Le changement du mandataire entraînant une inscription modificative de l'immatriculation en vertu des articles 5 et 17 du projet, le texte, conformément à

.../...

étranger, doit annexer à sa déclaration une copie certifiée conforme des documents attestant que ce dernier est autorisé à séjourner en Belgique et à y exercer son activité.

l'intention du Gouvernement, doit exiger la production des documents non seulement au moment de l'immatriculation, mais également au moment d'une telle inscription modificative.

Le texte de l'article 20 devrait à cet égard être complété.

2. Au contraire, l'immatriculation ne donnant aucun renseignement sur l'employé du commerçant, le changement d'employés ne fait pas l'objet d'une inscription modificative. Aussi, la production de documents concernant l'employé étranger ne pouvant avoir lieu qu'une fois, le jour de l'immatriculation, est une formalité vaine à laquelle le Gouvernement renonce.

L'article 27 du texte proposé par le Conseil d'Etat n'a donc trait qu'au mandataire mais impose l'obligation, tant au moment de l'immatriculation qu'à celui de l'inscription modificative justifiée par un changement de mandataire.

\+

\+ \+

SECTION V. De l'immatriculation.

Article 21.-

Le référendaire ou le greffier est tenu de procéder à l'immatriculation et ne peut la refuser que lorsque la déclaration ne contient pas toutes les mentions prescrites par la loi ou n'est pas accompagnée d'une ou des pièces dont question à la section IV de la présente loi.

1. L'article 26 du projet montre que l'article 21, qui décrit une obligation du référendaire, s'applique tant à la déclaration qui a l'immatriculation pour objet, qu'à celles dont l'objet est une inscription complémentaire ou modificative.

Le référendaire ou le greffier revêt de son visa les quatre exemplaires de la déclaration et y porte le numéro d'immatriculation. Il en remet un exemplaire au requérant.

L'article 29 du texte proposé par le Conseil d'Etat est général; il remplace les articles 21 et 26 du projet et se trouve dans le chapitre V consacré aux obligations du référendaire.

2. Contrairement au texte de l'article 21, le référendaire, dans l'intention du Gouvernement, a l'obligation de refuser l'immatriculation à la personne dont la déclaration est incomplète ou qui n'y a pas annexé les documents obligatoires.

L'article 29 du texte proposé impose au référendaire cette obligation.

\+

\+ +

Article 22.-

Tout ajournement signifié à la requête d'un commerçant lorsque l'action trouve sa cause dans un acte de commerce fera mention du numéro sous lequel le requérant est immatriculé au Registre du Commerce.

Le projet contient une section XII, consacrée à la publicité du registre du commerce, où doivent trouver place les alinéas 1er, 3, 4 et 5 de l'article 22. De même, le projet contient une section XI, consacrée aux sanctions dont il frappe les infractions aux obligations qu'il crée, où doit trouver place l'alinéa 2 de l'article 22.

.../...

Le défaut de mention du numéro d'immatriculation au Registre du Commerce dans l'exploit d'ajournement entraînera la non recevabilité, sauf justification à l'audience ou à une audience de remise, de l'immatriculation du demandeur au registre du commerce.

Pour autant qu'ils concernent leur commerce, tous les actes, bilans, factures, lettres et autres documents des requérants, toutes annonces et publications faites à leur demande porteront leur nom et leur raison sociale et en toutes lettres ou en abréviation : "registre du commerce " ou "Handelsregister" (R.C. ou H.R.), suivi de l'indication du siège du tribunal de l'établissement principal et éventuellement du siège du tribunal de la succursale ou agence dont émanent ces documents ainsi que des numéros d'immatriculation.

Les immeubles, échoppes, agencements à destination d'étalage, utilisés pour l'exercice d'un commerce porteront de façon apparente les mêmes indications.

Tous véhicules à usage exclusivement commercial devront porter de façon apparente la mention du siège du tribunal de l'établissement principal et le numéro d'immatriculation.

C'est ainsi que les dispositions des alinéas 1er, 3, 4, 5, d'une part, et 2, d'autre part, se trouvent respectivement dans les articles 40 et 41 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

+

+ +

.../...

SECTION VI. De la déclaration aux fins d'inscription complémentaire et d'inscription modificative.

Article 23.-

Les déclarations aux fins d'inscription complémentaire ou d'inscription modificative sont faites en quatre exemplaires, datés et signés par le requérant ou par une personne spécialement mandatée à cet effet.

Elles mentionnent outre leur objet et le numéro d'immatriculation, le nom ou la raison sociale du requérant et éventuellement la dénomination sous laquelle le commerce sera exercé.

Les déclarations aux fins d'inscription complémentaire tenant lieu d'immatriculation doivent être préalables à l'exercice de l'activité à laquelle elles se rapportent et être introduites au greffe du tribunal dans le ressort duquel l'établissement commercial sera situé.

Les déclarations aux fins d'inscription complémentaire proprement dite ou d'inscription modificative doivent être introduites dans le mois à partir de la date des faits ou actes à déclarer. Pour les actes à publier au Moniteur belge le délai est porté à 2 mois.

1. Les règles relatives aux inscriptions complémentaires et modificatives sont obscures parce qu'elles sont dispersées dans les articles 4, 5, 6, alinéa 2, 23, 24, 25 et 26 du projet.

Le texte proposé par le Conseil d'Etat les réunit au chapitre II (articles 16 à 23), qui leur est exclusivement consacré.

2. Le premier alinéa de l'article fait l'objet de l'article 18 du texte proposé.

3. Le deuxième alinéa de l'article, qui détermine le contenu de la déclaration aux fins d'inscription, fait l'objet des articles 19 et 20 du texte proposé qui distingue le cas de l'inscription complémentaire du cas de l'inscription modificative.

4. Le troisième alinéa de l'article, qui impose le caractère préalable à l'inscription complémentaire tenant lieu d'immatriculation et qui indique le greffe compétent pour la recevoir, fait l'objet de l'article 16, alinéa 1er, du texte proposé.

5. Comme il fut démontré lors de l'examen de l'article 6, l'inscription complémentaire préalable est impossible au cas

.../...

de transmission à titre gratuit ou onéreux entre vifs ou pour cause de mort, d'un établissement commercial en activité.

Cette observation justifie le deuxième alinéa de l'article 16 du texte proposé.

6. L'inscription complémentaire n'étant que le complément d'une immatriculation préexistante, il serait préférable d'indiquer, comme le fait l'article 16 du texte proposé, qu'elle doit être demandée au greffe où se trouve le registre du commerce qui contient cette immatriculation.

7. L'alinéa final de l'article fait l'objet de l'article 17 du texte proposé.

8. Bien que l'article ne l'indique pas, le greffe où doivent être demandées les inscriptions complémentaires proprement dites et les inscriptions modificatives est celui où se trouve le registre du commerce qui contient l'immatriculation à modifier. L'article 17 du texte proposé donne cette précision.

\+

\+ \+

Article 24.-

En cas de décès, la déclaration de transfert, de cession ou de cessation de commerce, doit être faite par les héritiers et légataires universels ou leur mandataire.

1. Il ne serait pas inutile de rappeler qu'en vertu des articles 3, 4 et 6 du projet (4 et 16 du texte proposé), le successeur qui poursuivrait l'exploitation commerciale du défunt aurait l'obligation de

prendre, outre l'inscription modificative prévue par l'article 23, une immatriculation ou une inscription complémentaire de son immatriculation s'il est déjà commerçant.

Le premier alinéa de l'article 23 du texte proposé rappelle cette obligation.

\+

\+ \+

Article 25.-

Les déclarations administratives de présomption de décès doivent, sur requête de la personne qui poursuit l'exploitation, faire l'objet d'une déclaration aux fins d'inscription modificative.

L'article 25 du projet fait l'objet du deuxième alinéa de l'article 23 du texte proposé.

\+

\+ \+

SECTION VII. Des inscriptions complémentaires et modificatives.

Article 26.-

L'article 21 de la présente loi est applicable aux inscriptions complémentaires et modificatives, à l'exception toutefois de celles auxquelles il est procédé d'office.

Les articles 26, 27 et 28 du projet ont pour seul objet d'imposer des obligations aux référendaires ou aux greffiers et sont étrangers aux règles des inscriptions complémentaires et modificatives imposées aux particuliers. Leurs dispositions font respectivement l'objet des articles 29, 30 et 31 du texte proposé par le Conseil d'Etat et qui constituent le chapitre consacré aux obligations des référendaires et des greffiers.

\+

Article 27.-

Lorsqu'un commerçant entreprend en Belgique une nouvelle activité dans un ressort différent de celui dans lequel il exerce sa 1ère activité ou ouvre en Belgique une ou plusieurs succursales dans des ressorts autres que celui de l'établissement principal, le référendaire ou le greffier est tenu, sans préjudice de l'obligation incombant au commerçant en vertu de l'article 23 de la présente loi, de transmettre, au greffier du ressort de l'établissement principal ou du ressort dans lequel est exercée la 1ère activité une copie certifiée conforme de la déclaration aux fins d'immatriculation. Celui-ci procède d'office à l'inscription complémentaire de la dite déclaration.

1. Le Gouvernement désire, par le jeu de transmissions de greffe à greffe organisé par l'article 27, que toutes les immatriculations qu'un commerçant peut avoir dans le Royaume soient complètes et identiques. Mais son texte le trahit. Si, en effet, un commerçant, qui exploiterait deux commerces distincts en deux endroits différents, ouvrait une succursale de son premier commerce dans le ressort du tribunal où se trouve celui-ci, le référendaire de ce tribunal, selon la lettre du texte et contre l'intention de son auteur, n'aurait pas l'obligation de transmettre la copie de la déclaration introduite aux fins d'inscription complémentaire au référendaire de l'autre ressort.

L'article 30 du texte proposé par le Conseil d'Etat remplit les voeux du Gouvernement.

2. Lorsqu'un commerçant immatriculé dans un premier ressort ouvre, dans un second ressort, soit une succursale de son premier commerce, soit un second commerce distinct du premier, il a non seulement l'obligation, en vertu des articles 3 et 6, de demander son immatriculation au registre du commerce du second ressort, mais il doit encore, en vertu des articles 5 et 6, demander une inscription modificative de l'immatriculation qu'il possède au registre du commerce du premier ressort.

L'on voit par conséquent que l'article 27 double

l'inscription modificative prise par le commerçant d'une seconde inscription modificative ayant le même objet, prise d'office par le référendaire.

Ce double emploi étant critiquable, le Conseil d'Etat suggère, par l'article 30 du texte qu'il propose, de ne pas imposer au référendaire de prendre une inscription modificative et de laisser à l'arrêté royal prévu par l'article 49 du projet le soin de déterminer l'usage du document transmis.

\+

\+ +

Article 28.-

Doivent faire l'objet d'une inscription modificative, les jugements ou arrêts coulés en force de chose jugée

1° portant rectification de toute mention figurant au registre du commerce;

2° portant interdiction soumise sous conseil judiciaire du commerçant ou main-levée de ces mesures;

3° prononçant le divorce, la séparation de corps ou la séparation de biens;

4° déclaratifs d'absence;

5° désignant un administrateur provisoire ou un séquestre;

6° tenant lieu de déclaration de cession ou de cessation du commerce;

1. Le seul objet de l'article 28 étant, dans la pensée du Gouvernement, d'imposer une obligation au référendaire ou au greffier, le premier alinéa de ce texte est,en sa forme,critiquable puisqu'il semble imposer des obligations aux particuliers.

2. Constituant des changements à la situation du commerçant telle que la décrivent les mentions de son immatriculation, les décisions visées aux 1°, 3°, 6°, 7°, 8°, 9° et 10° de l'article 28 doivent, en vertu de l'article 5 du projet, faire l'objet d'inscriptions modificatives demandées par le commerçant.

L'inscription modificative prise d'office fait, comme dans l'article précédent, double emploi avec l'inscription modificative prise par le commerçant.

.../...

7° déclaratifs de faillite, de clôture des opérations de la faillite par liquidation ou par défaut ou insuffisance d'actif, de rapport de déclaration de faillite, de réouverture de faillite, d'excusabilité ou d'inexcusabilité, de réhabilitation;

8° de délégation d'un juge sur requête en concordat, d'homologation, annulation ou résolution d'un concordat;

9° accordant, prolongeant ou révoquant un sursis de paiement;

10° portant condamnation du chef des infractions visées aux articles 11, 12, 36, 37, 38 ou 39, de la présente loi;

11° prononçant la dissolution mise en liquidation ou nullité des sociétés commerciales.

Les référendaires ou les greffiers des juridictions ayant prononcé des jugements ou arrêts, communiquent une copie certifiée conforme de ceux-ci, après qu'ils sont coulés en force de chose jugée, au référendaire ou au greffier du Tribunal dans le ressort duquel est situé l'établissement principal.

Le référendaire ou le greffier procède d'office à l'inscription de ces décisions et en transmet copie au Registre central, qui en avise, aux fins d'inscription modificative d'office, les référendaires ou greffiers des tribunaux dans le ressort desquels sont inscrites les agences ou succursales de l'intéressé.

Pour les raisons exposées plus haut, l'article 31 du texte proposé n'impose plus d'inscription d'office et laisse au Roi le soin de déterminer l'emploi du document transmis.

3. Au contraire, les décisions visées aux 2°, 4°, 5° et 11° de l'article ne constituant pas de tels changements, ne font pas l'objet d'inscription modificative et aucune publicité n'est donc assurée par le projet au contenu de ces jugements.

Le dernier alinéa de l'article 31 du texte proposé par le Conseil d'Etat organise cette publicité en prescrivant au référendaire de prendre d'office une inscription modificative.

4. Les décisions judiciaires visées aux 2°, 3°, 4° et 10° de l'article 28, ne faisant pas nécessairement apparaître la qualité de commerçant de celui qui en est l'objet, la transmission aux divers registres du commerce ne sera pas toujours assurée. Aucun remède ne semble pouvoir être apporté à cette imperfection du projet.

5. Si la décision judiciaire ne mentionne pas l'adresse du principal établissement du commerçant, ou si elle n'en mentionne qu'une alors que le commerçant exerce deux activités commerciales distinctes, la transmission imposée au

.../...

référendaire ou au greffier de la juridiction qui prononça la décision par l'avant-dernier alinéa de l'article 28, devient difficile et même impossible.

L'avant-dernier alinéa de l'article 31 du texte proposé par le Conseil d'Etat résout cette difficulté en prescrivant plus simplement que le référendaire ou le greffier transmettra directement la décision judiciaire au Registre central, qui la transmettra à son tour aux différents registres du commerce où le commerçant est immatriculé.

\+

\+ \+

SECTION VIII.- De l'action en rectification et en radiation.

Article 29.-

Toute personne peut obtenir la rectification de toute mention inexacte des immatriculations ou inscriptions complémentaires et modificatives qui lui cause préjudice.

1. Il est inutile et dangereux de distinguer les inscriptions de l'immatriculation puisque les premières ne sont que le complément ou la modification de la seconde et en font partie (article 2 du texte proposé par le Conseil d'Etat).

2. La règle, selon laquelle le demandeur doit éprouver un préjudice causé par l'inexactitude dont il demande rectification, n'étant, dans la pensée du

.../...

Gouvernement, que la reproduction du principe général : "Sans intérêt pas d'action", est inutile et peut être omise.

Ces deux observations justifient l'article 33 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

\+ +

Article 30.-

L'action en rectification est portée devant le tribunal du lieu où est exercée l'activité à laquelle se rapporte la mention à rectifier.

Le référendaire ou le greffier des juridictions ayant prononcé les jugements ou arrêts de rectification communique une copie certifiée conforme de ceux-ci, dès qu'ils sont coulés en force de chose jugée, au référendaire ou au greffier du tribunal dans le ressort duquel est situé l'établissement principal. Celui-ci procède d'office à l'inscription modificative de ces décisions et en transmet copie au Registre central afin qu'il soit procédé comme il est dit à l'article 28, dernier alinéa.

1. L'article 28, 1°, rend inutile l'alinéa 2 de l'article 30.

2. Un exemple montrera que la règle de compétence du premier alinéa de l'article 30 est critiquable et que le texte trahit probablement l'intention de son auteur. L'on sait qu'un commerçant exerçant son activité commerciale unique dans un établissement principal situé à Bruxelles et dans une succursale située à Gand, doit être immatriculé au registre du commerce du tribunal de ces deux villes. Même si c'est son immatriculation à Bruxelles qui est inexacte, il pourra néanmoins, en vertu de l'article 30, intenter son action à Gand puisqu'il y exerce également son activité commerciale.

.../...

En réalité, et telle est bien l'intention du Gouvernement, l'action en rectification doit être intentée au tribunal au greffe duquel se trouve le registre du commerce qui contient l'immatriculation inexacte.

Telle est la règle que contient l'article 36 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

\+ +

Article 31.-

Toute personne peut solliciter la radiation :

1° des immatriculations et des inscriptions complémentaires et modificatives reçues en violation de l'article 21, alinéa 1er, et 26 de la présente loi;

2° des immatriculations et des inscriptions complémentaires et modificatives des personnes qui ne réunissent pas, conformément à l'article 18 de la présente loi, les conditions requises par les lois et règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité commerciale pour laquelle elles ont été inscrites;

3° des immatriculations et des inscriptions complémentaires tenant lieu d'immatriculations, non suivies dans les deux mois, sauf motifs graves, de l'exploitation commerciale effective.

1. Dans l'intention du Gouvernement et selon le principe général, le demandeur en radiation doit justifier d'un intérêt pour agir. L'article 34 du texte proposé, identique sur ce point à l'article 33, accorde l'action à tout "intéressé".

2. La modification de l'activité commerciale du commerçant n'entraînant jamais d'inscription modificative, aucune radiation d'une telle inscription ne pourrait être obtenue sur pied du 2° de l'article 31.

C'est pourquoi, l'article 34, 2°, du texte proposé ne mentionne pas l'inscription modificative.

3. En donnant au tribunal de commerce, ou au tribunal civil exerçant la juridiction consulaire, le pouvoir de radier l'immatriculation ou l'inscription complémentaire de celui qui

/...

exerce une activité commerciale soumise à l'autorisation administrative sans avoir reçu cette autorisation, le projet,en son article 31, 2°, semble déroger sans nécessité au principe selon lequel "le criminel tient le civil en état" puisque l'existence du délit commis par le commerçant est de la compétence du juge pénal.

Une radiation prononcée par le juge consulaire suivie d'un acquittement du prévenu devant le juge pénal montre le danger de la dérogation.

C'est pourquoi l'article 34, 2°,du texte proposé ne permet la radiation qu'à la suite d'une décision judiciaire définitive constatant que le commerçant ne remplit pas les conditions prévues par la loi et les règlements pour exercer son activité.

4. Alors qu'il est facile d'imaginer l'intérêt que peut invoquer le demandeur en radiation lorsqu'il se fonde sur le 1° et le 2° de l'article 31 du projet, il est impossible au contraire d'imaginer son intérêt lorsqu'il se fonde sur le 3° pour agir. C'est pourquoi le Conseil d'Etat omet dans l'article 34 du texte qu'il propose, la disposition de l'article 31,3°, du projet.

+

+ +

.../...

Article 32.-

L'action en radiation est portée devant le tribunal du lieu de l'immatriculation de l'établissement principal.

Tout jugement ou arrêt de radiation coulé en force de chose jugée fait l'objet, en marge de l'immatriculation, d'une mention par le référendaire ou le greffier au Registre du Commerce; ce dernier en avise le Registre central qui avertit, aux fins de radiation, les référendaires ou greffiers des tribunaux dans le ressort desquels l'intéressé est immatriculé.

1. La cause de la radiation est tantôt propre à l'immatriculation elle-même (article 31, 1°), tantôt propre au commerçant (article 31, 2°).

Alors qu'il est logique d'attribuer compétence au tribunal de l'établissement principal pour connaître de l'action en radiation lorsque celle-ci se fonde sur l'article 31, 2°, un exemple montrera qu'il est critiquable d'attribuer à ce même tribunal compétence pour connaître de cette action lorsqu'elle se fonde sur un vice de forme de l'immatriculation (article 31, 1°).

L'on sait qu'un commerçant exerçant une seule activité commerciale dans un établissement principal situé à Bruxelles d'une part, et dans une succursale située à Gand, d'autre part, doit être immatriculé aux registres du commerce de ces deux villes. Si l'immatriculation de Gand viole l'article 21 du projet, le demandeur, en vertu de l'article 32, a néanmoins l'obligation de demander la radiation de cette immatriculation au tribunal de commerce de Bruxelles, lieu de l'établissement principal.

La véritable intention du Gouvernement est dans ce cas de donner la compétence au tribunal au greffe duquel se trouve le registre du commerce qui contient l'immatriculation.

L'article 36 du texte proposé par le Conseil d'Etat établit la règle de compétence selon la cause de l'action.

.../...

2. La disposition de l'alinéa 2 de l'article 32 impose une obligation au référendaire et fait l'objet de l'article 32 du texte proposé.

\+

\+ \+

Un commerçant immatriculé au registre du commerce d'un tribunal, qui ouvre une succursale de son commerce ou un nouveau commerce dans le ressort d'un second tribunal, doit demander d'une part son immatriculation au registre du commerce de ce tribunal et, d'autre part, une inscription modificative de sa première immatriculation. Si une inexactitude ou une illégalité entache à la fois l'immatriculation et l'inscription modificative, le Conseil d'Etat suggère dans l'article 35 du texte qu'il propose, de prescrire que l'action en rectification ou en radiation soit poursuivie contre l'immatriculation.

\+

\+ \+

SECTION IX. - De la radiation d'office.

Article 33.-

Sont radiées d'office à la demande du Ministre qui a les Affaires économiques dans L'attribution sans restrictions au Ministre des Affaires économiques et des Classes

.../...

ses attributions, les inscriptions des personnes qui ne réunissent pas conformément à l'article 18 de la présente loi les conditions requises par les lois et règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité commerciale pour laquelle elles ont été inscrites.

moyennes du pouvoir de radier d'office les inscriptions concernant des personnes qui ne réunissent , conformément à l'article 18 du projet, les conditions requises par les lois et règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité commerciale pour laquelle elles sont immatriculées, risque d'amener le Ministre à préjuger des décisions des juridictions lorsque c'est à ces dernières qu'il appartient de se prononcer sur le caractère irrégulier de l'activité commerciale.

On constate, d'autre part, à la lecture de l'article 31, 2°, du projet que tout intéressé peut obtenir du tribunal de commerce la radiation des inscriptions dans tous les cas où le Ministre peut y procéder d'office.

Il serait préférable et d'ailleurs plus conforme aux traditions d'omettre l'article 33 et d'autoriser le Ministre, à l'instar des intéressés, à obtenir la radiation des inscriptions à l'intervention du pouvoir judiciaire.

\+

\+ \+

SECTION X. Du registre central du commerce.

Article 34.-

Il est créé un Registre central du commerce dans lequel sont centralisés tous les renseignements portés aux

1. La libre consultation du registre central doit trouver sa place dans la section XII du projet consacré à la publicité.

.../...

Registres du Commerce du Royaume. Ce Registre est tenu par le Ministre qui a les Affaires économiques dans ses attributions et peut être consulté gratuitement par le public.

2. Les dispositions de l'article 34 du projet sont respectivement contenues dans les articles 28 et 38 du texte proposé.

\+

\+ +

SECTION XI. Sanctions.

Article 35.-

Sera non recevable lorsqu'elle trouve sa cause dans un acte de commerce, toute action principale, reconventionnelle ou en intervention intentée par une personne exerçant en Belgique une activité commerciale qui n'est pas couverte par une immatriculation ou une inscription régulière. La non-recevabilité est prononcée d'office par le tribunal.

Aussi longtemps qu'une personne morale n'est pas immatriculée ceux qui sont statutairement chargés de la gestion sont personnellement et solidairement responsables envers les tiers de tous les actes accomplis, par eux-mêmes ou sur leur ordre au nom de la société.

1. Les deux alinéas de l'article 35 étant étrangers l'un à l'autre, le Conseil d'Etat en a distingué les dispositions dans les articles 42 et 43 du texte qu'il propose.

2. Un exemple montrera que le premier alinéa de l'article 35 trahit l'intention du Gouvernement.

L'on sait qu'un commerçant qui exerce deux activités commerciales distinctes respectivement dans les ressorts de deux tribunaux de commerce, doit être immatriculé aux registres du commerce de ces deux tribunaux; et, s'il les exerce au même endroit, son immatriculation doit mentionner ces deux activités. Selon la lettre de l'article 35, alinéa 1er, du projet, si ce commerçant ne possède qu'une seule immatriculation dans le premier cas, ou si, dans le second cas, son immatriculation ne mentionne qu'une seule de ses deux activités, toute action commerciale intentée par ce commerçant serait recevable, alors que, dans

.../...

l'intention du Gouvernement, cette action ne sera recevable que si elle trouve sa cause dans l'activité commerciale faisant l'objet de l'immatriculation.

3. Obliger le juge à constater d'office l'irrecevabilité de l'action, c'est lui imposer, dans chaque cas particulier, d'examiner en fait l'activité commerciale du demandeur et de vérifier ensuite au registre du commerce si cette activité y est bien décrite.

Une telle obligation devrait être supprimée car son exécution met en péril la célérité, qualité primordiale de la procédure commerciale.

Les trois observations précédentes justifient l'article 42 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

\+ +

Article 36.-

Toute personne qui exerce une activité commerciale ou ouvre une succursale, agence ou autre siège d'opération sans une immatriculation ou une inscription complémentaire tenant lieu d'immatriculation, est punie d'une amende de 1.000 à 10.000 francs.

1. Les dispositions de l'article 36 du projet sont reproduites, avec quelques modifications de forme, dans l'article 44 du texte proposé.

.../...

Lorsque cette infraction est commise par la personne à laquelle l'immatriculation ou l'inscription complémentaire tenant lieu d'immatriculation a été refusée ou qui a été radiée du Registre du commerce la peine sera d'un emprisonnement d'un à six mois et d'une amende de 1.000 à 100.000 francs.

Le tribunal saisi ordonne la cessation de ou des activités pour lesquelles le condamné a contrevenu aux dispositions prévues aux deux alinéas précédents.

La décision de cessation de l'activité produit ses effets le 3ème jour à dater de celui de l'avertissement donné au condamné par le Ministère public.

Si elle est enfreinte, le Procureur du Roi fait apposer les scellés sur le local ou prend toute autre mesure appropriée et le contrevenant encourt un emprisonnement d'un à six mois et une amende de 500 à 1.000 francs.

La décision de cessation de l'activité ne produit plus ses effets dès que l'immatriculation ou l'inscription complémentaire en tenant lieu est obtenue.

2. Le projet déroge sans raison au principe fondamental du droit pénal, selon lequel la peine doit être proportionnée à la gravité de l'infraction.

D'une part, parce qu'il frappe l'absence d'immatriculation, infraction vénielle, d'une amende qui peut atteindre en fait la somme énorme de deux millions de francs.

D'autre part, parce que l'infraction prévue à l'alinéa 5 est plus légèrement réprimée que celle du premier alinéa bien qu'elle soit plus grave puisque son auteur est toujours de mauvaise foi et souvent en état de récidive.

+

+ +

.../...

Article 37.-

Quiconque a fait sciemment une déclaration, aux fins d'immatriculation ou d'inscription, inexacte est puni d'une amende de 250 à 5.000 francs.

Cette disposition est contenue dans l'article 45 du texte proposé.

\+

\+ \+

Article 38.-

Quiconque n'a pas requis d'inscription complémentaire proprement dite ou d'inscription modificative dans le délai prévu à l'article 23, alinéa 4 de la présente loi est puni d'une amende de 250 à 5.000 francs.

Le tribunal ordonne la cessation de l'activité non couverte par une inscription complémentaire proprement dite. Cette décision produit ses effets le 3ème jour à dater de celui de l'avertissement donné au condamné par le Ministère public. Si elle est enfreinte le contrevenant encourt un emprisonnement d'un à six mois et une amende de 500 à 1.000 francs.

La décision de cessation de l'activité ne produit plus ses effets dès que l'inscription complémentaire proprement dite a été réalisée.

1. L'on sait que le commerçant immatriculé au registre du commerce d'un tribunal, qui se propose d'ouvrir dans le ressort d'un autre tribunal un nouvel établissement commercial ou une succursale de son premier commerce, doit accomplir une double formalité. Il doit d'abord et préalablement à l'ouverture de son nouveau commerce, demander son immatriculation au registre du commerce du second tribunal (article 3 du projet; article 4 du texte proposé). Il doit ensuite dans le mois de l'ouverture de son nouveau commerce, demander une "inscription complémentaire proprement dite" de sa première immatriculation (article 4, § 1er, du projet).

.../...

Par souci de simplification, rappelons que le texte proposé par le Conseil d'Etat comprend cette inscription dans les inscriptions modificatives puisqu'elle doit être demandée dans le même délai que celles-ci (article 23, alinéa 4, du projet) et que son absence est frappée de la même sanction (article 38, alinéa 1er, du projet).

2. La sanction prévue à l'article 38, alinéa 1er contre l'absence de cette inscription suffit à assurer le respect de la loi, et l'interdiction d'exercer le commerce prévue par les alinéas 2 et 3 constitue une sanction supplémentaire critiquable. D'une part, parce que, dans la logique du projet, l'interdiction d'exercer le commerce doit être réservée au commerçant qui n'est pas immatriculé, et non pas à celui qui l'est mais qui omet une formalité secondaire ayant perdu souvent son utilité pratique puisque le référendaire du second tribunal aura transmis à celui du premier la copie de la seconde immatriculation (article 27 du projet; article 30 du texte proposé).

D'autre part, les actions commerciales du délinquant étant recevables (article 35 du projet; article 42 du texte proposé), il est contradictoire de lui permettre d'agir en justice en faveur d'un commerce dont on lui interdit l'exercice.

C'est pourquoi l'article 46 du texte proposé se borne à reproduire le premier alinéa de l'article 38.

\+

\+ \+

Article 39.-

Le mandataire dont il est question à l'article 17 de la présente loi, qui, sciemment, n'a pas fourni les éléments à mentionner sur sa personne dans la déclaration, est puni d'une amende de 250 à 5.000 francs.

La disposition de l'article 39 fait l'objet de l'article 47 du texte proposé.

\+

\+ \+

Article 40.-

Toute personne condamnée en vertu des articles 36, 37, 38 et 39, est exclue pour l'avenir du droit de vote et d'éligibilité pour la formation des tribunaux de commerce.

La disposition de l'article 40 fait l'objet de l'article 57 du texte proposé.

\+

\+ \+

Article 41.-

Toute infraction à l'article 22, alinéas 3, 4, 5, est punie d'une amende de 100 à 1.000 francs.

La disposition de l'article 41 fait l'objet de l'article 48 du texte proposé.

\+

\+ \+

.../...

Article 42.-

Toutes les dispositions du Livre 1er du Code péral sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

La disposition de l'article 42 fait l'objet de l'article 49 du texte proposé.

\+

\+ \+

SECTION XII. De la publicité.

Article 43.-

Le Registre du commerce peut être consulté gratuitement par le public. Toute personne peut se faire délivrer, à ses frais, par le référendaire ou le greffier des extraits du registre. Ces extraits ne font pas mention des décisions judiciaires relatives :

a) à la faillite, en cas de réhabilitation;

b) au concordat et au sursis de paiement si les décisions ont reçu leur exécution;

c) à l'interdiction ou à la nomination d'un conseil judiciaire lorsqu'un jugement de main-levée est intervenu;

d) aux condamnations visées aux articles 36, 37, 38 ou 39;

e) aux condamnations visées à l'article 11, 12°.

La disposition de l'article 43 fait l'objet de l'article 37 du texte proposé.

\+

\+ \+

.../...

SECTION XIII. Dispositions fiscales.

Article 44.-

Dans l'article 59,35° de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947 contenant le Code des droits de timbres les mots "en rectification" sont remplacés par les mots "en rectification ou en radiation".

La disposition de l'article 44 fait l'objet de l'article 50 du texte proposé.

\+

\+ \+

Article 45.-

L'article 277 de l'arrêté royal n°64 du 30 novembre 1939, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, est remplacé par ce qui suit :

"Il est perçu pour les inscriptions au registre du commerce à l'exclusion des inscriptions complémentaires et modificatives faites d'office :

1° un droit de 200 francs pour l'immatriculation;

2° un droit de 100 francs pour chacune des inscriptions complémentaires et modificatives.

Le terme "inscription" doit être réservé aux inscriptions complémentaire et modificative et ne peut, sans nuire à la précision de la langue juridique, désigner l'immatriculation.

Cette observation justifie l'article 51 du texte proposé.

\+

\+ \+

.../...

Article 46.-

L'article 278 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est remplacé par ce qui suit :

"Les inscriptions au registre du commerce donnent lieu à la perception d'une amende égale au quadruple du droit, sans préjudice de ce droit, lorsqu'elles sont requises tardivement selon la loi sur la matière.".

L'article 46 mérite la même observation que celle qui est formulée à l'article 45. Elle justifie l'article 52 du texte proposé.

\+

\+ \+

Article 47.-

Dans l'article 162, 27° du même code, complété par l'article 8 de la loi du 13 août 1947, les mots "en rectification" sont remplacés par les mots "en rectification ou en radiation".

La disposition de l'article 47 fait l'objet de l'article 53 du texte proposé.

\+

\+ \+

SECTION XIV. Disposition transitoire.

Article 48.-

Les inscriptions reçues conformément à la loi du 30 mai 1924 modifiée par celle du 9 mars 1929 conserveront leur validité jusqu'à la date fixée par l'arrêté royal, date à laquelle elles doivent être renouvelées conformément aux dispositions de la présente loi.

Le terme "inscription" doit être remplacé par celui d'"immatriculation".

La disposition de l'article 48 fait l'objet de l'article 54 du texte proposé.

\+

\+ \+

SECTION XV. - Dispositions générales.

Article 49.-

Les mesures d'exécution concernant l'organisation, le fonctionnement et le contrôle du registre du commerce et du registre central seront déterminées par arrêté royal.

Le contrôle du registre du commerce n'est pas autre chose que la surveillance des référendaires.

Cette surveillance appartient, en vertu de la loi du 20 avril 1810 modifiée par l'arrêté royal n° 184 du 5 juillet 1935, au Ministre de la Justice, au Premier Président de la Cour d'appel et au Procureur général près cette Cour, selon les cas.

Le projet ne modifiant pas la loi de 1810, de nouvelles règles de surveillance des référendaires ne peuvent être prises par le Roi.

C'est ainsi que l'article 56 du texte proposé ne confie plus au Roi que l'organisation et le fonctionnement du registre du commerce.

\+

\+ \+

Article 50.-

La loi du 30 mai 1924, modifiée par la loi du 9 mars 1929 portant création du registre du commerce est abrogée.

La disposition de l'article 50 fait l'objet de l'article 58 du texte proposé.

\+

\+ \+

.../...

Article 51.-

La présente loi entre en vigueur le

Cet article devrait être complété par la date à laquelle le projet de loi entrera en vigueur. Si toutefois la loi devait dans l'intention du Gouvernement, entrer en vigueur à la date normale d'entrée en vigueur des lois, c'est-à-dire dix jours après sa publication au Moniteur belge, l'article serait inutile et devrait être omis.

\+

\+ \+

Des mesures transitoires supplémentaires devraient être prévues si, en fait, il était vraisemblable que des biens ennemis ou des biens appartenant à des inculpés de crimes ou de délits contre la sûreté extérieure de l'Etat et des biens de suspects soient encore mis sous séquestre en exécution de l'arrêté-loi du 23 juillet 1944 ou de celui du 17 janvier 1945.

S'il était probable que des mises sous séquestre survinssent à l'avenir, il importerait, en effet, que l'immatriculation des commerçants qu'elles concernent en fît mention.

Les référendaires ou les greffiers pourraient être chargés d'apporter d'office, de ce chef, aux immatriculations, les inscriptions modificatives nécessaires, comme ils devront le faire, aux termes de l'article 28 du projet, pour les mises sous séquestre judiciaire.

Les mesures nécessaires à cette fin font l'objet de l'article 55 du texte proposé par le Conseil d'Etat.

\+

III.

Texte rédigé par le Conseil d'Etat en conclusion des observations qui précèdent. Pour chaque article de ce texte, il est indiqué l'article du projet soumis au Conseil d'Etat dans lequel sont puisées les dispositions qui y sont reprises.

Projet de loi sur le registre du commerce.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

CHAPITRE Ier.

DE L'IMMATRICULATION AU REGISTRE DU COMMERCE.

Article 1er.- (article 1er).

Il est tenu au greffe du tribunal de commerce, par le référendaire, ou au greffe du tribunal civil exerçant la juridiction consulaire, par le greffier, un registre du commerce où tout commerçant est immatriculé.

Article 2.- (article 2).

L'immatriculation d'un commerçant au registre du commerce est l'ensemble des mentions relatives à ce commerçant, exigées par la loi et complétées et modifiées conformément à ses prescriptions.

Article 3.- (article 8).

L'immatriculation au registre du commerce fait présumer, sauf preuve contraire, la qualité de commerçant.

Article 4.- (articles 6 et 9).

Toute personne physique ou morale, belge ou étrangère, qui se propose d'exploiter un établissement commercial quelconque, établissement principal, succursale ou agence, dans le ressort d'un tribunal où elle n'en exploite pas, doit, au préalable, demander son immatriculation au registre du commerce tenu au greffe de ce tribunal.

Quiconque se propose d'exploiter un commerce ambulant, doit,au préalable,demander son immatriculation au registre du commerce du tribunal de son domicile.

En cas de transmission à titre gratuit ou onéreux, entre vifs ou pour cause de mort, d'un établissement commercial quelconque en activité, l'immatriculation du nouvel exploitant ne doit pas être préalable à l'exercice de ce commerce, mais doit être prise dans le mois de la transmission.

.../...

Article 5.-

Toute société commerciale belge doit, en outre, être immatriculée au registre du commerce du tribunal dans le ressort duquel se trouve son siège social.

Article 6.- (articles 7 et 10).

La demande d'immatriculation est introduite au moyen d'une déclaration en quatre exemplaires datés et signés par le requérant ou par son mandataire muni d'une procuration spéciale.

Article 7.- (article 11).

La déclaration d'une personne physique indique :

1° ses nom, prénoms, sexe, profession et domicile, et, s'il y a lieu, son surnom ou pseudonyme;

2° le lieu et la date de sa naissance;

3° sa nationalité et, le cas échéant, ses nationalités précédentes; dans ce dernier cas, le requérant doit en préciser le mode et la date d'acquisition;

4° le nom et les prénoms de son conjoint, la date du mariage et le régime matrimonial;

5° s'il s'agit d'une femme mariée ou d'un mineur, par qui l'autorisation de faire le commerce a été donnée et la date de cette autorisation;

6° l'activité ou éventuellement les activités commerciales de nature différente qu'elle se propose d'exercer;

.../...

7° l'adresse, la dénomination et l'enseigne éventuelle de l'établissement où l'activité commerciale sera exercée, en précisant s'il s'agit d'un établissement principal ou d'une succursale;

8° les références des documents établissant qu'elle remplit les conditions éventuellement requises par les lois et règlements pour exercer cette activité commerciale;

9° la date à laquelle elle se propose de commencer cette activité commerciale;

10° les activités commerciales qu'elle exerce tant en Belgique qu'ailleurs, ainsi que les adresses et les numéros d'immatriculation des établissements principaux, succursales ou agences où elles sont exercées;

11° les activités déclarées en vertu des 6° et 10° du présent article, dans l'ordre d'importance qu'elle leur attribue;

12° les condamnations non conditionnelles qu'elle a encourues depuis l'entrée en vigueur de la présente loi, du chef des infractions suivantes :

a) tromperies sur la nature ou l'origine, l'identité, la qualité ou la quantité de la chose vendue, prévues par les articles 498 à 499 du Code pénal ou par les lois particulières;

b) délits prévus par les articles 454 à 456, 500 et 501 du Code pénal et par les dispositions des litteras c, d et e du paragraphe 1er de l'article 5 de l'arrêté royal n° 89 du 30 novembre 1939 complétant et coordonnant la réglementation du commerce des semences, des plants de toutes espèces, des engrais et des substances destinées à l'alimentation des animaux;

.../...

c) un des crimes ou délits contre la foi publique prévus dans les quatre premiers chapitres du titre III du livre II du Code pénal;

d) un des crimes ou délits prévus par les articles 240, 241, 243, 246 à 252 du Code pénal;

e) vol, extorsion, détournement, escroquerie et recel;

f) banqueroute simple ou frauduleuse, circulation fictive d'effets de commerce ou infraction aux dispositions sur le chèque et autres titres à un paiement au comptant ou à vue sur fonds disponibles;

g) le délit prévu par l'arrêté royal n° 55 du 23 décembre 1934 protégeant les producteurs, commerçants et consommateurs contre certains procédés tendant à fausser les conditions normales de la concurrence;

h) les délits prévus par les articles 44 à 48;

13° les jugements ou arrêts visés à l'article 31, 7°, 8° et 9°, dont elle aurait été l'objet.

Article 8.- (article 12).

La déclaration d'une personne morale belge indique :

1° sa raison sociale ou sa dénomination, son appellation abrégée et son sigle éventuels, et l'adresse de son siège social;

2° son objet statutaire;

.../...

3° la date et le numéro des annexes du Moniteur belge où sont publiés ses statuts;

4° l'activité ou éventuellement les activités commerciales qu'elle se propose d'exercer, énumérées dans l'ordre de l'importance qu'elle leur attribue;

5° l'adresse de l'établissement où cette activité commerciale sera exercée;

6° la date à laquelle elle se propose de commencer cette activité commerciale;

7° les activités commerciales qu'elle exerce tant en Belgique qu'ailleurs, ainsi que les adresses et les numéros d'immatriculation des établissements principaux, succursales ou agences où elles sont exercées;

8° tout ce qui est prescrit à l'article 7, 1°, 2°, 3°, 4°, 10°, 12° et 13°, en ce qui concerne les personnes chargées de l'administration, de la gestion et de la surveillance des sociétés anonymes, des sociétés en commandite par actions, des sociétés coopératives, des unions de crédit et des sociétés de personnes à responsabilité limitée;

9° tout ce qui est prescrit à l'article 7, 1°, 2°, 3°, 4°, 8°, 10°, 12° et 13°, en ce qui concerne les associés en nom collectif et les associés commandités avec, en outre, l'indication de la date de l'autorisation de faire le commerce s'il s'agit d'une femme mariée ou d'un mineur.

Article 9.-

Le Roi, pour l'application des articles 7, 6°, 10°, et 8, 4°, 7°, énumérera et définira les diverses activités commerciales.

Article 10.-

Par exception à l'article 4, les associés en nom collectif et les associés commandités ne doivent pas, en cette qualité, être immatriculés au registre du commerce.

Article 11.- (article 13).

La déclaration d'une société anonyme, d'une société en commandite par actions ou d'une société de personnes à responsabilité limitée indique, en outre, le montant du capital non libéré.

Article 12.- (article 14).

La déclaration d'une société en commandite simple indique, en outre, le montant des apports promis et celui des apports effectués par les commanditaires.

Article 13.- (article 15).

La déclaration d'une société coopérative et d'une union de crédit indique, en outre, le minimum du fonds social.

Article 14.- (article 16).

La déclaration du requérant étranger, personne morale, qui ouvre en Belgique une ou plusieurs succursales ou agences, doit, outre ce qui est prescrit à l'article 8, mentionner :

.../...

1° les indications prévues, selon le cas, pour les sociétés de droit belge par les articles 11, 12 et 13;

2° les décisions judiciaires ou administratives prononcées ou toutes mesures légalement prises en vue de protéger les créanciers de la société requérante en cas de difficultés de paiement ou d'insolvabilité.

Article 15.- (article 17).

Si un fonds de commerce est exploité au nom du propriétaire, personne physique ou morale, par un mandataire, la déclaration comporte, pour ce qui concerne ce dernier, tout ce qui est prescrit pour le requérant lui-même à l'article 7, 1°, 2°, 3°, 4°, 10° et 12°, ainsi que l'indication précise de ses pouvoirs.

CHAPITRE II.

DES INSCRIPTIONS COMPLEMENTAIRES ET MODIFICATIVES DE L'IMMATRICULATION.

Article 16.- (article 4, alinéas 2 et 6).

Toute personne physique ou morale, belge ou étrangère, qui se propose d'exploiter un établissement commercial quelconque, succursale, agence ou établissement principal, dans le ressort d'un tribunal où elle en avait déjà un, doit demander, au préalable, une inscription complémentaire de son immatriculation au greffe du tribunal où se trouve le registre du commerce qui la contient.

En cas de transmission, à titre gratuit ou onéreux, entre vifs ou pour cause de mort, d'un

.../...

établissement commercial quelconque en activité, l'inscription complémentaire du nouvel exploitant ne doit pas être préalable à l'exercice de ce commerce, mais doit être prise dans le mois de la transmission.

Article 17.- (articles 5 et 6).

Lorsqu'une des mentions de l'immatriculation ne correspond plus complètement à la situation qu'elle doit décrire, le commerçant a l'obligation, dans le mois du changement advenu dans sa situation, de demander une inscription modificative de son immatriculation au greffe du tribunal où se trouve le registre du commerce qui la contient.

Si l'inscription modificative suppose la publication préalable d'un acte au Moniteur belge, le délai est porté à deux mois.

Article 18.- (article 23, alinéa 1er).

L'inscription complémentaire ou modificative est demandée au référendaire sous forme d'une déclaration en quatre exemplaires datés et signés par le requérant ou par son mandataire muni d'une procuration spéciale.

Article 19.- (article 23, alinéa 2).

La déclaration aux fins d'inscription complémentaire doit indiquer :

1° le nom, la raison sociale ou la dénomination sociale, l'adresse et le numéro d'immatriculation du requérant;

.../...

2° la nature de l'activité commerciale qu'il se propose d'entreprendre;

3° l'adresse du nouvel établissement commercial, sa dénomination et son enseigne éventuelles.

Article 20.- (article 23, alinéa 2).

La déclaration aux fins d'inscription modificative doit indiquer :

1° le nom, la raison sociale ou la dénomination sociale, l'adresse et le numéro d'immatriculation du requérant;

2° la modification à apporter à une ou plusieurs mentions de l'immatriculation.

Article 21.- (article 19, alinéa 2).

La déclaration d'une société aux fins d'inscription complémentaire ou modificative indique, en outre, lorsque l'inscription est rendue nécessaire par une modification des statuts, la date et le numéro des annexes du Moniteur belge où l'acte modificatif fut publié.

Article 22.- (articles 13, 2°, et 14, alinéa 2).

Les sociétés visées par l'article 11 et, le cas échéant, par l'article 14 doivent, chaque année, dans le mois de la publication prescrite par l'article 51 du titre IX du Code de commerce et jusqu'à l'entière libération du capital, demander une inscription modificative indiquant la date et le numéro des annexes du Moniteur belge où cette publication fut faite.

.../...

La société visée par l'article 12 et, le cas échéant, par l'article 14 doit demander chaque année dans le courant du mois de janvier, jusqu'à entier versement des apports des commanditaires, une inscription modificative indiquant le montant des apports non effectués par ceux-ci.

Article 23.- (articles 24et 25).

Sans préjudice de l'application éventuelle des articles 4 ou 16, les successeurs du commerçant, qu'ils poursuivent ou non l'exploitation du commerce, ont l'obligation d'indiquer par voie d'inscription modificative le décès de leur auteur, et ,le cas échéant ,la cession ou la cessation du commerce.

De même, la déclaration administrative de présomption de décès d'un commerçant doit faire l'objet, de la part de celui qui poursuit l'exploitation du commerce, d'une inscription modificative.

CHAPITRE III.

DES DOCUMENTS A ANNEXER AUX DECLARATIONS.

Article 24.- (article 18).

Le requérant belge ou étranger, personne physique, doit annexer à sa déclaration une copie certifiée conforme des documents attestant qu'il réunit les conditions requises par les lois et règlements particuliers en vue de l'exercice de l'activité commerciale pour laquelle il demande son immatriculation ou une inscription complémentaire de son immatriculation.

.../...

Le requérant belge doit, en outre, joindre à sa déclaration un certificat de bonnes vie et moeurs.

Article 25.- (article 19, alinéas 1er et 2).

Les personnes morales belges et étrangères doivent annexer à leur déclaration aux fins d'immatriculation le certificat de bonnes vie et moeurs des personnes énumérées par l'article 8, 8° et 9°. Si celles-ci sont étrangères, la déclarante doit annexer à sa déclaration, en copies certifiées conformes, les documents attestant qu'elles sont autorisées à séjourner en Belgique et à y exercer leur activité. Ces mêmes documents doivent également être annexés à la déclaration aux fins d'inscription modificative rendue nécessaire par le remplacement des personnes énumérées par l'article 8, 8° et 9°, ou par l'augmentation de leur nombre.

Article 26.- (article 19, alinéa 3).

Lorsque les statuts d'une personne morale étrangère ne furent publiés au Moniteur belge que par extrait, la requérante doit, en annexe à sa déclaration introduite aux fins d'immatriculation, produire cet acte en trois copies certifiées conformes par l'autorité étrangère compétente. A chacune de ces copies doit être annexé un certificat de coutume qui décrit les règles de responsabilité de la société envers les tiers selon la loi étrangère. Ces copies et ces certificats sont éventuellement traduits, aux frais du requérant, par traducteur juré.

.../...

Article 27.- (article 20).

Dans le cas prévu à l'article 15, le requérant, personne physique ou morale belge ou étrangère, doit annexer à sa déclaration aux fins d'immatriculation ou d'inscription modificative, une copie certifiée conforme des documents attestant que le mandataire étranger est autorisé à séjourner en Belgique et à y exercer son activité.

CHAPITRE IV.

LE REGISTRE CENTRAL DU COMMERCE.

Article 28.- (article 34).

Il est tenu par le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes un registre central du commerce où sont réunies toutes les immatriculations contenues dans tous les registres du commerce du Royaume.

CHAPITRE V.

DES OBLIGATIONS DES REFERENDAIRES ET GREFFIERS.

Article 29.- (articles 21 et 26).

Le référendaire/ou le greffier est tenu de procéder aux immatriculations et aux inscriptions qui lui sont demandées. Il doit toutefois les refuser au cas d'omission manifeste d'une des mentions que doit contenir la déclaration, et au cas d'absence d'un des documents qui doivent être annexés à celle-ci.

.../...

Il revêt de son visa les quatre exemplaires de la déclaration et y porte le numéro d'immatriculation. Il en remet un exemplaire au requérant.

Article 30.- (article 27).

Le référendaire ou le greffier procédant à une immatriculation ou à une inscription complémentaire doit, si la déclaration ou l'immatriculation complétée lui révèle que le requérant est immatriculé ailleurs, transmettre copie certifiée conforme de la déclaration qu'il reçoit aux greffes des tribunaux au registre du commerce desquels le requérant est immatriculé.

Article 31.- (article 28).

Les jugements ou arrêts ayant acquis force de chose jugée :

1° portant rectification d'immatriculation au registre du commerce;

2° portant interdiction ou mise sous conseil judiciaire du commerçant ou mainlevée de ces mesures;

3° prononçant le divorce, la séparation de corps ou la séparation de biens d'époux dont l'un est commerçant;

4° déclaratifs d'absence d'un commerçant;

5° désignant un administrateur provisoire ou un séquestre des biens d'un commerçant ou mainlevée de ces mesures;

6° tenant lieu de déclaration de cession ou de cessation du commerce;

.../...

7° déclaratifs de faillite, de clôture des opérations de la faillite par liquidation ou par défaut ou insuffisance d'actif, de rapport de déclaration de faillite, de réouverture de faillite, d'excusabilité ou d'inexcusabilité, de réhabilitation;

8° de délégation d'un juge sur requête en concordat, d'homologation, annulation ou résolution d'un concordat;

9° accordant, prolongeant ou révoquant un sursis de paiement;

10° portant condamnation du chef des infractions visées aux articles 7, 12°, et 44 à 48;

11° prononçant la dissolution, mise en liquidation ou nullité des sociétés commerciales,

doivent être transmis,en copie certifiée conforme par le référendaire ou le greffier de la juridiction qui les a prononcés, au Ministre chargé de la tenue du registre central du commerce qui en transmettra copie au référendaire ou au greffier de chaque tribunal au registre du commerce duquel le commerçant, personne physique ou morale, est immatriculé.

Les jugements et arrêts visés aux 2°, 4°, 5°,7°, 10° et 11° du présent article doivent faire l'objet d'une inscription modificative prise d'office par le référendaire ou le greffier.

Article 32.- (article 32, alinéa 2).

... (texte de l'article 32, alinéa 2, du projet) ...

.../...

CHAPITRE VI.

DE LA RECTIFICATION ET DE LA RADIATION.

Article 33.- (article 29).

Tout intéressé peut demander en justice la rectification de toute mention inexacte d'une immatriculation.

Article 34.- (article 31).

Le Ministre et tout intéressé peuvent demander en justice la radiation :

1° des immatriculationset des inscriptions complémentaires et modificatives reçues en violation de l'article 29;

2° des immatriculations ou des inscriptions complémentaires de ceux à l'égard desquels une décision judiciaire ayant acquis force de chose jugée constate qu'ils ne remplissent pas les conditions requises par les lois et règlements particuliers pour exercer l'activité commerciale faisant l'objet de cette immatriculation ou de cette inscription complémentaire.

Article 35.-

Dans le cas où un commerçant immatriculé au registre du commerce d'un tribunal prend une nouvelle immatriculation ou une inscription complémentaire au registre du commerce d'un autre tribunal, l'inscription modificative qu'il est tenu de prendre au premier registre ne peut faire l'objet d'une action en rectification ou en radiation si le vice qui l'entache

.../...

entache aussi l'immatriculation ou l'inscription complémentaire, dont elle est la conséquence. Dans ce cas, l'action doit être poursuivie contre cette immatriculation ou cette inscription complémentaire.

Article 36.- (articles 30, alinéa 1er, et 32, alinéa 1er).

Le tribunal compétent pour connaître de l'action en rectification et de l'action en radiation est celui au greffe duquel se trouve le registre du commerce contenant l'immatriculation qui doit être radiée en tout ou en partie ou dont une mention doit être rectifiée. Au cas de l'article 34, 2°, le tribunal compétent est celui dans le ressort duquel est situé l'établissement principal du commerçant.

CHAPITRE VII.

DE LA PUBLICITE DU REGISTRE DU COMMERCE ET DU REGISTRE CENTRAL DU COMMERCE.

Article 37.- (article 43).

Le registre du commerce peut être consulté gratuitement par quiconque. Toute personne peut se faire délivrer, à ses frais, par le référendaire ou le greffier des extraits du registre. Ces extraits ne font pas mention des décisions judiciaires relatives :

a) à la faillite, en cas de réhabilitation;

b) au concordat ou au sursis de paiement après l'exécution du concordat ou le paiement des dettes;

c) à l'interdiction ou à la nomination d'un conseil judiciaire lorsqu'un jugement de mainlevée est intervenu;

d) aux condamnations visées aux articles 44 à 48;

e) aux condamrations visées à l'article 7, 12°.

Article 38.- (article 34).

Le registre central du commerce peut être consulté gratuitement par quiconque.

Article 39.- (article 22, alinéas 3, 4 et 5).

Lorsqu'ils concernent leur commerce, tous les actes, lettres, factures, annonces, publications et autrès pièces émanant de commerçants doivent porter leur nom, leur raison ou leur dénomination sociale, et en toutes lettres ou en abréviation : "registre du commerce" ou "Handelsregister" (R.C. ou H.R.), suivi de l'indication du siège du tribunal de l'établissement principal et éventuellement du siège du tribunal de la succursale ou agence dont émanent ces documents ainsi que des numéros d'immatriculation.

Les immeubles, échoppes, agencements à destination d'étalage utilisés pour l'exercice d'un commerce portent de façon apparente les mêmes indications.

Tous véhicules à usage exclusivement commercial portent de façon apparente la mention du siège du tribunal de l'établissement principal et le numéro d'immatriculation.

.../...

Article 40.- (article 22, alinéa 1er).

Tout ajournement signifié à la requête d'un commerçant lorsque l'action trouve sa cause dans une activité commerciale fait mention du numéro sous lequel le requérant est immatriculé au registre du commerce.

CHAPITRE VIII.

DES SANCTIONS.

Article 41.- (article 22, alinéa 2).

Le défaut de mention du numéro d'immatriculation au registre du commerce dans l'exploit d'ajournement entraînera la non recevabilité, sauf justification en cours d'instance, de l'immatriculation du demandeur au registre du commerce.

Article 42.- (article 35, alinéa 1er).

Est irrecevable, toute action principale, reconventionnelle ou en intervention qui trouve sa cause dans une activité commerciale pour laquelle le commerçant qui l'intente n'est pas immatriculé.

Article 43.- (article 35, alinéa 2).

Aussi longtemps qu'une personne morale n'est pas immatriculée, ceux qui sont statutairement chargés de la gestion sont personnellement et solidairement responsables envers les tiers de tous les actes accomplis, par eux ou sur leur ordre, au nom de la société.

.../...

Article 44.- (article 36).

Toute personne qui exerce une activité commerciale pour laquelle elle n'est pas immatriculée est punie d'une amende de mille francs à dix mille francs.

Lorsque cette infraction est commise par une personne à laquelle l'immatriculation ou l'inscription complémentaire fut refusée ou qui fut radiée du registre du commerce, la peine sera d'un emprisonnement d'un mois à six mois et d'une amende de mille francs à cent mille francs.

Le tribunal saisi ordonne la cessation de l'activité pour laquelle le condamné a contrevenu aux dispositions qui précèdent.

Le ministère public notifie la décision ordonnant la cessation de l'activité commerciale au condamné. Celui-ci doit s'y conformer dans les trois jours.

Si le condamné ne se soumet pas à l'injonction, le ministère public fait apposer les scellés sur le local où s'exerce le commerce ou prend toute autre mesure appropriée et le contrevenant encourt un emprisonnement d'un mois à six mois et une amende de cinq cents francs à mille francs.

L'injonction cesse de produire ses effets dès que l'immatriculation ou l'inscription complémentaire est obtenue.

.../...

Article 45.- (article 37).

Quiconque fait sciemment une déclaration inexacte aux fins d'immatriculation ou d'inscription est puni d'une amende de deux cent cinquante francs à cinq mille francs.

Article 46.- (article 38).

Quiconque n'a pas requis d'inscription modificative dans le délai de l'article 17 est puni d'une amende de deux cent cinquante francs à cinq mille francs.

Article 47.- (article 39).

Le mandataire qui, dans le cas de l'article 15, omet sciemment de fournir dans la déclaration les renseignements le concernant est puni d'une amende de deux cent cinquante francs à cinq mille francs.

Article 48.- (article 41).

Toute infraction à l'article 39 de la présente loi est punie d'une amende de cent francs à mille francs.

Article 49.- (article 42).

Toutes les dispositions du livre 1er du Code pénal sont applicables aux infractions prévues par la présente loi.

.../...

CHAPITRE IX.

DISPOSITIONS FISCALES.

Article 50.- (article 44).

Dans l'article 59, 35°, de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947 contenant le Code des droits de timbre les mots "en rectification" sont remplacés par les mots "en rectification ou en radiation".

Article 51.- (article 45).

L'article 277 de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939 contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, est remplacé par la disposition suivante :

"Il est perçu un droit de deux cents francs pour les immatriculations au registre du commerce et un droit de cent francs pour les inscriptions complémentaires ou modificatives.

Les inscriptions requises d'office sont exemptées de ce droit.".

Article 52.- (article 46).

L'article 278 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est remplacé par la disposition suivante :

.../...

"Les immatriculations et les inscriptions au registre du commerce donnent lieu à la perception d'une amende égale au quadruple du droit, sans préjudice de ce droit, lorsqu'elles sont requises tardivement selon la loi sur la matière.".

Article 53.- (article 47).

Dans l'article 162, 27°, du même code, complété par l'article 8 de la loi du 13 août 1947, les mots "en rectification" sont remplacés par les mots "en rectification ou en radiation".

CHAPITRE X.

DISPOSITIONS TRANSITOIRES.

Article 54.- (article 48).

§1er. Les immatriculations reçues conformément à la loi du 30 mai 1924,modifiée par celle du 9 mars 1929, conservent leur validité jusqu'à une date que fixera le Roi.

§ 2. Le Roi détermine par qui est renouvelée, s'il y a lieu, l'immatriculation des commerçants qui, au moment de l'entrée en vigueur de la loi, sont dessaisis de l'administration de leurs biens.

Article 55.-

L'Office des séquestres informe le Ministre chargé de la tenue du registre central de toute mise

.../...

sous séquestre des biens d'un commerçant établi en Belgique.

Le Ministre, à son tour, en informe le référendaire ou le greffier du tribunal au registre duquel le commerçant est immatriculé.

Le référendaire ou le greffier procède d'office à l'inscription modificative de l'immatriculation.

CHAPITRE XI.

DISPOSITION GENERALE.

Article 56.- (article 49).

Les mesures d'exécution concernant l'organisation et le fonctionnement du registre du commerce et du registre central seront déterminées par arrêté royal.

CHAPITRE XII.

DISPOSITION ADDITIONNELLE.

Article 57.- (article 40).

L'article 4 de la loi du 13 juin 1924 relative à l'électorat, à l'éligibilité et aux élections pour la formation de tribunaux de commerce est complété par la disposition ci-après :

.../...

"Ne sont pas électeurs consulaires et sont inéligibles les personnes condamnées par application des articles 44 à 48 de la loi sur le registre du commerce.".

Article 58.- (article 50).

La loi du 30 mai 1924 portant création du registre du commerce, modifiée par la loi du 9 mars 1929, est abrogée.

Donné à , le

PAR LE ROI :

Le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes,

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter,
Messieurs: conseiller d'Etat, président,

J. COYETTE, raadsheren van State,
K. MEES, conseillers d'Etat,

J. VAUTHIER, bijzitters van de afdeling wetgeving,
L. FREDERICQ, assesseurs de la section de législation,

J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier.
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Minister
expédition délivrée à M. le Ministre
van Economische Zaken en Middenstand.
des Affaires économiques et des Classes moyennes.

De 1952. Le 1952.

De Griffier van de Raad van State, Le Greffier du Conseil d'Etat,

R. DECKMYN.